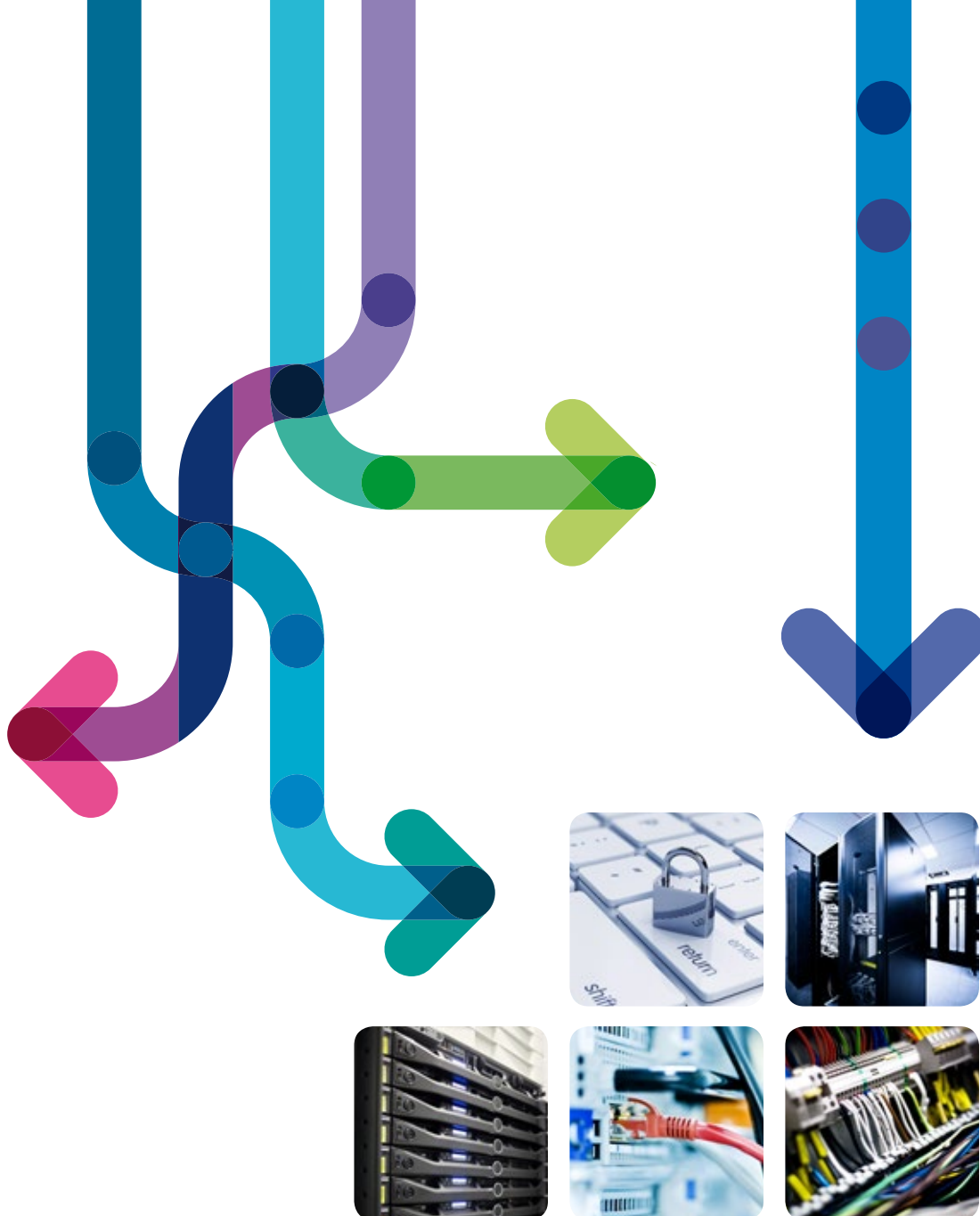

Datové schránky

Socio-ekonomická studie **2014**

Vysoká škola CEVRO Institut od svého založení rozvíjí programy soustřeďující se na moderní formy vzdělávání všech, kteří míří do veřejné správy, či v ní již působí. Škola nabízí unikátní kombinaci poznatků obsažených v klasických přístupech k veřejné správě s poznatky příbuzných disciplín – práva soukromého, politické teorie a ekonomie.

V posledních letech je stále zřetelnější další rozměr přístupu k problémům veřejné správy a předkládaná publikace je dokladem tohoto vývoje, na nějž reagujeme. Nejen díky rozvoji moderních informačních technologií je dnes třeba do balíčku znalostí přidat věci nové. Je nezbytné pečlivě studovat informační a komunikační právo, problematiku e-governmentu a s tím související problémy ochrany dat a její právní úpravy, otázku kybernetické bezpečnosti, otázku bezpečnostního a krizového managementu. Řada nejnovějších projektů – výukových, výzkumných a publikačních počinů vysoké školy CEVRO Institut se proto ubírá právě tímto směrem. Experti našeho specializovaného centra IT ve veřejné správě spolu s akademiky z relevantních souvisejících disciplín zkoumají možnosti využití moderních technologií v projektu elektronického hlasování, seznamují studenty školy i účastníky postgraduálních kurzů manažerského vzdělávání ve veřejné správě s aktuálními problémy, jež vývoj informačních technologií v řadě nových ohledů přináší.

Předkládaná publikace věnovaná analýze informačních systémů datových schránek, jež je společným projektem vysoké školy CEVRO Institut a ICTU, je nejnovějším příspěvkem k této problematice.

prof. Josef Šíma, Ph.D.
rektor
vysoká škola CEVRO Institut

Význam elektronizace veřejné správy je v této zemi stále nedoceněn. Přitom eGovernment přispívá k efektivnímu vládnutí a prospěšnost pro občana i podnikatelskou sféru je evidentní. Jde o usnadnění života a podnikání, například bez zbytečné byrokratické zátěže.

Před několika lety bylo v České republice zahájeno budování eGovernmentu. Podařilo se realizovat řadu projektů, které znamenají výrazný posun kupředu, ať už jde o Czech POINT, základní registry nebo datové schránky. Pomáhají k efektivnější veřejné správě a zvyšují konkurenceschopnost celé země. Ne všechno se v tomto směru povedlo, ale bilance je rozhodně pozitivní.

ICT UNIE, která sdružuje řadu firem z oboru informačních technologií a elektronických komunikací, se v této oblasti dlouhodobě angažuje. Prosazuje další rozvoj elektronizace veřejné správy, připomínkuje legislativní návrhy a různé strategické materiály, vytváří vlastní poziční dokumenty, vysvětluje, přesvědčuje... Bohužel tato oblast je dosavadními vládami až na čestné výjimky opomíjena a ministerští úředníci na vedoucích postech obvykle dlouho nevydrží – o to je vše složitější.

Dovolte mi připojit osobní zkušenost či spíše poznámku. Považuji za velmi přínosné, pokud mi stát, resp. katastrální úřad či obec, pošle do datové schránky informaci o projednávání územního plánu týkající se pozemku, jehož jsem vlastníkem. Díky tomu ochráním svůj majetek před nechtěnou změnou typu pozemku či před podvodníky... Není totiž v mých silách číst obecní úřední desku každý měsíc např. v Dolanech u Olomouce.

Obíhat mají data a ne lidé, jak zní již okřídlený výrok. Nelze než souhlasit. Stále snadnější a přátelštější komunikace státu vůči nám, občanům i podnikatelům, mj. prostřednictvím datových schránek, je životaschopnou vizí. Věřme, že se dočkáme jejího pokračování a naplnění.

Svatoslav Novák
Prezident
ICT UNIE

OBSAH

1 Manažerské shrnutí	6
2 Datové schránky v zemích EU	8
2.1 Jak řeší datové schránky vybrané země EU	8
2.1.1 Rakousko	8
2.1.2 Dánsko	8
2.1.3 Švédsko	9
2.1.4 Norsko	9
2.1.6 Nizozemí	10
2.1.7 Portugalsko	10
2.1.8 Francie	11
2.1.9 Itálie	11
2.1.10 Španělsko	11
2.1.11 Estonsko	12
2.1.12 Německo	12
2.1.13 Polsko	13
2.1.14 Belgie	13
2.1.15 Slovensko	13
2.1.16 Česká republika	13
2.2 Porovnání přístupů k realizaci datových schránek	15
2.2.1 Kdo je obvyklým provozovatelem datových schránek?	15
2.2.2 Jaké jsou strategie zavedení datových schránek?	15
2.2.3 Jaké jsou obvyklé komplementární služby k datovým schránkám?	15
2.2.4 Jakou velikost a charakter má úložiště datových zpráv?	16
2.2.5 K jakým typům komunikace jsou nejčastěji datové schránky využívány?	16
2.2.6 Jak jsou obvykle systémy datových zpráv zpoplatněny?	16
2.2.7 Které typy subjektů mají povinnost zřídit datovou schránku?	17
2.2.8 Jak může být nastavena povinnost odesílání datových zpráv?	17
2.2.9 Je při příjmu datové zprávy uplatňována fikce doručení?	17
2.2.10 Jaké mají datové schránky přístupové rozhraní?	17
2.2.11 Jakým způsobem probíhá identifikace uživatele?	18
3 Datové schránky v České republice	19
3.1 Historie zavedení a rozvoje datových schránek v ČR	19
3.1.1 Legislativní příprava	19
3.1.2 Technická příprava	21
3.1.3 Zřizování a aktivace datových schránek	21
3.1.4 Provoz a rozvoj datových schránek	21
3.2 Koncept datových schránek v ČR	23
3.2.1 Legislativní úprava	23
3.2.2 Technicko-procesní principy	23
3.2.3 Typy datových schránek, povinnost a dobrovolnost využívání	24
3.2.4 Model financování projektu	25
3.3 Aditivní služby a další možnosti datových schránek	26
3.3.1 Datový trezor	26
3.3.2 Poštovní datová zpráva	26
3.3.3 Notifikace o doručení datové zprávy	26
3.3.4 Zvýšení zabezpečení přístupu k datové schránce	26
3.3.5 Zajištění dlouhodobé platnosti datové zprávy	26
3.4 Statistiky datových schránek v ČR	27
3.4.1 Počty datových schránek a datových zpráv	27
3.4.2 Statistiky aditivních služeb	28
3.4.3 Podíl konvertovaných datových zpráv	29
3.4.4 Přílohy datových zpráv	30
3.4.5 Doručení fikcí	31
3.4.6 Zabezpečení přístupu k ISDS	31
3.5 Faktory úspěšnosti zavedení datových schránek v ČR	32
3.5.1 Součást vyšší nadresortní koncepce zefektivnění veřejné správy	32
3.5.2 Samostatně funkční celek	32
3.5.3 Srozumitelná a hmatatelná věc	32
3.5.4 Beneficienti na všech stranách	32
3.5.6 Vyvážený rollout	32
3.5.7 Ekosystém	33
3.6 Kritizované aspekty datových schránek v ČR	34
4 Ověření ekonomických přínosů zavedení datových schránek	36
4.1 Metodika ekonomického modelu	36
4.2 Ekonomické vyhodnocení celkové	37
4.2.1 Vývoj počtu veřejných datových zpráv	37
4.2.2 Výdaje spojené se zavedením a provozem ISDS	37

4.2.3 Přínosy ISDS	37
4.2.4 Vývoj diskontovaných peněžních toků	39
4.3 Ekonomické vyhodnocení ISDS za jednotlivé beneficienty	40
4.3.1 Orgány veřejné moci	40
4.3.2 Právnícké osoby	41
4.3.3 Podnikající fyzické osoby	41
4.3.4 Fyzické osoby	42
5 Rozvoj potenciálu ISDS	43
5.1 Přenos strukturovaných informací	43
5.2 Přístup přes elektronické bankovníctví	44
5.3 Integrace s tradičními poštovními službami	45
5.4 Automatizovaná konverze příchozí papírové komunikace	46
5.5 Sdílený identitní prostor datových schránek	46
5.6 Elektronické volby	47
5.7 EU interoperabilita	48
6 Rizika budoucího vývoje	49
6.1 Příklad malifikace potenciálu datových schránek	50
7 Závěry a doporučení	52
8 Terminologický slovník	53
9 Použité zdroje	53
10 Seznam tabulek	56
11 Seznam obrázků	57
12 Seznam grafů	57
13 Příloha č. 1 – Detailní popis struktury a vstupů ekonomického modelu ISDS	58
13.1 Struktura (bloky) ekonomického modelu ISDS	58
13.2 Vstupní data ekonomického modelu	59
13.3 Předpoklady ekonomického modelu	60
13.4 Úrovně ekonomického modelu	61
13.5 Dimenze ekonomického modelu	61
13.6 Data využitá na vstupu do modelu	62
13.6.1 Prostředky vynaložené na pořízení, rozvoj a provoz ISDS (A1)	62
13.6.2 Vývoj sazby DPH (A2)	62
13.6.3 Vývoj počtu zaslaných datových zpráv (B1)	62
13.6.4 Míra, ve které datové zprávy nahrazují listovní zásilky (C)	62
13.6.5 Průměrná reálná jednotková cena listovní zásilky ve VS (D)	62
13.6.6 Jednotkové ceny a hmotnosti materiálu (E1)	63
13.6.7 Průměrné reálné hmotnosti zásilek segmentu VS (E2)	63
13.6.8 Cena materiálu na jednu listovní zásilku (E3)	63
13.6.9 Časová náročnost odeslání a příjmu listovní zásilky (F1)	63
13.6.10 Nákladovost jedné minuty času (F2)	64
13.6.11 Rozdíl nákladovosti odeslání listovní a datové zásilky (F3)	64
13.6.12 Diskontní faktor (J2)	64
14 Příloha 2 – Detailní přehled stavu realizace datových schránek ve vybraných zemích EU	65
14.1.1 Rakousko	65
14.1.2 Dánsko	66
14.1.3 Švédsko	67
14.1.4 Norsko	69
14.1.5 Finsko	70
14.1.6 Nizozemí	71
14.1.7 Portugalsko	73
14.1.8 Francie	74
14.1.9 Itálie	75
14.1.10 Španělsko	76
14.1.11 Estonsko	77
14.1.12 Německo	79
14.1.13 Polsko	81
14.1.14 Belgie	82
14.1.15 Slovensko	83
14.1.16 Česká republika	84

1 MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

Datové schránky v nedávné době oslavily své čtvrté výročí od svého spuštění v roce 2009. To vytváří vhodný okamžik k ohlédnutí a zhodnocení dosavadního vývoje.

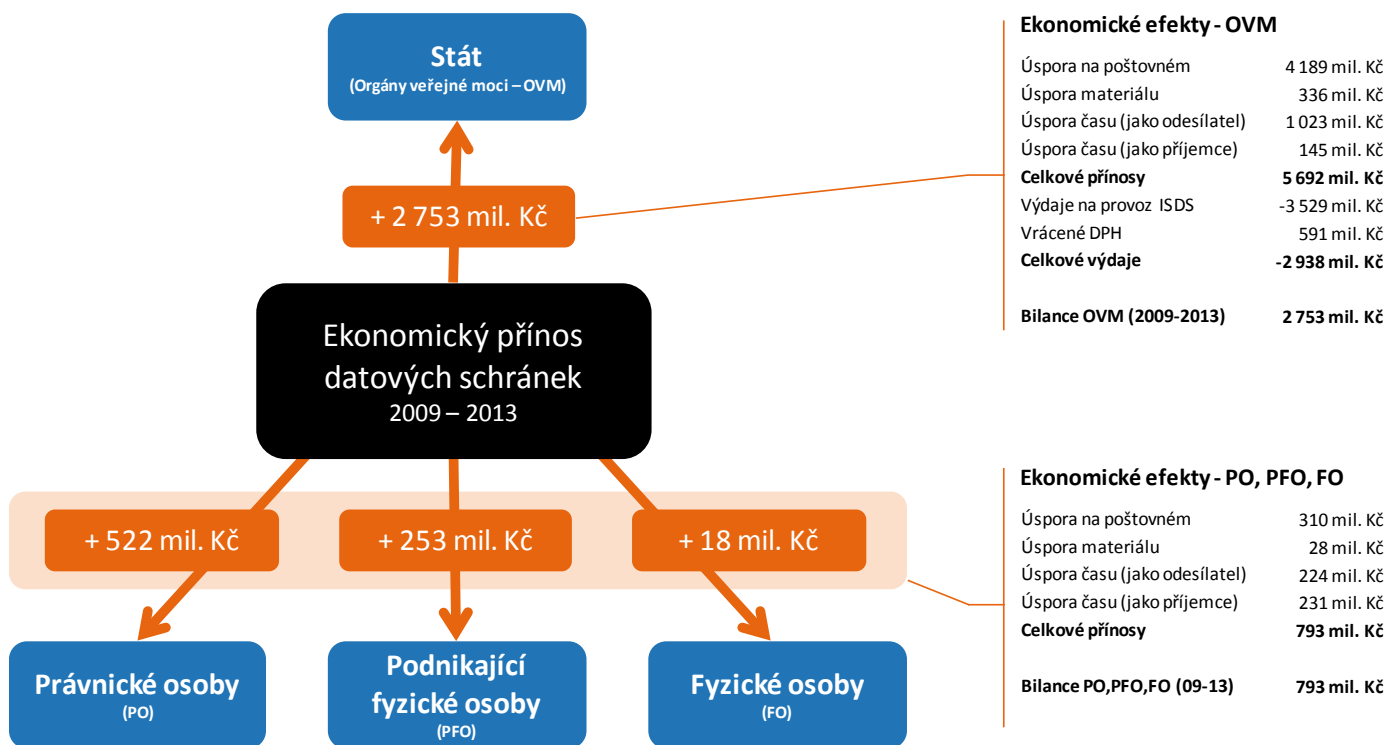
Ve studii se zaměřujeme na následující témata:

- porovnání přístupů k implementaci datových schránek ve vybraných zemích EU,
- zhodnocení stavu zavádění datových schránek v České republice,
- identifikace příležitostí a rizik dalšího rozvoje potenciálu datových schránek.

Do mezinárodního porovnání jsme zahrnuli 15 evropských zemí. Od roku 2009, kdy byly zpracovány poslední dostupné srovnávací studie, došlo v zemích EU k prudkému rozvoji konceptu datových schránek. Nejdále jsou ve využívání systému datových schránek Dánsko, Estonsko a Rakousko. Česká republika se řadí hned za tyto země.

Ve všech srovnávaných zemích je systém datových schránek založen na podobném principu jako v České republice. Jde vždy o samostatný informační systém pro zaručený přenos datových zpráv, který je legislativně postaven na roveň doporučených poštovních zásilek. Ve většině z porovnávaných zemí je provoz datových schránek svěřen do rukou národního poštovního operátora. Můžeme nalézt i další podobnosti: provoz datových schránek je obvykle financován jako služba na bázi poplatku za odeslanou datovou zprávu; ve většině zemí je při doručení datové zprávy uplatňována fikce doručení a stejně jako u nás bývá vybraným subjektům stanovena povinnost systém využívat.

V České republice bylo systémem datových schránek přeneseno již více než 160 milionu datových zpráv. Datovou schránku má zřízeno více než 550 000 subjektů. Datové schránky generují významné celospolečenské ekonomické přínosy.

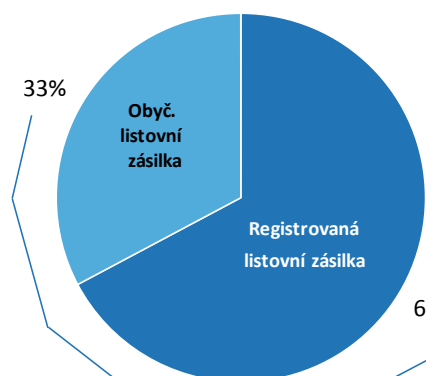

Obr. 1 Nominální ekonomický přínos ISDS do 31. 12. 2013 po beneficiitech (v mil. Kč bez DPH)

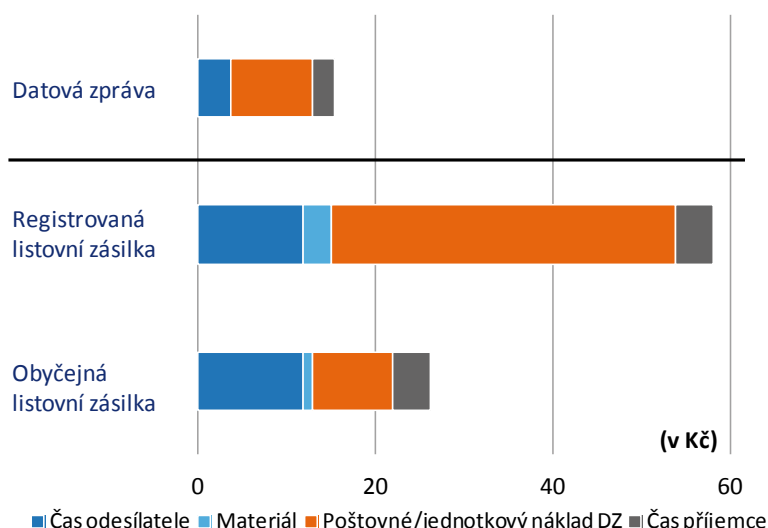
Dle ekonomického modelu zpracovaného v rámci této studie vytvořily datové schránky v letech 2009 až 2013 čisté ekonomické přínosy ve výši 3 546 mil. Kč, z toho připadá 2 753 mil. Kč pro orgány veřejné moci (OVM), 522 mil. Kč pro právníkové osoby (PO), 253 mil. Kč pro podnikající fyzické osoby (PFO) a 18 mil. Kč pro fyzické osoby (FO). Do výpočtu čistých ekonomických přínosů jsou zahrnuty celkové přínosy v podobě úspory poštovního, materiálu a času ve výši 6 485 mil. Kč a celkové výdaje na provoz a rozvoj systému datových schránek ve výši 2 938 mil. Kč (bez DPH).

Základem výpočtu přínosů datových schránek je porovnání nákladovosti komunikace prostřednictvím datové zprávy oproti tradiční listovní zásilce.

Jaký typ zásilek nahrazují datové zprávy?

Jak se liší nákladová struktura DZ a typů komunikace které nahrazují?

Graf 1 Porovnání nákladovosti datových zpráv a listovních zásilek v roce 2013 (v Kč bez DPH)

Datové schránky mají řadu přínosů, které v ekonomickém modelu nebyly kvantifikovány. Především přispívají k významné inovaci a zefektivnění procesů ve veřejné správě. S nadsázkou lze říci, že přináší největší změnu v činnosti úřadů od dob Marie Terezie.

Potenciál datových schránek v České republice je nutné dále rozvíjet. Především je nutné rozšiřovat možnosti, pro které se dají datové schránky využívat. Ve studii jsme identifikovali řadu příležitostí:

- masové využití ISDS pro přenos strukturovaných informací v podobě elektronických formulářů nebo jiných forem strukturovaných datových vět,
- podpora přístupu do datových schránek pro podnikatele a fyzické osoby přes elektronické bankovníctví,
- užší integrace datových schránek a tradičních poštovních služeb,
- vytvoření národního digitalizačního centra,
- využití ověřené elektronické identity uživatelů DS k přístupu do dalších elektronických portálů/služeb veřejné správy,
- elektronické volby s využitím ISDS,
- příprava interoperability národních systémů datových schránek v rámci EU.

Dosažení plného potenciálu datových schránek naproti tomu ohrožuje řada rizik, kterým je nutné se věnovat. Mezi hlavní rizika patří především pokračující fragmentace vrcholové architektury eGovernmentu, předčasné zpomalení tempa adopce systému novými skupinami uživatelů a opadající vůle investovat úsilí a zdroje do koncepčního rozvoje technologií a funkcionality systému. Materializace těchto rizik je ve studii ilustrována na případě daňové informační schránky.

2 DATOVÉ SCHRÁNKY V ZEMÍCH EU

V kapitole je zpracováno stručné shrnutí stavu systémů datových schránek ve vybraných zemích EU a porovnání zvolených strategií zavádění tohoto konceptu zaručené elektronické komunikace. Detailní výstupy provedené rešerše jsou uvedeny v příloze č. 2 této studie.

2.1 Jak řeší datové schránky vybrané země EU

2.1.1 Rakousko

Rakouský národní poštovní operátor Österreichische Post AG provozuje v Rakousku službu zvanou Meinbrief. Jedná se o zabezpečenou emailovou schránku, do které se mohou občané přes webové rozhraní přihlásit a přijmout svoji poštu. Prostřednictvím služby je veřejnosti umožněno přijímat dokumenty jak od úřadů, tak od podnikatelských subjektů. Provoz služby byl zahájen v roce 2008. Příjem zásilek je zdarma, náklady jsou hrazeny odesílatelem, jako v případě tradiční pošty.

Pokud si uživatel nevyzvedne poštu během 14 dní od chvíle doručení, je zásilka považována za nedoručenou. Tuto lhůtu si mohou uživatelé prodloužit¹. Veřejná správa je povinna si digitální schránku zřídit, a pokud má adresát (podnikatelský subjekt či fyzická osoba) schránku také zřízenou, tak je povinna tento komunikační kanál využít.

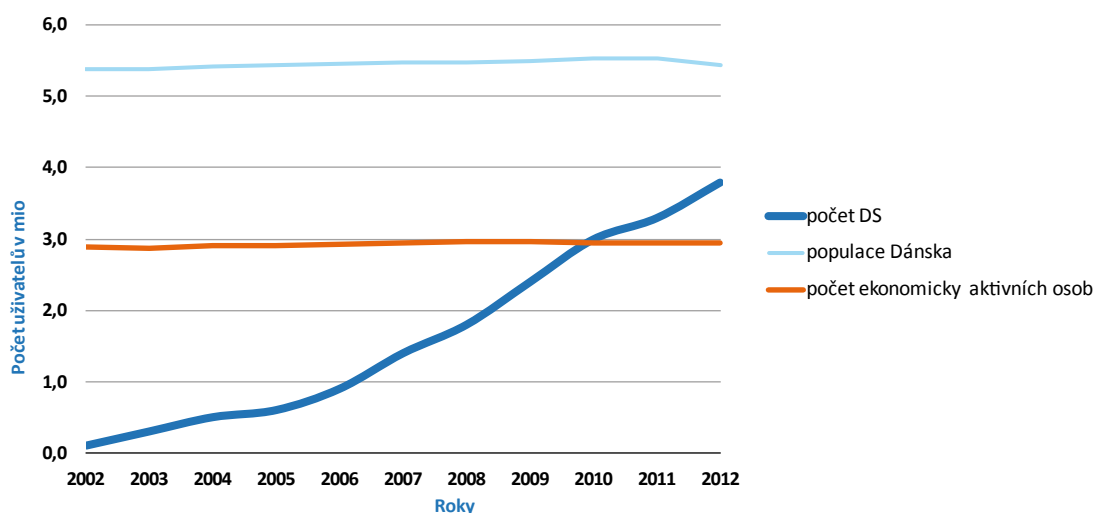
Pokud adresát nedisponuje schránkou Meinbrief, je možné využít službu Dual service, prostřednictvím které je odeslaná elektronická zásilka konvertována do zásilky fyzické, která je následně doručena tradiční poštou. Služba Dual delivery podporuje využití služby Meinbrief v případech, kdy má schránku zřízenou pouze odesílatel¹.

V roce 2009 bylo po prvním roce existence služby odesláno úctyhodných 60 milionů zpráv, což je mimo jiné důsledek úpravy legislativy, díky které mají úřady povinnost tuto službu využívat.

2.1.2 Dánsko

V Dánsku dominuje služba zvaná e-Boks. Tato služba byla spuštěna již v roce 2001. Původním cílem bylo poskytnout možnost zřízení digitální schránky, prostřednictvím které je možné obdržet poštu od podnikatelských subjektů a veřejné správy. V roce 2005 byla služba rozšířena o možnost zasílání výplatních pásek zaměstnancům veřejné správy, čímž bylo dosaženo efektivní úspory nákladů odesílatelem. Tato možnost byla následně poskytnuta i soukromému sektoru. To se ukázalo jako dobrý nápad – v současnosti si výplatní pásku nechává zasílat více než 2 miliony uživatelů. V průběhu času byla služba rozšířena na obousměrný komunikační kanál mezi občany, podnikatelskými subjekty a úřady². Odesílání zpráv je zpoplatněno. Uživatelé mají možnost využít archiv, do kterého je umožněno nahrávat soubory. Doba archivace je omezena na 7 let. Uživatelé si mohou také nastavit, od kterých subjektů si přejí přijímat zprávy.

V roce 2012 prošel parlamentem zákon „Law on public digital mail“. Na základě tohoto zákona je každá společnost povinna od roku 2013 disponovat digitální schránkou. Veřejná správa je povinna adresátovi nejdříve poslat zprávu elektronicky, pokud adresát disponuje datovou schránkou. Služba byla úspěšná i před odsouhlasením této legislativní změny. Jak ukazuje graf níže, počet uživatelů z řad občanů každoročně roste.

Graf 2 Počet občanů využívající e-Boks v letech 2002–2012, zdroj: e-Boks presentation

V roce 2011 službu využívalo 3,3 milionů fyzických osob. Vzhledem k celkové populaci Dánska (cca 5,5 mil.) se jedná o velmi vysoké číslo. Dánsko je velmi aktivní v oblasti eGovernmentu a dánská kultura je přístupná novým službám. V Dánsku se zhruba 90 % populace řadí mezi uživatele internetu. Služba má vyvinutou mobilní aplikaci, kterou v roce 2012 využívalo přibližně 500 tisíc uživatelů.

V současnosti služba zkouší proniknout na norský trh. Pokud bude e-Boks na norském trhu úspěšný, bude následovat expanze na švédský trh³.

Službu využívá přes 20 tisíc registrovaných entit (také díky přijatému zákonu) a 3,8 milionů fyzických osob. Za rok 2012 bylo prostřednictvím

1 Electronic delivery: citizens: Digital Austria [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.oesterreich.gv.at/site/6545/default.aspx>>.

2 e-Boks presentation [online]. 2013-02-08 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://e-boks.com/files/ekstranet/presentation_february_2013.pdf>.

3 e-Boks expands digital postal mail service to Norway [online]. 2012-02-06 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://postandparcel.info/45356/news/it/e-boks-expands-digital-postal-mail-service-to-norway/>>.

služby zasláno zhruba 205 milionů zpráv³.

Od roku 2014 je plánováno zavést povinnost zřízení datových schránek veřejností³.

2.1.3 Švédsko

Na švédském trhu existuje několik řešení zabezpečené autorizované elektronické komunikace. Ještě před vstupem státem garantovaného řešení – služby Mina meddelanden – vznikly dvě čistě komerční řešení – služby ePostboxen a Kivra (a Brevo, které později Kivra odkoupila⁴).

Služba Mina meddelanden je společným projektem Švédského daňového úřadu (Skatteverket), národní kanceláře pro registraci firem (Bodelagsverket) a Úřadu pro regionální a ekonomický rozvoj. Služba je určena pro jednostranné zasílání zpráv od vybraných státních úřadů do datových schránek podnikatelských subjektů a obyvatel. Službu, která je provozována jako interní IT projekt Švédského daňového úřadu, zatím využívají pouze 3 zakládající úřady, nicméně se počítá s jejím dalším rozšířením. Podle dostupných informací je služba financována z rozpočtu Daňového úřadu⁵.

Zřízení schránky a příjem zpráv je pro uživatele zdarma. Zprávy nejsou do datové schránky zasílány automaticky, uživatel si v systému datové schránky musí nastavit, od kterého subjektu si přeje zprávy zasílat. Od toho se odvíjí i povinnost úřadů – jsou povinny zasílat datové zprávy všem uživatelům, kteří o to výslovně požádají. Pokud je ale služba využita, je uplatňována fikce doručení. Zásilký jsou považovány za doručené ve chvíli, kdy adresátovi dorazí do schránky.

Komerční služby ePostboxen a Kivra slouží zejména jako EBPP (Electronic Bill Presentment and Payment), tedy systémy pro hromadné zasílání výpisů a faktur. Oba systémy používají jako přístupové rozhraní pro občany elektronické bankovníctví zapojených bank, kde mohou uživatelé rovnou doručené faktury zaplatit. Provozovatelem služby ePostboxen je národní poštovní operátor Posten AB, služba Kivra je provozována stejnojmenným komerčním subjektem.

2.1.4 Norsko

Na norském trhu figuruje služba Digipost, která představuje alternativu ke standardní fyzické schránce. Služba je určena k obousměrné komunikaci mezi orgány veřejné správy, podnikatelskými subjekty a veřejností. Službu provozuje od roku 2011 národní norský poštovní operátor Norway post. V roce 2012 začalo s obcany prostřednictvím této služby komunikovat město Larvik jako první municipalita⁶. Služba má zatím pouze 240 000 registrovaných subjektů⁷, nicméně v květnu 2012 začala službu využívat jako odesílatel skupina DNB³, což nejvýznamnější finanční skupina v Norsku. Tato spolupráce by měla rozšířit využití služby. Služba podporuje elektronické bankovníctví. Přístupové rozhraní je realizováno prostřednictvím dedikovaného webového portálu, mobilní aplikace na operační systém Android a elektronického bankovníctví zapojených bank.

Příjem pošty je pro fyzickou osobu poskytován zdarma a uživatel má omezenou možnost také zdarma odesílat zprávy. Od určitého objemu je ale odesílání zpráv zpoplatněno. Uživatelé mají také možnost využít 1GB archiv, který podporuje upload souborů. Další úložný prostor si mohou uživatelé nechat zpřístupnit za poplatek. Zpráva zasláná prostřednictvím této služby je považována za doručenou v okamžiku, kdy dorazí do schránky příjemce, nicméně zřízení schránky je dobrovolné.

Prostřednictvím této služby bylo v roce 2012 zasláno zhruba 1 milion zpráv⁷.

V Norsku jsou také poskytovány další eGovernment služby – například portál Altinn, prostřednictvím kterého mohou občané podávat různé formuláře veřejné správy⁸. Na norský trh také v současnosti expanduje dánská služba e-Boks⁹.

2.1.5 Finsko

Ve Finsku je společností Itella (národní poštovní operátor) provozována služba Netposti. Služba je elektronickou alternativou ke standardním poštovním službám. Prostřednictvím služby si může uživatel (Fyzická, podnik či orgán veřejné správy) zřídit digitální schránku, do které může v elektronické formě přijímat následující typy dokumentů:

- Faktury,
- oficiální dokumenty od úřadů,
- výplatní pásky,
- výsledky zdravotních testů.

Uživatelé také mohou prostřednictvím služby veřejné správy podávat předdefinované formuláře¹⁰. Tyto formuláře jsou spravovány příslušnými organizacemi. V současnosti jich je nabízeno více než 1000. Daňové formuláře jsou uživatelům nabízeny již předvyplněny, což snižuje riziko chyby na straně uživatele. Služba je také integrována s elektronickým bankovníctvím, což významně rozšiřuje nabídku pro uživatele. Systém

4 Kivra stärker sin position som Sveriges ledande digitala brevåda genom förvärv av Brevo [online]. 2013-06-19 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mynewsdesk.com/se/brevo-ab/pressreleases/kivra-staerker-sin-position-som-sveriges-ledande-digitala-brevlaada-genom-foervaerv-av-brevo-877995>>.

5 „Supersite“ stores all state’s mail to Swedes [online]. 2013-02-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.thelocal.se/46134/20130211/>>.

6 Important events – Annual report 2012 [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.postennorge.com/annual-report-2012/results/important-events>>.

7 DIEKE Kalevi Alex. Main Developments in the Postal Sector (2010-2013) [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://ec.europa.eu/internal_market/post/doc/studies/20130821_wik_md2013-final-report_en.pdf>.

8 Skatteetaten – Guide for foreign employers and employees [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.skatteetaten.no/en/International-pages/Employers/Do-you-run-a-Norwegian-business-or-are-you-a-self-employed-person-in-Norway/Norwegian-business-or-self-employed-person/Articles1/Guide-for-foreign-employers-and-employees/?chapter=6857#kapitteltekst>>.

9 e-Boks expands digital postal mail service to Norway [online]. 2012-02-06 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://postandparcel.info/45356/news/it/e-boks-expands-digital-postal-mail-service-to-norway/>>.

10 FAQ – Questions and answers about NetPosti [online]. 2010, datum aktualizace 2010-03-31 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.posti.fi/liitteet/netposti/faq_en.pdf>.

umožňuje splatit faktury prostřednictvím systému přímo, či využít možnost nákupu kreditu, prostřednictvím kterého je také možné platby realizovat.

Zřízení schránky je na dobrovolné bázi a náklady na jednotlivé zásilky jsou hrazeny odesílateli. Přístup ke službě je umožněn prostřednictvím portálu národního poštovního operátora a elektronického bankovníctví zapojených bank. Uživatelé mají možnost archivovat poštu po dobu šesti let zdarma, poté je možné si zaplatit delší archivaci.

Provoz služby byl zahájen v roce 2000 a v prvních letech nebyl o službu významný zájem. Ke zvýšenému zájmu došlo až v posledních 3 letech, kdy byla nabídka rozšířena pro podniky, které prostřednictvím služby mohou pohodlně kontaktovat své zákazníky¹¹. V současnosti je zaregistrováno zhruba 10 tisíc podnikatelských subjektů, 600 úřadů a 450 tisíc fyzických osob. V roce 2012 bylo prostřednictvím služby zasláno zhruba 13 milionů zpráv¹².

2.1.6 Nizozemí

V Nizozemí je od roku 2009 nabízena služba MijnOverheid. Jedná se o webový portál, který poskytuje front-end pro eGovernment služby, mezi nimiž je digitální schránka, která umožňuje zabezpečenou komunikaci veřejné správy s občany¹³. Uživatelé mají díky portálu přehled o svých aktivitách směrem k veřejné správě a mohou si prostřednictvím portálu například zkontrolovat stav žádostí.

Zřízení schránky je zcela dobrovolné. Mezi orgány veřejné správy, které využívají službu ke komunikaci s úřady, je například daňový úřad, sociální pojišťovna, ústav pro pojištění zaměstnanců, poskytovatel veřejných služeb v oblasti dopravy či některé obce.

Přístup do služby je zajištěn webovým portálem a webovými prezentacemi zapojených orgánů veřejné správy, díky čemuž se služba rychleji dostává do povědomí veřejnosti. Služba je provozována společností Logius, kterou zřídilo Ministerstvo vnitra. Uživatelé zatím dostávají zprávy od omezeného počtu subjektů, díky čemuž má služba nízkou penetraci (V srpnu 2011 bylo registrovaných pouze 100 000¹⁴ fyzických osob, 54¹⁵ obcí a 4 státní organizace¹⁶), nicméně do budoucna je plánováno rozšíření. Uživatelé si mohou v uživatelském rozhraní nastavit, od kterých subjektů si přejí dostávat zprávy.

Nizozemí obsazuje jednu z předních příček v žebříčcích eGovernmentu v Evropské unii a je zde nabízeno mnoho dalších eGovernment služeb. Prostřednictvím služby FinBox mohou například uživatelé přijímat od přidružených bank všechny finanční dokumenty přes jeden centrální bod¹⁷. Další službou je MijnPost, kterou provozuje hlavní poštovní operátor PostNL¹⁸. Prostřednictvím portálu je možné elektronicky zpracovat objednávky k poštovním službám, čímž uživatel ušetří své poštovní náklady.

2.1.7 Portugalsko

Národní poštovní operátor – CTT Correios de Portugal, S.A. – v roce 2005 zprovoznil v Portugalsku elektronickou alternativu k tradičním poštovním službám. Prostřednictvím služby je zpřístupněna možnost autorizované zabezpečené elektronické komunikace. Na základě přijatých dokumentů (například faktur) je možné prostřednictvím služby realizovat platby. Zřízení schránky a využívání služby je na dobrovolné bázi. Náklady za využití služby hradí odesílatel.

Zřízení schránky a využití služby je dobrovolné. Přístupové rozhraní je řešeno prostřednictvím dedikovaného webového portálu a elektronického bankovníctví zapojených bank.

Služba je integrována s dalšími elektronickými poštovními službami¹⁹:

- eStamp,
- eCard (elektronický pohled),
- Hybridní pošta,
- e-Commerce,
- Elektronické platby.

V roce 2010 měla služba 32 registrovaných entit z řad podnikatelských subjektů a veřejné správy a 222 000 registrovaných fyzických osob²⁰. Nicméně

11 Itella adds 3,000 mailers to Netposti digital mail service [online]. 2012-09-27 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://postandparcel.info/50829/news/companies/itella-adds-3000-mailers-to-netposti-digital-mail-service/>>.

12 DIEKE Kalevi Alex. Main Developments in the Postal Sector (2010-2013) [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://ec.europa.eu/internal_market/post/doc/studies/20130821_wik_md2013-final-report_en.pdf>.

13 De digitale brievenbus van de overheid groeit [online]. 2013-01-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ingovernment.nl/artikelpd/de-digitale-brievenbus-van-de-overheid-groeit>>.

14 eGovernment Factsheets – The Netherlands [online]. 2011-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.epractice.eu/files/eGovernmentTheNetherlands.pdf>>.

15 MijnOverheid | Aangesloten overheidsorganisaties [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://mijn.overheid.nl/help/aangeslotenoverheden>>.

16 MijnOverheid | Aangesloten overheidsorganisaties op berichtenbox [online]. 2010 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://mijn.overheid.nl/help/BerichtenboxAangeslotenOrganisaties>>.

17 FinBOX – Dutch payment Association [online]. 2012 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.betalvereniging.nl/en/giro-based-and-online-payments/finbox/>>.

18 PostNL | MijnPost – Het gemak van online met de zekerheid van PostNL [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://fdsdms.postnl.nl/adfs/ls/?wa=wsignin1.0&wtrealm=https%3a%2f%2fhome.mijnpost.postnl.nl&wctx=rm%3d0%26id%3dpassive%26ru%3d%252f&wct=2013-11-13T15%3a37%3a02Z>>.

19 Delivering The Future. CTT sends you to another level in postal service. [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.ctt.pt/feet/wcmservet/ctt/en/institucional/grupoctt/delivering_the_future.html>.

20 CTT – CORREIROS DE PORTUGAL. Sustainability Report 2010. [online]. 2010 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ctt.pt/feet/export/download/en/grupoctt/susstentabilidade/CAP02.pdf>>.

v následujících 2 letech se penetrace služby enormně zvýšila. V současnosti má služba více než 1 milion registrovaných uživatelů a zhruba 50 entit. Provozovatel nabízí využití tohoto řešení i za hranicemi Portugalska. Služba je doplněna dalšími službami, jako je například hybridní pošta.

2.1.8 Francie

Ve Francii je národním poštovním operátorem (La Poste) provozována služba Digiposte. Služba poskytuje zabezpečenou digitální schránku, prostřednictvím které je možné přijímat dokumenty od úřadů. Schránka dále umožňuje zabezpečenou oboustrannou komunikaci s kýmkoliv, kdo také tuto schránku vlastní s výjimkou vzájemné komunikace mezi orgány veřejné správy. Zřízení schránky a její využití je dobrovolné. Dále služba umožňuje skladování citlivých dokumentů (archiv disponuje velikostí 3 GB). Zajímavými funkcionalitami a doplňky, které Digiposte odlišují od ostatních služeb podobného druhu, je možnost sdílení složek mezi uživateli²¹, a doplňkové služby Digishoot a Digicoach. Digishoot umožňuje pořízení fotografií s ověřeným časem a místem pořízení a jejich odeslání do datové schránky. Digicoach umožňuje klientovi požádat tým konzultantů, aby mu pomohl službu Digiposte integrovat do backoffice procesů.

Náklady za zásilku hradí opět odesílatel. Mezi nejvýznamnější položku z odeslaných zpráv patří bankovní výpisy.

Přístupové rozhraní je řešeno pomocí dedikovaného webového portálu a mobilní aplikace.

Provoz služby byl zahájen v roce 2011, v roce 2013 služba disponovala zhruba 800 000 zaregistrovaných fyzických osob a 150 zaregistrovaných podnikatelských subjektů, penetrace služby je tedy poměrně nízká. Od spuštění systému bylo prostřednictvím služby uloženo 6 milionů zpráv (údaj ze začátku roku 2013). V současnosti se každý den do služby zaregistruje zhruba 2000 nových uživatelů²².

2.1.9 Itálie

Národní italský poštovní operátor Poste Italiane v roce 2011 spustil v Itálii službu zvanou Poste mailbox. Jedná se o elektronickou schránku, umožňující zabezpečený způsob komunikace, který je alternativou k tradiční fyzické poště. Pošta přijatá tímto komunikačním kanálem má stejnou právní váhu, jako přijetí doporučeného dopisu. Uživatelé mají možnost využít archiv zpráv o velikosti 4 GB.

Když byl provoz v září 2011 zahájen, mohli službu využívat pouze klienti poštovní banky Banco posta. V prosinci téhož roku byla možnost využití služby zpřístupněna ostatním obyvatelům. V roce 2012 byla nabídka služeb rozšířena o nabídku pro podniky, kde byla například zpřístupněna „multi-user“ verze. Zřízení schránky je dobrovolné²³. Služba je napojena na elektronické bankovníctví.

Přístupové rozhraní je realizováno prostřednictvím webového portálu provozovatele a elektronického bankovníctví zapojených bank. Pro cizince je v Itálii na téže portálu nabízena alternativa v podobě služby PRem (Postal Registered electronic Mail). Služba funguje obdobně, pouze má některé technické parametry nižší (například archiv má velikost pouze 1GB a další)²⁴. Služby Poste mailbox a PRem jsou mezi sebou kompatibilní.

2.1.10 Španělsko

Ve Španělsku jsou provozovány v oblasti zabezpečené autorizované elektronické komunikace s autentifikací provozovány služby Dirección Electrónica Habilitada (DEH) a Metaposta.

Nejdříve byl v roce 2006 zahájen provoz služby DEH, která je provozována Ministerstvem financí a veřejné správy. DEH slouží zejména ke komunikaci s daňovým úřadem, nicméně službu je možné využít také ke komunikaci s ostatními úřady. Přístupové rozhraní je v současnosti řešeno prostřednictvím webového portálu 060.ES. Tento portál byl spuštěn na základě přijetí zákona, který stanovoval povinnost veřejné správy poskytovat určité elektronické služby pro občany do roku 2010.

Na základě královského dekretu 1363/2010 si musí subjekty veřejné správy a podnikatelské subjekty povinně zřídit digitální schránku DEH. V roce 2010 měly digitální schránku zřízeno zhruba 2 miliony podnikatelských subjektů. Pro podnikatelské subjekty platí povinnost prostřednictvím služby odesílat daňová přiznání. Orgány jsou povinny, pokud má adresát také schránku zřízenou, využít primárně tento komunikační kanál. Pro fyzické osoby je zřízení schránky a využívání služby dobrovolné²⁵. Uživatelé se musí do schránky přihlásit jednou za 10 dní, v opačném případě jsou nevyzvednuté zásilky považovány za odmítnuté. Příjemci hradí za využití datové schránky paušální poplatek € 120 za rok²⁶.

Druhá jmenovaná služba je provozována stejnojmennou společností. Metaposta je projekt, který je součástí eGovernment strategie baskické vlády. Mezi stakeholdery, kteří mají ve společnosti Metaposta podíl figurují²⁷:

- Fondo Ezten (Gestión Capital Riesgo del País Vasco, S.A.) – hedgeový fond s 30% podílem,
- JIE (Sociedad Pública de Informática del Gobierno Vasco) – Ministerstvo informatiky 17,5% podílem,
- Cámara de Comercio de Bilbao (Bizkaia) – hospodářská komora Bilbao s 15,10% podílem,
- Cámara de Comercio de Gipuzkoa – hospodářská komora Gipuzkoa s 9,90% podílem,
- Alava Chamber of Commerce – obchodní komora v Alavě s 5% podílem,
- Tecnalia Research & Innovation, – Výzkumné centrum Tecnalia s 7,5% podílem,

21 Conditions générales d'utilisation [online]. 2012-06-01 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.digiposte.fr/conditions-generales-dutilisation>>.

22 SWAIN Matt. Digiposte Shoots for New Revenue Opps in France [online]. 2013-03-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://blog.infotrends.com/?p=10084>>.

23 INTERNATIONAL POST CORPORATION. Strategic Perspectives on the Postal Market [online]. 2012-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ipc.be/~media/Documents/PUBLIC/Markets/Strategic%20Perspectives%202012%20FINAL.pdf>>.

24 Focus on – PRem [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.posteitaliane.post/english/focus-on/prem.shtml>>.

25 SuperContable.com – ¿QUÉ ES LA DHE Y EN QUÉ CONSISTE? [online]. 2013, datum poslední aktualizace 2013-11-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.supercontable.com/articulos/deh/que_es_deh.htm>.

26 Dirección Electrónica Habilitada – DEH – Servicio de recepción online de notificaciones [online]. 2013, datum poslední aktualizace 2013-08-07 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://direccionelectronica-habilitada.com/>>.

27 Who runs METAPOSTA? | METAPOSTA [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.metaposta.com/en/who-runs-metaposta.html>>.

- Mondragon Investments – Investiční společnost Mondragons 7,5% podílem,
- Gureak Group (Gupost) – Centrum pro technologický výzkum a inovace s 7,5% podílem.

Služba je v provozu od roku 2011 a umožňuje jednosměrnou komunikaci úřadů s podniky a obyvateli. Dále je podnikům umožněno prostřednictvím služby komunikovat mezi sebou a jednosměrně s fyzickými osobami. Uživatelé si mohou v systému nastavit, od kterých subjektů si přejí přijímat právy. Služba disponuje archivem, který umožňuje upload dokumentů. Přístupové rozhraní služby je řešeno prostřednictvím dedikovaného webového portálu.

Odesílání prostřednictvím služby je dobrovolné. V roce 2012 měla služba registrovaných pouze 12 entit (podnikatelských subjektů a subjektů veřejné správy). V témže roce bylo prostřednictvím služby zasláno zhruba 700 tisíc zpráv. Náklady na zásilku hradí odesílatel a jejich výška se odvíjí od datové velikosti dané zásilky. Služba tedy nemá tak výraznou penetraci, jako služba DEH, což je způsobeno vyšší úspěšností projektu DEH, který nabízí širší využití²⁸.

2.1.11 Estonsko

V Estonsku jsou provozovány v oblasti zabezpečené autorizované elektronické komunikace s autentifikací služby ID DigiDoc a Electronic mail centre.

ID DigiDoc slouží ke komunikaci mezi veřejností, soukromým sektorem a veřejným sektorem. Provoz služby byl zahájen již v roce 2005 v rámci strategického konceptu e-Estonia. Komunikace probíhá pomocí zpráv zabezpečených elektronickým certifikátem. Příjem dokumentů je zdarma. K dispozici je poměrně malý úložný prostor (10MB), ze kterého jsou zprávy po 6 měsících odstraňovány. Za rok 2012 bylo prostřednictvím této služby odesláno zhruba 100 milionů digitálních zpráv. Ačkoliv je využití služby dobrovolné, tak tento objem zpráv napovídá, že zavedení služby bylo úspěšné. K vysokému počtu odeslaných zpráv dopomohl fakt, že do určitého množství je prostřednictvím služby umožněno odesílat zásilky zdarma. Přístupové rozhraní je řešeno prostřednictvím proprietárního webového portálu²⁹.

Službu Electronic mail centre provozuje národní poštovní operátor Eeposti. Provoz služby byl zahájen roce 2011, 6 let po zavedení služby ID DigiDoc³⁰. Službu využívá zhruba 300 entit. Tato služba je určena k obousměrné komunikaci mezi fyzickými osobami a podnikatelskými subjekty. Využití služby je zcela dobrovolné. Služba je integrována s hybridní poštou a elektronicky odeslané dokumenty je možné nechat doručit v papírové podobě. Přístupové rozhraní je realizováno prostřednictvím webového portálu národního poštovního operátora. Za rok 2012 bylo prostřednictvím služby odesláno zhruba 300 tisíc zpráv.

2.1.12 Německo

Na německém trhu se v oblasti zabezpečené autorizované elektronické komunikace s autentifikací vyskytují dva typy řešení – DeMail a E-postbrief.

V Německu jsou v souvislosti se zabezpečenou elektronickou komunikací s úřady definovány normy, které musí řešení poskytující tyto služby splnit. V roce 2011 nabyl účinnosti zákon, který vymezil právní rámec provozu schránky DeMail. Komunikace prostřednictvím DeMail je možná s kýmkoliv, kdo má rovněž digitální schránku tohoto typu zřízenou³¹.

Využití služby DeMail je i přes stanovené normy založeno na dobrovolné bázi. Provozovatelé DeMailu jsou soukromé firmy, které si navzájem konkurují. V současnosti službu DeMail poskytují tyto subjekty³²:

- GMX De-Mail,
- Telekom De-Mail,
- WEB.DE De-Mail.

Služba měla v roce 2012 registrován zhruba 1 milion fyzických osob. Odeslání pošty prostřednictvím DeMail je zpoplatněno mezi € 0,33 a € 0,39 za standardní elektronicky odeslanou zprávu, zatímco odeslání standardního dopisu tradiční poštou stojí € 0,58 (odeslání doporučeného dopisu koncového zákazníka přijde na € 1,60). Přístupové rozhraní je řešeno prostřednictvím webových portálů provozovatelů služby. V roce 2012 bylo do služby zaregistrováno okolo milionu fyzických osob a podnikatelských subjektů³³.

Konkurentem řešení DeMail je služba E-postbrief, kterou provozuje německá pošta Deutsche post. Toto řešení není kompatibilní s řešením DeMail. Využití služby E-postbrief je jako u služby DeMail rovněž dobrovolné. Řešení je využíváno pro obousměrnou komunikaci mezi podnikatelskými subjekty a fyzickými osobami – nikoliv komunikaci s úřady. Kromě zabezpečené komunikace služba nabízí možnost využití hybridní pošty. Služba je provozována od roku 2010 a ještě v témže roce disponovala zhruba 1 milionem registrovaných fyzických osob. Oproti službě DeMail se jedná o rychlejší růst, zapříčiněný aktivní marketingovou kampaní. Služba je integrována s hybridní poštou a podporuje odeslání datové zprávy na fax. V rámci služby je také nabízen zabezpečený archiv. Přístupové rozhraní je realizováno prostřednictvím webového portálu poštovního operátora. V současnosti služba E-postbrief usiluje o získání certifikace DeMail^{34 35}.

Vzhledem k počtu podnikatelských subjektů a fyzických osob v Německu je ovšem penetrace obou služeb velmi nízká.

28 In its first year, Metaposta has sent more than 700,000 documents to 12,000 users | METAPOSTA [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.metaposta.com/en/first-year.html>>.

29 DigiDoc [e-Estonia [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://e-estonia.com/components/digidoc>>.

30 Postal Technology International Awards 2012 [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.postaltechnologyinternational.com/awards_digital_mail_2012.php>.

31 PETERKA Jiří. De-Mail: rozumnější než datové schránky? [online]. 2011-05-09 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/de-mail-rozumnejsi-nez-datove-schranky/>>.

32 De-Mail – E-mail made in Germany [online]. 2013, datum aktualizace 2013-09-20 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.e-mail-made-in-germany.de/De-Mail.html>>.

33 De-Mail und E-Post-Brief im Vergleich [online]. 2013-09-10 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.deutsche-handwerks-zeitung.de/de-mail-und-e-post-brief-im-vergleich/150/3101/208301/>>.

34 E-Postbrief – Wikipedia [online]. 2013, datum aktualizace 2013-11-06 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://de.wikipedia.org/wiki/E-Postbrief>>.

35 DIEKE Kalevi Alex. Main Developments in the Postal Sector (2010-2013) [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://ec.europa.eu/internal_market/post/doc/studies/20130821_wik_md2013-final-report_en.pdf>.

2.1.13 Polsko

V Polsku je v oblasti zabezpečené autorizované elektronické komunikace s autentifikací provozována služba SEKAP, která je určena pro obyvatele polského Slezska³⁶. Systém SEKAP obsahuje přes 500 eGovernment služeb mezi nimiž je zabezpečená emailová schránka. Tato schránka slouží ke komunikaci úřadů s jinými úřady, podnikatelskými subjekty a fyzickými osobami. Komunikace je obousměrná, uživatelé mohou prostřednictvím systému například podávat formuláře či platit faktury.

Přístupové rozhraní je realizováno skrze dedikovaný webový portál a elektronické bankovníctví zapojených bank.

Služba byla zprovozněna roku 2008, implementace projektu probíhala 3 roky. V dalších letech probíhal upgrade systému. Jednou z nových funkcionalit upgradované verze byla integrace se systémem ePUAP, což elektronický systém poskytující eGovernment služby po celém Polsku.

Zřízení schránky v systému SEKAP je dobrovolné. Navzdory velkému množství nabízených služeb je penetrace služby nízká, registrovaných schránek bylo v roce 2012 pouze 11 898 u fyzických osob, 778 u podnikatelských subjektů³⁷.

2.1.14 Belgie

V oblasti zabezpečené autorizované elektronické komunikace s autentifikací je v Belgii provozována služba Certipost – systém EBPP (Electronic Bill Presentment and Payment). Služba je provozována Finskou společností Basware.

Služba je určena pro podnikatelské prostředí, umožňuje komunikaci a je využívána zejména k³⁸:

- odesílání/přijímání faktur,
- odesílání výplatních pásek.

Výše jmenované funkcionality jsou realizovány prostřednictvím zabezpečeného mailboxu. Aby bylo možné odesílat/přijímat faktury, musí přidružený subjekt integrovat systém Certipost se svým interním systémem. Využití služby je zcela dobrovolné. Přístupové rozhraní je řešeno prostřednictvím proprietárního webového portálu a elektronického bankovníctví zapojených subjektů.

Společnost Basware se zaměřuje zejména na B2B řešení v oblasti elektronické komunikace. Tato společnost působí na trhu e-invoicingu od roku 1985.

V roce 2012 měla služba 85 000 zaregistrovaných podnikatelských subjektů a 520 000 zaregistrovaných fyzických osob.

2.1.15 Slovensko

Na Slovensku je čerstvě zavedena služba elektronických schránek. Od 1. 11. 2013 na Slovensku nabyl účinnosti zákon č. 305/2013 Z.z. „o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov“. Tyto elektronické schránky slouží k elektronické autorizované obousměrné komunikaci mezi orgány veřejné moci a orgánů veřejné moci s podnikatelskými subjekty a fyzickými osobami. Orgánům veřejné moci, podnikatelským subjektům i fyzickým osobám by měla být schránka automaticky zřízená, nicméně daný subjekt či osoba se musí schránku aktivovat. Orgány veřejné moci si muí schránku aktivovat do 3 let a podnikatelské subjekty do 18 měsíců. Aktivace schránek fyzických osob je zcela dobrovolná. Pokud je schránka již aktivována, musí ji orgán veřejné moci povinně využívat ke komunikaci s ostatními subjekty a fyzickými osobami, jež mají elektronickou schránku rovněž zřízenou. Právnícké osoby mají povinnost prostřednictvím schránky přijímat zprávy od orgánů veřejné moci. Fyzické osoby povinnost využívat aktivovanou elektronickou schránku nemají³⁹.

Provozovatelem schránek je NASES (Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby), organizace Úřadu vlády SR a přístupové rozhraní je řešeno prostřednictvím portálu www.slovensko.sk. Uživatel datové schránky potřebuje elektronický občanský průkaz vydaný po 1. 12. 2013 a HW čtečku. K počátku ledna 2014 bylo založeno zhruba 4,5 milionu elektronických schránek, které ale nejsou použitelné, dokud si je uživatelé neaktivují.⁴⁰

Pokud je příjemce OVM, zprávy jsou považovány za doručené již při jejich uložení do schránky. Pokud je příjemce právníká či fyzická osoba, jsou zprávy považovány za doručené následující den po uložení do schránky. V případě odeslané zásilky do vlastních rukou je zpráva považována za doručenou po uplynutí „úložné lhůty“ 15 dnů, pokud si ji adresát nevyzvedne dříve.

V rámci služby je nabízen úložný prostor o velikosti 20 MB⁴¹. Uživatelé mají možnost si nechat za poplatek kapacitu úložného prostoru navýšit. Pokud je kapacita archivu vyčerpána, je uživateli zasláno upozornění. Po uplynutí 60 dní od upozornění jsou zprávy promazávány.

2.1.16 Česká republika

Za správu datových schránek je odpovědné Ministerstvo vnitra ČR, přičemž vlastní provoz zajišťuje národní poštovní operátor Česká pošta, s. p.

Koncept datových schránek byl v České republice uvažován již v roce 2005. Mezi roky 2006–2008 vzniklo několik návrhů zákonů stanovujících legislativní rámec datových schránek. Nakonec byl 1. 7. 2009 přijat zákon 300/2008 sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který je základním zákonem pro agendu datových schránek. Provoz datových schránek byl následně zahájen 1. 7. 2009.

36 Platforma e-Uslug Publicznych – SEKAP [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.sekap.pl/content.seam?id=1&cid=10451>>.

37 ZIEMBA Ewa, PAPAŃ Tomasz. E-government Application at the Regional Level in Poland – the Case of SEKAP [online]. 2011-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://fedcsis.org/proceedings/2012/pliks/80.pdf>>. ISBN 978-83-60810-51-4.

38 Certipost – Solutionpicker[online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.certipost.com/welcomeV2/index.php>>.

39 PETERKA Jiří. Datové schránky jsou už i na Slovensku. Jak se liší od těch českých? – Lupa.cz [online]. 2014-01-13 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jsou-uz-i-na-slovensku-ale-jine-nez-v-cr/>>.

40 Všichni Slováci dostali elektronickou schránku, přihlašují se občankou. [online]. 2014-01-06 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zive.cz/bleskovky/vsichni-slovaci-dostali-elektronickou-schranku-prihlasuji-se-obcankou/sc-4-a-171914/default.aspx>>.

41 Štát spustil elektronické schránky. Uľahčia kontakt s úradmi. [online]. 2014-01-02 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zive.sk/stat-spustil-elektronicke-schranky-ulahcia-kontakt-s-uradmi/sc-4-a-314708/default.aspx>>.

Zpočátku byl systém datových schránek určen výhradně pro komunikaci s orgány veřejné moci. Nicméně na začátku roku 2010 bylo využití systému rozšířeno také pro autorizovanou elektronickou komunikaci mezi soukromými subjekty.

Povinnost zřízení datové schránky mají orgány veřejné moci, podnikatelské subjekty uvedené v obchodním rejstříku, advokáti, daňoví správci a insolvenční správci. Pro ostatní subjekty, včetně fyzických osob, je zřízení datové schránky dobrovolné. Orgány veřejné moci mají povinnost prostřednictvím systému datových schránek odesílat zprávy, pokud má adresát datovou schránku zřízenou. Pro ostatní subjekty je využití datových schránek pro odesílání zpráv dobrovolné.⁴²

Při doručování datových zpráv je uplatňována fikce doručení. Pokud orgán veřejné moci odesílá zprávu fyzické osobě či podnikatelskému subjektu, je lhůta, po které je zpráva považována za přečtenou, stanovena na 10 dní. Pokud fyzické osoby či podnikatelské subjekty zasílají zprávu orgánu veřejné moci, je rozhodným okamžikem čas doručení zprávy do datové schránky. Pro komunikaci mezi soukromými subjekty je za okamžik doručení považováno přihlášení do datové schránky oprávněnou osobou.

Přístupové rozhraní je řešeno prostřednictvím dedikovaného webového portálu umístěného na adrese www.mojedatovaschranka.cz. Datové schránky mají otevřené integrační rozhraní. Většina přístupů do systému datových schránek je proto realizována prostřednictvím aplikací třetích stran, jako jsou například spisové služby, podnikové informační systémy pro řízení dokumentů a různorodé webové a mobilní aplikace. Do schránky je také možné přistupovat prostřednictvím elektronického bankovníctví ČSOB, jež jako první banka v ČR v listopadu 2013 tuto možnost nabídla.

Ke konci roku 2013 mělo datovou schránku zřízeno okolo 9 tisíc orgánů veřejné moci, více než 500 tisíc podnikatelských subjektů a více než 40 tisíc fyzických osob. V roce 2013 odeslaly orgány veřejné moci více než 40 milionů datových zpráv, podnikatelské subjekty přes 9,5 milionů datových zpráv a fyzické osoby více než 95 tisíc datových zpráv.

Provozovatel ISDS nabízí různé aditivní služby, mezi nimiž jsou: datový trezor, poštovní datová zpráva, notifikace o doručení datové zprávy, zvýšení zabezpečení přístupu k datové schránce a zajištění dlouhodobé platnosti datové zprávy.⁴³ Fyzickým kanálem pro obsluhu zákazníků datových schránek jsou kontaktní místa Czech POINT, které nabízejí také autorizovanou konverzi dokumentů z papírové podoby do elektronické a naopak.

Koncept datových schránek v České republice je blíže popsán v kapitole 3.2.

42 Datová schránka – Wikipedie [online]. 2013, datum aktualizace 2013-10-24 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Datov%C3%A1_schr%C3%A1nka>.

43 Úvodní stránka | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/kreditni-system-id40267/>>.

2.2 Porovnání přístupů k realizaci datových schránek

2.2.1 Kdo je obvyklým provozovatelem datových schránek?

Role provozovatele systému datových schránek je v zemích EU ve většině případů svěřována do rukou národního poštovního operátora jakožto přirozeně důvěryhodného subjektu v oblasti úřední, komerční i soukromé komunikace. Datové schránky jsou brány jako další historický milník poštovní komunikace, který je přirozeným pokračovatelem rozvoje poštovní doručovací sítě. Kromě strategických motivů to má ale i praktické přínosy v podobě přirozené integrace fyzické a datové komunikace na bázi hybridních služeb. Národní poštovní operátor je provozovatelem datových schránek např. v Estonsku, Rakousku, Portugalsku, Itálii, Francii a České republice.

V některých případech národní poštovní operátor vytvořil pro rozvoj a provoz datových schránek specializovanou společnost, kde obvykle bývá poštovní operátor dominantním vlastníkem. Například v Dánsku datové schránky provozuje společnost e-Boks, kterou založila Post Denmark, společně s významným ICT integrátorem a finanční institucí PBS⁴⁴.

V menší míře provozuje datové schránky přímo zodpovědný orgán veřejné správy, resp. jím zřízená instituce. Příkladem je např. Švédsko, kde systém provozuje daňový úřad a Nizozemí, kde službu provozuje společnost zřízená Ministerstvem vnitra.

Experimentem je v tomto ohledu Německo, kde byl zvolen otevřený licenční model provozování systému datových schránek (DE-mail). Licenci může získat jakýkoliv komerční subjekt, který splní požadované standardy a certifikace. Mezi systémy existuje výměna zpráv obdobná roamingu v mobilních komunikacích. Možná i díky tomu však DE-mail čelí ostré kritice v otázce důvěryhodnosti a bezpečnosti přenášené komunikace^{45 46} a systém není příliš využíván. Mezi uživateli panuje obava, že komerční subjekty mohou být motivovány analyzovat a zneužívat obsah přenášených zpráv.

2.2.2 Jaké jsou strategie zavedení datových schránek?

Jednou z hlavních složek strategie zavedení datových schránek je rozsah povinnosti zřízení datové schránky. Veřejná správa může stanovit povinnost zřízení datové schránky určitými typy subjektů – například pro podniky či orgány veřejné správy. Stanovením této povinnosti bývá dosaženo významné a rychlé adopce služby ve společnosti. Například ve Španělsku byla stanovena úřady povinnost pro podniky, které musí prostřednictvím služby DEH komunikovat s daňovým úřadem⁴⁷. Na Slovensku si musí datovou schránku aktivovat orgány veřejné moci do 3 let a právnické osoby do 18 měsíců.⁴⁸ V České republice si musí datovou schránku povinně zřídit orgány veřejné moci, právnické osoby a některé další skupiny subjektů, jako jsou daňoví poradci a advokáti.

Dalším nástrojem strategie zavedení datových schránek je stanovení povinnosti využití datové schránky. Povinnost využití datové schránky byla stanovena například v Rakousku. Pokud má adresát zřízenou datovou schránku, jsou úřady povinny využít ke komunikaci nejdříve tento komunikační kanál. Povinnost odesílat zprávy prostřednictvím datové schránky ale nemusí být zavedena a priori. Uživatelé švédské služby „Mina meddelanden“ si mohou v rámci nastavení služby sami zvolit, od kterých úřadů si přejí zprávy nechat posílat. Na základě této volby jsou posléze tyto úřady povinny zprávy zasílat prostřednictvím datových schránek⁴⁹. Na Slovensku mají povinnost odesílat a přijímat prostřednictvím datové schránky orgány veřejné moci.⁵⁰ V České republice mají orgány veřejné moci stanovenou povinnost odesílání úředních dokumentů prostřednictvím systému datových zpráv, pokud má adresát zřízenou datovou schránku.

Služba může být zpočátku cílena na konkrétní téma (respektive komunikační tok) a postupem času je rozšířena na další témata. Příkladem takové strategie zavedení datových schránek je dánská služba e-Boks, která byla původně zaměřena na rozesílání výplatních pásek zaměstnancům a postupem času byla rozšířena na plnohodnotný oboustranný komunikační kanál.

Strategie některých zemí se v čase vyvíjí. Z původně dobrovolné služby se posléze může stát služba, jejíž využití se stává povinné. Příkladem je již zmíněné Dánsko, kde se z jednoúčelového nástroje stal nástroj pro univerzální komunikaci⁴⁰. Rakousko je dalším příkladem země, kde byla služba nejdříve zavedena na dobrovolné bázi a následně bylo po úpravě příslušných zákonů její využití povinné.

2.2.3 Jaké jsou obvyklé komplementární služby k datovým schránkám?

Služba datových schránek bývá doplněna o možnosti či komplementární služby, kterými je zvýšena atraktivita pro koncové uživatele.

Nejčastěji jsou datové schránky spojeny s elektronickým bankovníctvím, kdy je možné na základě přijaté faktury rovnou ze schránky realizovat platbu. Datové schránky jsou propojeny s elektronickým bankovníctvím například v Dánsku, Norsku či Finsku. V České republice byla tato možnost zpřístupněna bankou ČSOB v listopadu 2013.

Dále bývá datová schránka doplněna o možnosti hybridní pošty – transformace elektronických dokumentů na fyzické a naopak při zachování právní platnosti. Takto byly možnosti datových schránek rozšířeny například v Rakousku, Estonsku či Francii.

Ve švédské službě Mina meddelanden si mohou uživatelé zvolit, zda jim budou do digitální schránky zasílány zprávy od Daňového úřadu, Kancláře pro registraci firem či Úřadu pro regionální a ekonomický rozvoj. Subjekty, u kterých není tato možnost zvolena, využívají ke komunikaci

44 e-Boks presentation [online]. 2013-02-08 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://e-boks.com/files/ekstranet/presentation_february_2013.pdf>.

45 BEUTH Patrick. De-Mail: Chaos Computer Club kritisiert Trickserie der Regierung [online]. 2013-03-20, datum aktualizace 2013-11-12 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zeit.de/digital/datenschutz/2013-03/de-mail-sicher-bundesregierung/seite-1>>.

46 BRONIZSKI Lars. State of the art: De-E-Mail [online]. 2011-01-29, datum aktualizace 2013-11-12 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://erundsiemachen.files.wordpress.com/2011/01/state-of-the-art-de-mail1.pdf>>.

47 SuperContable.com – ¿QUÉ ES LA DHE Y EN QUÉ CONSISTE? [online]. 2013, datum poslední aktualizace 2013-11-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.supercontable.com/articulos/deh/que_es_deh.htm>.

48 PETERKA Jiří. Datové schránky jsou už i na Slovensku. Jak se liší od těch českých? – Lupa.cz [online]. 2014-01-13 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jsou-uz-i-na-slovensku-ale-jine-nez-v-cr/>>.

49 Mina meddelanden [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://minameddelanden.se/inenglish/minameddelanden.471004e4c133e23bf6db8000106813.html?request_locale=en>.

50 PETERKA Jiří. Datové schránky jsou už i na Slovensku. Jak se liší od těch českých? – Lupa.cz [online]. 2014-01-13 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jsou-uz-i-na-slovensku-ale-jine-nez-v-cr/>>.

s uživatelem tradiční poštovní služby. Volbu subjektů, od kterých budou uživatelé dostávat zprávy, mají uživatelé zpřístupněnou také například v dánské službě eBoks či nizozemské službě MijnOverheid.

V Nizozemí je možné prostřednictvím služby MijnOverheid sledovat stavy žádostí, které uživatel veřejné správě podal. Pokud uživatel například podal žádost o řidičský průkaz, má neustále přístup k aktuálním informacím o stavu této žádosti, aniž by se musel dostavit na daný úřad a to i v případě, že tato žádost nebyla podána digitálně.

Francouzská služba Digiposte umožňuje organizaci dokumentů v datové schránce do složek, které je možné sdílet s ostatními uživateli, což jim zpřístupňuje nové možnosti komunikace⁵¹. Tuto funkcionalitu umožňuje také portugalská služba ViaCTT.

Datové schránky jsou v drtivé většině případů nabízeny pouze pro obyvatele dané země. Nicméně italský poštovní operátor zpřístupnil službu dedikovanou pro využití cizinci. Služba PRem je plně kompatibilní s digitální schránkou Postemailbox, která je určena k využití obyvateli Itálie⁵².

V Portugalsku je přístup k datovým zprávám provozován na webovém portálu, který slouží jako front-end také pro další elektronické poštovní služby (eStamp, eCard, e-commerce a další). Uživatelům tak stačí k využití těchto služeb pouze jedna registrovaná identita a jedny přihlašovací údaje⁵³.

Důležitou aditivní službou je možnost archivace datových zpráv, viz následující kapitola.

2.2.4 Jakou velikost a charakter má úložiště datových zpráv?

Úložný prostor datové schránky je nejčastěji omezen z hlediska objemu zpráv, které lze v archivu zachovat. V Norsku je úložný prostor omezen na 1 GB, ve Francii na 3 GB. V Itálii je kapacita archivu dokonce 4 GB.

Dalším obvyklým omezením archivu je časová lhůta. Finská služba umožňuje dokumenty uchovávat po dobu 6 let a uživatelé si mohou za poplatek tuto lhůtu prodloužit. Archivace dokumentů je ale častěji bez časového omezení (například v Nizozemí a Itálii). V Estonsku jsou zprávy z datové schránky automaticky odstraněny po 6 měsících⁵⁴. V České republice jsou datové zprávy v základní verzi odstraňovány ze schránky po 90 dnech. Tuto lhůtu je možné za poplatek prodloužit, přičemž je v ceně zohledněn maximální počet uchovaných zpráv.

Z hlediska úložiště je důležité, jaké typy zpráv jsou v archivu převážně skladovány. Pokud se jedná o předdefinované dokumenty, jako jsou bankovní výpisy (například Francie), výplatní pásky (například Dánsko) či jiné předdefinované typy dokumentů, bývá služba archivu nabízena zdarma. Pokud je do archivu možné uložit jakýkoliv typ souboru, bývá archiv zpoplatněn nebo omezen. Archiv je možné omezit buď časovými lhůtami (zprávy jsou po určitém datu jsou mazány) či jeho kapacitou. Archiv italské služby Poste Italiane sice disponuje nadprůměrnou kapacitou, nabízí uživatelům doplňkové služby a je nabízen „zdarma“, provozovatel však jeho provoz dotuje z celkového poplatku za využívání datové schránky, který pro uživatele činí € 15 za rok⁵⁵.

Zajímavou doplňkovou možností, která je využívána pro zatraktivnění systému datových schránek, je možnost uložení vlastních dokumentů. V Itálii a je umožněno archiv využít jako osobní úložiště a uživatelé mají možnost do archivu uploadovat své osobní soubory. Upload dokumentu umožňuje dále například španělská služba Metaposta či norská služba Digipost.

2.2.5 K jakým typům komunikace jsou nejčastěji datové schránky využívány?

Datové schránky jsou často využívány při komunikaci úřadů na straně jedné a podnikatelských subjektů a fyzických osob na straně druhé. Prostřednictvím datových schránek jsou tak doručovány například úřední dokumenty, které by si uživatelé v jiném případě museli osobně vyzvednout prostřednictvím pošty či úřadu, což šetří čas občanů. Například ve Švédsku je možné využít datové schránky jen k jednosměrné komunikaci úřadů s podnikatelskými subjekty a fyzickými osobami. V Nizozemí je možné datové schránky využít pouze ke komunikaci úřadů s občany⁵⁶. Slovenský systém podporuje pouze obousměrnou komunikaci úřadů s podniky a fyzickými osobami.⁵⁷

Mimo orgánů veřejné správy je v některých případech zpřístupněna možnost odesílat také podnikatelským subjektům, které mohou prostřednictvím datových schránek komunikovat se svými partnery a zákazníky. Firmy tak díky datovým schránkám mohou ušetřit na časových nákladech a nákladech na poštovné. Pro mezifiremní komunikaci mohou datové schránky využívat například v Rakousku, Španělsku, či polském Slezsku. V Itálii, Francii a České republice mohou datové zprávy pro soukromou komunikaci využívat kromě podnikatelských subjektů také fyzické osoby.

2.2.6 Jak jsou obvykle systémy datových zpráv zpoplatněny?

Nejrozšířenější model zpoplatnění systémů datových zpráv, je postaven na stejných principech jako tradiční poštovní služby, kdy jsou poplatky za zasluku účtovány odesílateli, přičemž příjem zpráv je zdarma. Náklady na odeslání zasluky prostřednictvím datových schránek jsou ale zpravidla pro odesílatele nižší než při využití tradičních poštovních služeb. Tento model je uplatněn například v Dánsku, Finsku, Německu a Rakousku a Francii. Při odesílání dokumentů prostřednictvím španělské služby Metaposta je výše zpoplatnění zasluky ovlivněna jejím objemem⁵⁸.

51 Conditions générales d'utilisation [online]. 2012-06-01 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.digiposte.fr/conditions-generales-dutilisation>>.

52 Focus on – PRem [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.posteitaliane.post/english/focus-on/prem.shtml>>.

53 Delivering The Future. CTT sends you to another level in postal service. [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.ctt.pt/fectt/wcmservlet/ctt/en/institucional/grupoctt/delivering_the_future.html>.

54 Terms and Conditions for the DigiDoc Portal [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.id.ee/index.php?id=35656>>.

55 Online – Postemailbox [online]. 2011 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.poste.it/postali/online/postemailbox.shtml>>.

56 De digitale brievenbus van de overheid groeit [online]. 2013-01-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ingovernment.nl/artikelpd/de-digitale-brievenbus-van-de-overheid-groeit>>.

57 PETERKA Jiří. Datové schránky jsou už i na Slovensku. Jak se liší od těch českých? – Lupa.cz [online]. 2014-01-13 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jsou-uz-i-na-slovensku-ale-jine-nez-v-cr/>>.

58 Metaposta Businesses | METAPOSTA [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.metaposta.com/en/pack-pyme.html>>.

Alternativní model zpoplatnění datových schránek je paušální poplatek za vedení datové schránky. Pravidelné poplatky za vedení schránky jsou zavedeny například u španělské služby DEH a Italské služby Postemailbox.

Provoz datových schránek je možný financovat prostřednictvím zpoplatnění některých doplňkových služeb. Ve Finsku je doba skladování dokumentů omezena 6 lety, nicméně uživatelé mají možnost si tuto dobu prodloužit⁵⁹.

Pokud není provoz datových schránek soběstačný z hlediska samofinancování, bývají náklady na provoz hrazeny z rozpočtu veřejné správy. Tento způsob financování byl uplatněn například ve Švédsku či Nizozemí.

V České republice funguje kombinace výše uvedených způsobů financování. Provozovatel systému dostává od státu paušální polatek, který pokrývá náklady doručení tzv. veřejných datových zpráv (datová zpráva jejíž odesílatelem nebo příjemcem je orgán veřejné moci). Zaslání datových zpráv mezi soukromými subjekty je zpoplatněno jednotkovým poplatkem za doručení datové zprávy, který hradí odesílatel.

2.2.7 Které typy subjektů mají povinnost zřídit datovou schránku?

Povinnost zřízení schránky bývá běžně stanovena legislativou pro určitou taxativně vymezenou skupinu subjektů. Standardním případem je stanovení povinnosti zřízení schránky pro podniky a orgány veřejné správy. Takto byla tato povinnost stanovena například v Dánsku, kde byl v roce 2012 přijat zákon „Law on public digital mail“⁶⁰. Obdobně byla povinnost zřízení datové schránky stanovena v České republice, Rakousku a dalších zemích. Na Slovensku, kde se systém datových schránek teprve rozvíjí, mají orgány veřejné moci povinnost aktivace datové schránky do 3 let. Podniky mají povinnost aktivace datové schránky do 18 měsíců.⁶¹

V některých zemích (například Švédský projekt Mina meddelanden) byl projekt datových schránek realizován pouze vybranými institucemi veřejné správy. V těchto případech mají povinnost zřízení datové schránky de facto veškeré podřízené subjekty institucí, které jsou do projektu zapojeny.

V zemích, jako je třeba Itálie, Francie či Finsko, je zřízení schránky pro všechny typy subjektů založeno zcela na dobrovolné bázi.

2.2.8 Jak může být nastavena povinnost odesílání datových zpráv?

V některých zemích, jako je třeba Dánsko, Rakousko, Rakousko či Česká republika jsou orgány veřejné správy povinny odeslat úřední dokument nejdříve prostřednictvím datové schránky, pokud tímto typem schránky disponuje rovněž adresát.

Ve Švédsku si uživatelé explicitně volí instituce, od kterých chtějí obdržet dokumenty prostřednictvím datových zpráv⁶². Dané instituce mají posíleze na základě volby uživatele povinnost odesílat této osobě dokumenty prostřednictvím tohoto elektronického komunikačního kanálu.

V dalších zemích je odesílání zpráv založeno zcela na dobrovolné bázi, kdy si odesílatelé mohou vybrat, zda použijí k odeslání dokumentů datové zprávy či jiný komunikační kanál (například tradiční poštovní služby) i za předpokladu, že má subjekt datovou schránku zřízenou. Mezi tyto země patří například Portugalsko či Francie.

2.2.9 Je při příjmu datové zprávy uplatňována fikce doručení?

V zemích, jako je Švédsko či Norsko je uplatňována fikce doručení. V těchto zemích je dokument považován za přijatý v okamžiku, kdy dorazí do schránky adresáta⁶³. Na Slovensku je taktéž dokument považován za doručený okamžikem uložení, pokud je adresátem orgán veřejné moci. Pokud je adresátem podnik či fyzická osoba, je zásilka považována za doručenou následující den. Pokud je ale zásilka doručována do vlastních rukou, je považována za doručenou v případě, že si ji adresát nevyzvedne, až po uplynutí úložné lhůty 15 dnů.⁶⁴ V České republice je fikce doručení uplatňována následovně: pokud OVM odesílá zprávu fyzické osobě či podnikatelskému subjektu, je fikce doručení stanovena na 10 dní. Pokud fyzické osoby či podnikatelské subjekty zasílají zprávu OVM, je rozhodným okamžikem čas doručení zprávy do datové schránky. Pro komunikaci mezi soukromými subjekty je za datum doručení považován okamžik přihlášení do datové schránky oprávněnou osobou příjemce.

Některé země, jako například v Rakousku, fikci doručení neuplatňují. Příchozí elektronická pošta je ve schránce uchována 14 dní, a pokud není během této lhůty vyzvednuta, je daná zásilka považována za nedoručenou⁶⁵. V některých případech je možné si tuto lhůtu prodloužit, například když je adresát na dovolené či nemocenská. Ve Španělsku se uživatelé musí do schránky přihlásit jednou za 10 dní, v opačném případě jsou nevyzvednuté zásilky považovány za odmítnuté.⁶⁶

2.2.10 Jaké mají datové schránky přístupové rozhraní?

Nejčastěji je přístup k datovým schránkám realizován prostřednictvím dedikovaného webového portálu. Takový portál mají zřízeny služby ve Švédsku, Dánsku, Norsku, Estonsku, Rakousku, Španělsku či České republice. Velmi často je také přihlášení do služby začleněno do portálu poskytovatele dané služby, který v sobě kombinuje přístup k datovým schránkám a dalším službám poskytovatele. Takto je možný přístup do služby například v Německu, Finsku či Itálii.

59 Netposti – Posti for consumers [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.posti.fi/english/servicesonline/netposti/>>.

60 e-Boks presentation [online]. 2013-02-08 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://e-boks.com/files/ekstranet/presentation_february_2013.pdf>.

61 PETERKA Jiří. Datové schránky jsou už i na Slovensku. Jak se liší od těch českých? – Lupa.cz [online]. 2014-01-13 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jsou-uz-i-na-slovensku-ale-jine-nez-v-cr/>>.

62 General terms and conditions for Mina meddelanden [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://minameddelanden.se/inenglish/minameddelanden.4.71004e4c133e23bf6db8000106813.html?request_locale=en>.

63 Juridisk informasjon [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.digipost.no/juridisk/>>.

64 PETERKA Jiří. Datové schránky jsou už i na Slovensku. Jak se liší od těch českých? – Lupa.cz [online]. 2014-01-13 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jsou-uz-i-na-slovensku-ale-jine-nez-v-cr/>>.

65 Hilfe: FAQ [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <https://www.meinbrief.at/zustellserver/help_faq.info>.

66 AGECIA TRIBUTARIA. NOTIFICACIONES ELECTRÓNICAS OBLIGATORIAS [online]. 2010-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.agenciatributaria.es/static_files/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Informacion_institucional/Campanias/NEO/NEO.pdf>.

Velmi účinným nástrojem pro rozšíření využití datových schránek mezi občany a drobnými podnikateli je zpřístupnění datových schránek v elektronickém bankovníctví. Tato možnost je podporována např. v Dánsku, Švédsku, Finsku a od listopadu 2013 také v České republice.

V dnešní době je uživateli ceněna možnost přístupu do schránky skutečně odkudkoliv, proto mezi trendy patří umožnění přístupu prostřednictvím mobilní aplikace, což umožňují služby například v Dánsku⁶⁷, Norsku⁶⁸ a České republice.

Orgány veřejné moci a velké podniky do datové schránky obvykle přistupují zprostředkovaně prostřednictvím spisové služby nebo dokumentového systému, které jsou integrovány se systémem datových schránek. V České republice poskytuje provozovatel systému datových schránek otevřené integrační rozhraní, které do svého systému může připojit jakýkoliv výrobce informačního systému.

2.2.11 Jakým způsobem probíhá identifikace uživatele?

Identifikace uživatele bývá realizována prostřednictvím jednoznačného identifikátoru. Formát a typ tohoto identifikátoru se v jednotlivých zemích liší.

V Polsku je pro tento účel například využíváno ID sociálního zabezpečení. Oproti tomu v Dánsku je využíván národní identifikátor „NemID“⁶⁷, který slouží pro přístup do řady veřejných a komerčních informačních systémů (např. pro přístup do elektronického bankovníctví). V Estonsku slouží pro přístup do datových schránek multifunkční „elektronická ID karta“, kterou lze mimo jiné využít k přístupu ke zdravotním záznamům, daňovým záznamům a elektronickému bankovníctví⁶⁹. Ve Finsku je možné pro přístup do schránky využít již vytvořený účet u národního poštovního operátora, či se zaregistrovat pomocí „chip ID“, které vystavuje Centrum registru obyvatel⁷⁰. V Nizozemí mají obyvatelé přiřazené tzv. „DigiD“⁷¹, což je identifikátor určený pro komunikaci s úřady a poskytovateli veřejných služeb. Na Slovensku se pro přístup využívá identifikátor uložený na občanském průkazu uživatele.⁷²

67 e-Boks presentation [online]. 2013-02-08 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://e-boks.com/files/ekstranet/presentation_february_2013.pdf>.

68 Important events – Annual report 2012 [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.postennorge.com/annual-report-2012/results/important-events>>.

69 Electronic ID Card | e-Estonia [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://e-estonia.com/components/electronic-id-card>>.

70 FAQ – Questions and answers about NetPosti [online]. 2010, datum aktualizace 2010-03-31 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.posti.fi/liitteet/netposti/faq_en.pdf>.

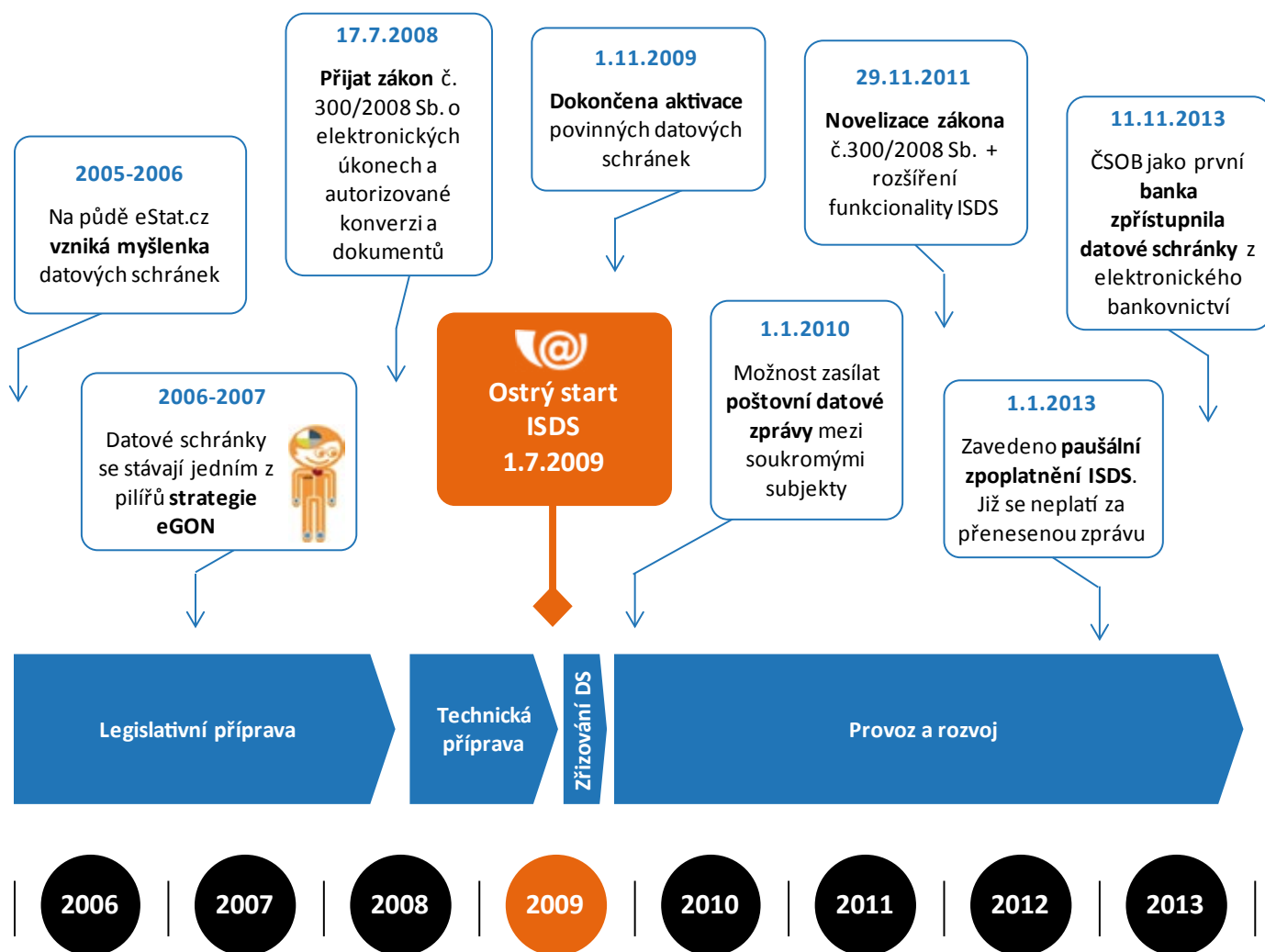
71 De digitale brievenbus van de overheid groeit [online]. 2013-01-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ingovernment.nl/artikelpd/de-digitale-brievenbus-van-de-overheid-groeit>>.

72 PETERKA Jiří. Datové schránky jsou už i na Slovensku. Jak se liší od těch českých? – Lupa.cz [online]. 2014-01-13 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jsou-uz-i-na-slovensku-ale-jine-nez-v-cr/>>.

3 DATOVÉ SCHRÁNKY V ČESKÉ REPUBLICE

3.1 Historie zavedení a rozvoje datových schránek v ČR

V České republice se o vizi datových schránek začalo uvažovat již v roce 2005. Koncept datových schránek byl otevřeně diskutován na politické i odborné úrovni. Mezi roky 2006–2008 vzniklo několik návrhů zákonné úpravy datových schránek. V roce 2008 byl přijat klíčový zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Systém datových schránek byl spuštěn v roce 2009, od té doby probíhá jeho neustálý rozvoj.

Obr. 2 Hlavní milníky přípravy, spuštění a rozvoje ISDS

3.1.1 Legislativní příprava

Myšlenka datových schránek vznikala na půdě iniciativy eStát v letech 2005 a 2006 jako jeden z pilířů odvážné vize efektivního státu. V roce 2006 byly datové schránky zařazeny jako jeden z klíčových pilířů ucelené strategie eGON MVČR, která stanovila jasné priority rozvoje eGovernmentu v České republice. Dalšími pilíři eGON byly základní registry, kontaktní místa Czech POINT a komunikační infrastruktura veřejné správy. eGON jako celek byl veřejnosti představen v roce 2007.

Již v roce 2006 byl zpracován a zveřejněn první návrh zákona „o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci“ (tzv. „e-Government Act“)⁷³. Návrh zákona se pokoušel upravit autorizovanou konverzi písemností, tzv. legalizaci elektronického podpisu, jednoznačné určení fyzické osoby při elektronické komunikaci (tzv. osobní číslo) a zaváděl institut elektronické přepážky a datových schránek, coby nástroje pro komunikaci mezi orgány veřejné moci vůči právnickým a fyzickým osobám a mezi orgány veřejné moci navzájem.

⁷³ Návrh zákona o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci a o změně některých zákonů (zákon o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci) [online]. 2006 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.estat.cz/share/estat.cz/docs/Zakon_elektronizace.pdf>.

Mozek

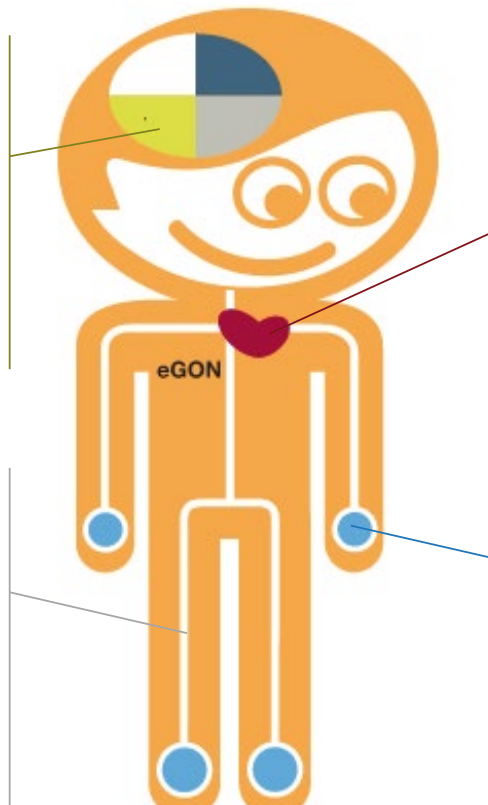
4 základní registry:

- Registr osob
- Registr obyvatel
- Registr práv a povinností
- Registr územní identifikace adres a nemovitostí

KIVS

Oběhová soustava

Komunikační infrastruktura veřejné správy zabezpečuje propojení sítí a systémů dílčích institucí do společného prostředí. Znamená efektivnější přístup k informacím pro ty, kteří k tomu mají oprávnění.

Srdce

3 pilíře eGovernment act:

- Zavedení datových schránek
- Zrovnoprávnění elektronických a papírových dokumentů
- Povinnost institucí komunikovat elektronicky

Prsty

Czech POINT je nej pohodlnější způsob, jak z jediného místa komunikovat s úřady a institucemi. Je asistovaným místem, kde každý člověk může získat ověřené výpisy z centrálních registrů a jednotně přistupovat k vybraným službám státu.

Obr. 3 Datové schránky jako součást strategické koncepce eGON MVČR

V letech 2006–2008 probíhala odborná i politická diskuse^{74 75} o způsobu realizace datových schránek a způsobu jejich legislativní úpravy, a to i v širším kontextu dalších připravovaných projektů eGON⁷⁶, zejména projektu základních registrů a projektu kontaktních míst Czech POINT. Během této doby vzniklo několik zásadně přepracovaných verzí připravovaného zákona. Společně s precizováním a zeštíhlováním navrhovaného zákona se postupně uprvoval i jeho název – verze z poloviny roku 2007 např. nesla poněkud nešťastný název: „zákon o elektronizaci některých procesních úkonů a o změně některých zákonů“⁷⁷.

Finální znění zákona bylo přijato poslaneckou sněmovnou 17. 7. 2008 jako zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Zákon definoval především základní principy a procesy datových schránek, povinnosti a práva uživatelů a provozovatele systému a zavedl institut autorizované konverze, který umožnil hladké propojení elektronického a papírového způsobu zpracování dokumentů.

Samotný zákon č. 300/2008 Sb. byl ještě před datem účinnosti novelizován (28. 5. 2008 byla novela schválena senátem). Novela především upravila způsob úhrady nákladů za provozování datových schránek a to tak, že plné náklady hradí stát přímo z prostředků státního rozpočtu z kapitoly všeobecná pokladní správa⁷⁸. Po funkční stránce přibyla legislativní podpora pro využití datových zpráv i v komerční sféře (kdy si mohou fyzické, právnické a podnikající osoby zasílat speciální, individuálně zpoplatněné, datové zprávy mezi sebou) a bylo zavedeno tříměsíční přechodné období pro postupnou aktivaci datových schránek povinných subjektů.

Současně s přijetím novely zákona č. 300/2009 Sb. byla schválena i novela zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě, která zajistila návaznost původního zákona na koncepci datových schránek. Novela zákona č. 499/2004 Sb. zejména upravila požadavky na výkon spisové služby v elektronické podobě a povinnost vést elektronickou spisovou službu.

Procesně technické detaily provozu a používání datových schránek byly upraveny prováděcí vyhláškou č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání informačního systému datových schránek ze dne 23. června 2009. Vyhláška definovala především pravidla a bezpečnostní podmínky přihlašování k datovým schránkám, přípustné formáty souborů přenášených datovou zprávou, maximální velikost datové zprávy a dobu uložení datové zprávy v datové schránce.

Náležitosti autorizované konverze byly upraveny vyhláškou č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů, která upravila technologický postup provedení konverze a stanovila pravidla a formáty pro vstup a výstup autorizované konverze.

74 Zákon o e-governmentu: Pohled z druhé strany [online]. 2006-03-17 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.isvs.cz/zakon-o-e-governmentu-pohled-z-druhe-strany/>>.

75 Zákon o e-governmentu: Občan klientem státu? [online]. 2006-03-16 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.isvs.cz/zakon-o-e-governmentu-obcan-klientem-statu/>>.

76 PETERKA, Jiří. Jak se daří českému e-governmentu? [online]. 2010-07-12, [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/jak-se-dari-ceskemu-e-governmentu/>>.

77 Návrh zákona o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci a o změně některých zákonů (zákon o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci) [online]. 2007, datum poslední aktualizace 2013-05-21 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.vesmirni-lide.cz/obr_noviny/nov_cl937a.pdf>.

78 PETERKA, Jiří. Zpoplatnění datových schránek: má to být ještě jinak [online]. 2010-09-13 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.earchiv.cz/b10/b0913001.php3>>.

3.1.2 Technická příprava

Základní otázkou technické realizace byla volba modelu financování ISDS, tj. zda zvolit model investiční nebo model založený na bázi poskytování služeb. Po vzoru řady evropských zemí byl zvolen model financování na bázi poskytování služeb, kdy stát nenese počáteční investici (a tím i rizika projektu) a služba je placena až na základě skutečného využívání systému poplatkem za jednotlivé transakce (v případě ISDS byla zpoplatněnou transakcí jedna zasláná zpráva).

Role provozovatele systému byla zákonem svěřena národnímu držiteli poštovní licence – České poště, se kterou MVČR uzavřelo smlouvu „O poskytování služeb provozovatele informačního systému datových schránek“. Česká pošta vystupuje v roli systémového integrátora. Větší část technických dodávek pošta zajišťuje prostřednictvím specializovaných technologických subdodavatelů, které vybírala ve veřejném výběrovém řízení.

Dne 19. 12. 2008 podepsalo MVČR memorandum o spolupráci se zástupci sedmi významných výrobců elektronických spisových služeb při přípravě technické části prováděcí vyhlášky k zákonu č. 300/2008 Sb.⁷⁹ Na základě memoranda byla ve spolupráci s výrobcí spisových služeb vytvořena technická specifikace pro otevřenou komunikaci spisové služby a systému datových schránek. Do července roku 2010 přistoupilo k memorandu dalších více než 50 výrobců a dodavatelů informačních systémů⁸⁰.

Samotná implementace systému datových schránek probíhala podle harmonogramu, dne 1. 5. 2009 byl spuštěn pilotní ověřovací provoz ISDS na vybraných úřadech a organizacích a od 1. 6. 2009 bylo spuštěno otevřené rozhraní pro uživatele ISDS za účelem veřejného testování systému.

K 1. 7. 2009 byl systém datových schránek úspěšně spuštěn do ostrého provozu. Této události byla věnována značná mediální pozornost.

3.1.3 Zřizování a aktivace datových schránek

Ke dni spuštění datových schránek začalo MVČR zřizovat povinné datové schránky pro orgány veřejné moci, právnické osoby a některé další subjekty uvedené v zákoně. Uživatelská jména a hesla všem subjektům s povinností mít datovou schránku rozeslalo Ministerstvo vnitra zaslankami do vlastních rukou.

Do 1. 11. 2009 měly povinné subjekty čas na aktivaci datových schránek. Po tomto datu, které definoval zákon, začala platit právní fikce doručení, a to bez ohledu na to, zda se již povinný subjekt do své datové schránky přihlásil. Tím de facto odstartoval skutečný provoz datových schránek.

3.1.4 Provoz a rozvoj datových schránek

Od svého spuštění byl systém dále rozvíjen, byla rozšiřována jeho funkcionalita, zlepšována uživatelská přívětivost a paralelně byla aktualizována a doladována legislativní podpora.

Milníky provozu a rozvoje datových schránek:

Datum	Popis události
1. 7. 2009	Spuštěn ostrý provoz systému datových schránek.
15. 7. 2009	Česká pošta nabídla doplňkové služby k datovým schránkám – službu Datový trezor a SMS notifikaci o doručených zprávách.
1. 11. 2009	Automatická aktivace datových schránek zřízených ze zákona. Začíná platit fikce doručení. Od tohoto data se systém datových schránek fakticky začal používat pro úřední komunikaci.
26. 11. 2009	Systémem datových schránek byl odeslán první milion datových zpráv.
1. 1. 2010	Česká pošta zavedla tzv. Poštovní datovou zprávu a tím umožnila využívat systém datových schránek pro komunikaci mezi soukromými subjekty. Do té doby bylo možné zasílat datové zprávy pouze v souvislosti s komunikací s orgány veřejné moci. Poštovní datová zpráva je individuálně zpoplatněná služba, kterou hradí odesílatel. Aby nedocházelo k nevyžádané komunikaci, musí příjemce zprávy povolit přijímání poštovních datových zpráv. Do 1. 7. 2010 bylo možné posílat Poštovní datovou zprávou pouze faktury, po tomto datu je možné Poštovní datovou zprávou zasílat libovolnou obchodní korespondenci s výjimkou nevyžádané pošty.
18. 1. 2010	Sdružení CZ.NIC (správce národní domény.cz) vytvořilo první aplikaci pro přístup k datovým schránkám prostřednictvím mobilního telefonu. Ze začátku byly podporovány mobilní telefony s operačním systémem Linux (např. systém Maemo společnosti Nokia). Od 8. 11. 2010 byly podporovány i telefony se systémem iOS (iPhone). Aplikace pro telefony s Android byla vydána počátkem roku 2013.
23. 4. 2010	Odesláno prvních 10 milionu datových zpráv.
1. 7. 2010	Poštovní datovou zprávou je možné odesílat libovolný obsah. Do této doby bylo možné zasílat pouze faktury.
18. 10. 2010	Webové rozhraní upraveno tak, aby bylo možné číst náhled datové zprávy i na zařízeních, která nepodporují instalaci doplňků do internetového prohlížeče (např. v internetových kavárnách). Rovněž byla přidána možnost prohledávání adresátů, kteří mají povolené přijímání poštovních (komerčních) datových zpráv.
30. 11. 2010	Na základě zpětné vazby od uživatelů bylo webové rozhraní datových schránek doplněno o funkce zvyšující ergonomii používání systému. Byla zejména přidána možnost filtrování a třídění datových zpráv, možnost vytvořit adresář nejčastěji používaných adres a možnost nastavení neomezené platnosti hesla.
1. 4. 2011	Došlo ke snížení ceny za jednu doručnou datovou zprávu ze 15,04 na 13,36 Kč bez DPH, protože v uplynulém čtvrtletí byla překonána smluvní hranice 33 mil. celkově doručených datových zpráv.

⁷⁹ Další krok při zavádění Datových schránek splněn [online]. 2008, [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-dalsi-krok-pri-zavadeni-datovych-schrank-splnen.aspx>>.

⁸⁰ MVČR, Seznam dalších organizací přistupujících k memorandu o spolupráci [on-line]. 2010-07-13, [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-dalsich-organizaci-pristupujicich-k-memorandu-o-spolupraci-535629.aspx>>

Datum	Popis události
19. 6. 2011	Byla zavedena možnost dvoufaktorové autentizace k ISDS. Při přihlašování do systému zadává uživatel kromě hesla i jednorázový kód zasláný systémem prostřednictvím SMS.
29. 7. 2011	Rovněž vstoupila v platnost pravidla pro zveřejňování „ISDS ready“ formulářů elektronického podání na Portálu datových schránek. ⁸¹ Aditivní služby k datovým schránkám (zejména Datový trezor) je nyní možné sjednat přímo ve webovém rozhraní datových schránek. Dosud bylo možné službu zřídit pouze na přepážkách ČP.
28. 7. 2011	Odesláno prvních 50 milionu datových zpráv.
29. 11. 2011	Nabyl účinnosti zákon č. 263/2011 Sb., který novelizoval zákony č. 365/2000 Sb. a 300/2008 Sb. Mezi hlav • Zřízení veřejný adresář datových schránek (seznam držitelů DS). To usnadnilo vyhledávání držitelů datových schránek a ověřování, zda daný subjekt DS má zřízenou. • Dotované DZ a hrazené Odpovědní PDZ • Teoretická možnost využít OP pro přihlašování k DS (budoucí?) • Možnost propojování privátních subjektů se správcovským rozhraním DS (Banky, eShopy, apod.)
31. 11. 2011	Byla zrušena tzv. transakční část Portálu veřejné správy zajišťující podání formulářů vůči organizacím veřejné správy, která poskytovala de facto duplicitní funkcionalitu k datovým schránkám. ISDS byl určen jako hlavní univerzální kanál pro podání vůči veřejné správě.
1. 1. 2012	Povinné zřízení datové schránky se rozšířilo na advokáty a daňové poradce. Do 1. 7. 2012 běží lhůta na aktivaci datových schránek, po tomto datu budou schránky advokátů a daňových poradců aktivovány automaticky. Od 1. 7. 2012 tak budou OVM zasílat těmto subjektům povinné zásilkou prostřednictvím systému datových schránek.
1. 4. 2012	Došlo k dalšímu snížení ceny za jednu doručenu datovou zprávu z 13,36 na 11,68 Kč bez DPH, protože v uplynulém čtvrtletí byla překonána smluvní hranice 66 mil. celkově doručných datových zpráv.
1. 7. 2012	V souvislosti se zahájením ostrého provozu informačního systému základních registrů došlo k napojení číselníku držitelů datových schránek na registr osob a registr obyvatel. Současně začaly být prostřednictvím datových schránek doručovány informace o změnách záznamů v základních registrech.
9. 10. 2012	Systémem datových schránek bylo odesláno již 100 milionů datových zpráv.
30. 7. 2012	Bylo komplexně přepracováno webové rozhraní systému datových schránek. Technologie byla upravena tak, aby bylo možné používat datové schránky bez nutnosti instalování speciálních zásuvných modulů do internetového prohlížeče. Tím byl odstraněn dosud nejvíce kritizovaný uživatelský nedostatek systému, kdy nebylo možné využívat plnou funkcionalitu ISDS na nepodporovaných operačních systémech, tabletech a mobilních telefonech.
1. 1. 2013	Došlo k významné změně cenového modelu datových schránek. Nově je platba za provoz datových schránek hrazena pouze formou stanovené měsíční paušální částky a již není zpoplatněna individuální datová zpráva. Výše paušálu byla stanovena na 500 mil. Kč bez DPH. Při odhadovaném množství 53,5 mil. přenesených zpráv v roce 2013 připadá na jednu datovou zprávu průměrný náklad přibližně 9,33 Kč bez DPH. Pokud bychom současnou cenu přepočítali na dřívější model s rozdělenou paušální a transakční složkou, vychází transakční cena jedné veřejné datové zprávy v roce 2013 na přibližně 5,98 Kč bez DPH, což je o 2,23 Kč méně, než by se v roce 2013 platilo dle původního cenového modelu.
22. 4. 2013	Česká pošta zavádí kreditní systém k datovým schránkám, který umožňuje úhradu za aditivní služby k datovým schránkám na bázi předplaceného kreditu. Kreditní systém výrazně zvyšuje využitelnost aditivních služeb, protože pro jejich zřízení není nutné uzavírat samostatné smlouvy. Kredit lze dobít on-line a ihned jej využít pro zpoplatněné služby, jako je Datový trezor nebo Poštovní datová zpráva.
20. 9. 2013	Systémem datových schránek bylo odesláno již 150 milionů datových zpráv.
11. 11. 2013	ČSOB jako první banka zpřístupnila datové schránky prostřednictvím elektronického bankovníctví. Produkt „komfortní datová schránka“ nabízí pro klienty banky navíc např. neomezené úložiště datových zpráv. Na vybraných pobočkách banka nabízí také služby Czech POINT, je tak schopna zřídit datovou schránku klientovi při zřízení účtu.
1. 12. 2013	Česká správa sociálního zabezpečení spouští ePortál, který umožňuje prohlížet údaje evidované v databázích ČSSZ a využívat online služby při komunikaci s úřadem. Jako prostředek identifikace je využit identitní prostor datových schránek. Uživatelé se tedy do portálu přihlašují prostřednictvím přístupových údajů do své datové schránky.
31. 12. 2013	Systémem datových schránek již bylo odesláno více než 166 milionů datových zpráv.

Tab. 1 Milníky provozu a rozvoje datových schránek

81 MVČR. PRAVIDLA pro zveřejňování formulářů elektronického podání [online]. 2011-06-17 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.datoveschranky.info/assets/ke-stazeni/pravidla_eformularu.pdf>.

3.2 Koncept datových schránek v ČR

V této kapitole jsou stručně popsány hlavní charakteristiky řešení datových schránek v České republice.

3.2.1 Legislativní úprava

Komunikace prostřednictvím datových schránek je upravena především následujícími právními předpisy⁸²:

Právní předpis	Vazba na ISDS
Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění zákona č. 190/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.	Zákon definuje základní principy a procesy datových schránek, povinnosti a práva uživatelů a provozovatele systému. Dále zavádí institut autorizované konverze, který umožňuje hladké propojení elektronického a papírového způsobu zpracování dokumentů.
Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.	Novelizovaný zákon zohledňuje koncepci datových schránek. Byly vymezeny požadavky na výkon spisové služby v elektronické podobě a byla stanovena povinnost vést elektronickou spisovou službu. Zákon dále stanovil povinnost vést ve jmenném rejstříku informací o datové schránce evidovaného subjektu.
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.	Zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy. Zákon byl upraven, aby sjednotil právoplatnost doručování úředních dokumentů datovými zprávami a poštovními službami.
Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.	ISDS musí splňovat požadavky na informační systémy veřejné správy definované tímto zákonem.
Vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů.	Vyhláška upravuje náležitosti autorizované konverze dokumentů včetně: • náležitostí dokumentu, který konverzí vznikl, • náležitostí dokumentu, jehož převedením výstup při konverzi vznikl, • vzoru osvědčení o vykonání zkoušky zaměstnance, provádějícího konverzi na žádost.
Vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání informačního systému datových schránek.	Vyhláška definuje pravidla a bezpečnostní podmínky přihlašování k datovým schránkám, přípustné formáty souborů přenášených datovou zprávou, maximální velikost datové zprávy a dobu uložení datové zprávy v datové schránce.

Tab. 2 Vazba právních předpisů na ISDS

Kontext přípravy a vzniku hlavních právních předpisů je popsán v předchozích kapitolách o historii ISDS v ČR.

3.2.2 Technicko-procesní principy

Datová schránka je definována jako elektronické úložiště, které je určeno zejména k doručování dokumentů od orgánů veřejné moci fyzickým osobám, právnickým osobám, podnikajícím fyzickým osobám a ostatním OVM. Nástroj také umožňuje provádět úkony vůči orgánům veřejné moci a je umožněna komunikace mezi fyzickými osobami, právnickými osobami a podnikajícími fyzickými osobami navzájem. Za správu a zřízení datových schránek je dle téhož zákona zodpovědné Ministerstvo vnitra, přičemž provozovatelem je Česká pošta. Z uživatelského pohledu funguje datová schránka jako běžná emailová schránka s tím rozdílem, že je garantována důvěryhodnost a integrita doručovaných zpráv.

Informační systém datových schránek (ISDS) je informačním systémem veřejné správy (ISVS), který vychází ze zákona č. 300/2008 Sb. a obsahuje údaje o jednotlivých datových schránkách, jejich uživateli a další informace související s provozem datových schránek. Některé orgány veřejné správy (Ministerstvo spravedlnosti, Notářská komora, Advokátní komora a další) jsou povinny poskytnout MV součinnost v podobě informací přenášených do systému. Může se jednat například o nové záznamy v příslušných evidencích (například evidence notářů), změny těchto záznamů, či jejich smazání. Systém dále obsahuje tzv. „doručenky“, ve kterých je logováno doručení datové zprávy, její přečtení a uplynutí fikce doručení (lhůta, po kterých je zpráva považována za doručenu, i když si ji adresát nevyzvedne – tato lhůta je ČR stanovena na 10 dní). Fikce doručení je v ČR pro různé typy komunikace stanovena různě. Pokud OVM odesílá zprávu fyzické osobě či podnikatelskému subjektu, je fikce doručení stanovena na 10 dní. Pokud fyzické osoby či podnikatelské subjekty zasílají zprávu OVM, je rozhodným okamžikem čas doručení zprávy do datové schránky. Pro komunikaci mezi soukromými subjekty je za datum doručení považován okamžik přihlášení do datové schránky oprávněnou osobou.

Právní váha úkonu realizovaného prostřednictvím datové schránky je stejná, jako odeslání záslky písemně do vlastních rukou. Odeslání obchodních či jiných nevyžádaných sdělení, nebo programů schopných poškodit ISDS nebo výpočetní techniku držitele schránky je zakázáno pod pohrůžkou značných sankcí (až do 10 milionů Kč za odeslání nevyžádaných obchodních nebo jiných obtěžujících sdělení a do 20 milionů za odeslání programů způsobitelných poškodit informační systém). Přístup k datové schránce je realizovaný prostřednictvím dedikovaného portálu na doméně www.mojedatovaschranka.cz. Přistupovat k datové schránce je také možné prostřednictvím aplikací třetích stran, jako jsou například spisové služby či Agendové informační systémy OVM, informační systémy komerčních subjektů a mobilních aplikací a to prostřednictvím webových služeb.

Zprávy zasílané prostřednictvím datových schránek se nazývají „datové zprávy“. Každá takováto zpráva se skládá ze tří komponent:

- časového razítka,
- e-razítka (elektronická značka),

⁸² Právní předpisy k datovým schránkám [online]. 2009-06-29 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mvcr.cz/clanek/navrhy-provadecich-pravnich-predpisu-k-datovym-schrankam.aspx>>.

- přílohy.

Přílohy tvoří vlastní obsah zprávy, který je adresátovi odeslán – časové razítko a e-razítko tvoří tzv. „obálku“ datové zprávy. Vlastní obsah datových zpráv je neveřejný. Maximální velikost jedné datové zprávy je 10 MB. Služba garantuje doručení zprávy, přičemž za doručení je považován okamžik přihlášení oprávněné osoby do schránky. Odesílatel obdrží informaci, zda byla zpráva doručena, či zda je schránka nepřístupná nebo neexistuje.

Povinným subjektům zasílá zřizovatel přístupové údaje automaticky, například po vzniku právnické osoby, a to prostřednictvím zásilky do vlastních rukou. V rámci tohoto procesu platí také doručení fikcí. Datová schránka je následně zpřístupněna po prvním přihlášení, nebo do 15 dní ode dne doručení přístupových údajů. Pokud tedy byly údaje doručeny prostřednictvím fikce, schránka může být zprovozněna, aniž by se do ní uživatel přihlásil.

V případě subjektů, které povinnost zřízení datové schránky nemají, se datová schránka zřizuje na žádost prostřednictvím kontaktních míst Czech POINT, formulářem s úředně ověřeným podpisem zaslaným poštou nebo elektronicky podepsané žádosti.^{83 84}

3.2.3 Typy datových schránek, povinnost a dobrovolnost využívání

Jsou rozlišovány následující typy datových schránek a přístupů^{71 72}:

Typ DS	Popis – povinnost zřízení	Povinnost odeslání	Přístup do DS*
Datová schránka fyzické osoby	Zřízení tohoto typu schránky je dobrovolné a bezplatné. Schránka je zřízena do 3 dnů od podání žádosti. K zřízení schránky není předpokladem české občanství. Fyzická osoba má nárok pouze na jednu DS fyzické osoby.	Využití datové schránky pro odesílání je na dobrovolné bázi.	Fyzická osoba, pro niž byla datová schránka zřízena.
Datová schránka podnikající fyzické osoby	Zřízení tohoto typu DS je dobrovolné s výjimkou: • advokátů, • daňových správců a • insolvenčních správců. Fyzická osoba může disponovat DS fyzické osoby i podnikající fyzické osoby.	Využití datové schránky pro odesílání je na dobrovolné bázi. Povinnost odesílat úřadům nemají ani subjekty, kterým byly datové schránky zřízeny povinně.	Podnikající fyzická osoba, pro niž byla datová schránka zřízena.
Datová schránka právnické osoby	Zřízení tohoto typu DS je povinné po všechny právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku. Pro ostatní právnické osoby je zřízení dobrovolné. Každá právnická osoba může disponovat pouze jednou datovou schránkou.	Využití datové schránky pro odesílání je na dobrovolné bázi. Povinnost odesílat úřadům nemají ani subjekty, kterým byly datové schránky zřízeny povinně.	Statutární orgán právnické osoby, člen statutárního orgánu právnické osoby nebo vedoucí organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, pro něž byla datová schránka zřízena.
Datová schránka orgánu veřejné moci	Je povinná pro každý orgán veřejné moci, bez ohledu na to, zda má samostatnou právní subjektivitu. Každý OMV může mít pouze jednu DS. Více datových schránek si mohou zřídit pouze orgány územních samosprávních celků. Tímto typem DS disponují dále: • Český rozhlas, • Česká televize, • Notáři, • Exekutoři. Je-li orgánem veřejné moci fyzická osoba (například prezident), je možné na její žádost tyto typy schránek sloučit do jednoho.	Pokud má adresát zřízenou datovou schránku, mají OVM, až na výjimky, povinnost komunikovat prostřednictvím datových schránek, pokud to povaha dokumentu umožňuje.	Vedoucí orgánu veřejné moci, pro něhož byla datová schránka zřízena.

Tab. 3 Typy datových schránek a typy přístupů

* Osoby, které mají primárně zřízeny přístup do dané datové schránky, mohou pověřit přístupem další fyzickou osobu, přičemž stanoví rozsah tohoto přístupu.

Datová schránka Fyzické osoby je znepřístupněna na základě úmrtí, omezení způsobilosti k právním úkonům, či omezení osobní svobody. Pokud byla schránka znepřístupněna na žádost, lze ji znovu zpřístupnit (pokud již byla v témže roce jednou znepřístupněna, je nutné uplatnit pro druhé zpřístupnění roční lhůtu). Ostatní typy schránek je možné zrušit v případě zániku daného subjektu či zrušení jeho funkce. Schránky se v případě úmrtí, či zániku subjektu ruší po 3 letech.

83 Datová schránka – Wikipedie [online]. 2013, datum aktualizace 2013-10-24 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Datov%C3%A1_schr%C3%A1nka>.

84 Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů – č. 300/2008 Sb. – Konsolidované znění [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-300>>.

3.2.4 Model financování projektu

Provoz základních funkcí systému ISDS je hrazen centrálně z prostředků státního rozpočtu z kapitoly všeobecná pokladní správa. V letech 2009–2012 se platba za provoz systému se skládala ze dvou složek:

- paušální složka,
- transakční složka (poplatek za zřízení přístupu a poplatek za provedení transakcí).

Paušální složka obsahovala roční odměnu, která byla ovlivněna celkovým objemem transakcí, které byly prostřednictvím ISDS daný rok realizovány. Pokud počet těchto transakcí přesáhl určitou hraniční hodnotu, paušální odměna se mírně zvýšila. Od určitého počtu transakcí se provozovatel a správce ISDS zavázali znovu projednat cenové podmínky.

Transakční složka obsahovala dvě části – poplatek za zřízení přístupu a poplatek za realizaci transakce. Poplatek za zřízení přístupu zahrnoval náklady na vygenerování přístupových údajů a jejich zaslání oprávněným osobám. Poplatek za provedení transakcí byl rovněž ovlivněn počtem těchto zásilek. Hraniční hodnoty počtu transakcí a jednotkové ceny za transakci jsou uvedeny v tabulce níže⁸⁵.

Hraniční hodnoty	Jednotková cena za transakci
Do 33 milionů transakcí	Nejvýše 15,04 Kč bez DPH za transakci
33–66 milionů transakcí	Nejvýše 13,36 Kč bez DPH za transakci
66–100 milionů transakcí	Nejvýše 11,68 Kč bez DPH za transakci
100–123 milionů transakcí	Nejvýše 10,00 Kč bez DPH za transakci
Více než 123 milionů transakcí	Nejvýše 8,32 Kč bez DPH za transakci

Tab. 4 Hraniční hodnoty počtu transakcí a jednotkové ceny za transakce (do roku 2012)

Od roku 2013 byly obchodní podmínky upraveny a provoz ISDS je v současnosti kompletně hrazen paušálním poplatkem. Správce ISDS hradí provozovateli pouze paušální poplatek 500 milionů Kč bez DPH za rok⁸⁶.

Aditivní služby k datovým schránkám jsou financovány z poplatků uživatelů datových schránek. Zpoplatněné aditivní služby mohou být hrazeny dvěma způsoby:

- Prostřednictvím smlouvy. V tomto případě jsou uživatelé datové schránky náklady pravidelně fakturovány.⁸⁷
- Prostřednictvím kreditního systému. Tento systém je bez smluv a závazků. Uživatel si za peníze nakoupí kreditní poukázky, které může utratit za zpoplatněné služby ISDS. Dobyty kreditu probíhá přes webovou aplikaci.

⁸⁵ PETERKA JIŘÍ. Bude mít ministerstvo vnitra dost peněz na provoz datových schránek? [online]. 2012-08-27 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://nku.cz/cz/media/datove-schranky-staly-za-ctyri-roky-2-9-miliardy-korun-id6643/>>.

⁸⁶ NKÚ. Datové schránky stály za čtyři roky 2,9 miliardy korun [online]. 2013-09-23 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://nku.cz/cz/media/datove-schranky-staly-za-ctyri-roky-2-9-miliardy-korun-id6643/>>.

⁸⁷ Kreditní systém | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/kreditni-system-id40267/>>.

3.3 Aditivní služby a další možnosti datových schránek

V rámci systému ISDS jsou nabízeny různé aditivní služby, které rozšiřují uživatelské možnosti.

3.3.1 Datový trezor

Archivace zpráv v základní verzi je omezena časovou lhůtou 90 dní. Při využití služby Datový trezor je umožněno automatické ukládání datových zpráv při zachování jejich právní platnosti bez časového omezení (Datový trezor automaticky aktualizuje časová razítka datových zpráv). Služba je zpoplatněna paušálním ročním poplatkem, který se liší dle kapacity trezoru⁸⁸.

3.3.2 Poštovní datová zpráva

Datové schránky ve své základní verzi umožňují pouze komunikaci s úřady. Komunikace mezi právníky a fyzickými osobami umožňuje komerční služba Poštovní datová zpráva. Náklady na odeslání poštovní datové zprávy hradí odesílatel, nicméně tyto náklady jsou nižší než náklady na odeslání doporučeného dopisu. Příjem zpráv je zdarma. Pokud chce právnická či fyzická osoba přijímat zprávy i od jiných subjektů, než jsou OVM, musí uživatel tento příjem zpráv aktivovat v uživatelském rozhraní. V rámci této služby je dále nabízeno využití tzv. „Odpovědních datových zpráv“ a „Dotovaných datových zpráv“. U Odpovědních datových zpráv hradí náklady odesílatel původní zprávy. Podniky tak mohou například svým partnerům umožnit odpovědět na jejich zprávy bez jakýchkoliv nákladů. Odesílání lze hradit z více datových schránek prostřednictvím smlouvy. Dotovaná datová zpráva je hrazena ze smlouvy, která je přiřazena k jiné datové schránce⁸⁹.

3.3.3 Notifikace o doručení datové zprávy

Uživatel datové schránky si může prostřednictvím uživatelského rozhraní nastavit notifikaci o příchodích zprávách prostřednictvím SMS či emailu. Notifikace prostřednictvím SMS probíhají prostřednictvím standardní služby mobilního operátora. Jedna SMS zpoplatněna 3 Kč. Tyto náklady jsou vyúčtovány příslušným mobilním operátorem⁹⁰.

3.3.4 Zvýšení zabezpečení přístupu k datové schránce

Uživatel má možnost výběru mezi různými formami zabezpečení datové schránky. Základní úroveň zabezpečení jsou standardní přístupové údaje v podobě uživatelského jména a hesla. Uživatelské jméno je náhodně generovaný unikátní identifikátor o 6 až 12 znacích, heslo je tvořeno 8 až 32 znaky. Uživatel má možnost si heslo kdykoliv změnit. Další úroveň zabezpečení je využití tzv. „jednorázového hesla“, kdy má dané bezpečnostní heslo svoji neměnnou část a proměnnou část, která je vždy náhodně generována. Uživatel si může své jednorázové heslo nechat posílat na mobil jako SMS, či využít SW/HW generátor, který splňuje příslušnou specifikaci. Poslední úroveň zabezpečení je využití autentifikačního certifikátu, podmínky využití tohoto certifikátu upravuje vyhláška č.194/2009 Sb.⁹¹

3.3.5 Zajištění dlouhodobé platnosti datové zprávy

Dokumenty je možné až na výjimky převést pomocí autorizované konverze z elektronického formátu do listinné formy a naopak na kontaktních místech veřejné správy (Czech POINT).

K dispozici jsou také služby, které nejsou zpoplatněny. Mezi tyto služby patří⁶⁴:

- Reautorizace datových zpráv, kdy je prokazována dlouhodobá platnost datových zpráv prostřednictvím doplňování aktuálního časového razítka.
- Ověření původu zprávy, kdy je ověřováno, zda zpráva pochází z ISDS.

88 Datový trezor | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/datovy-trezor-id34690/>>.

89 Poštovní datová zpráva | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/postovni-datova-zprava-id34587/>>.

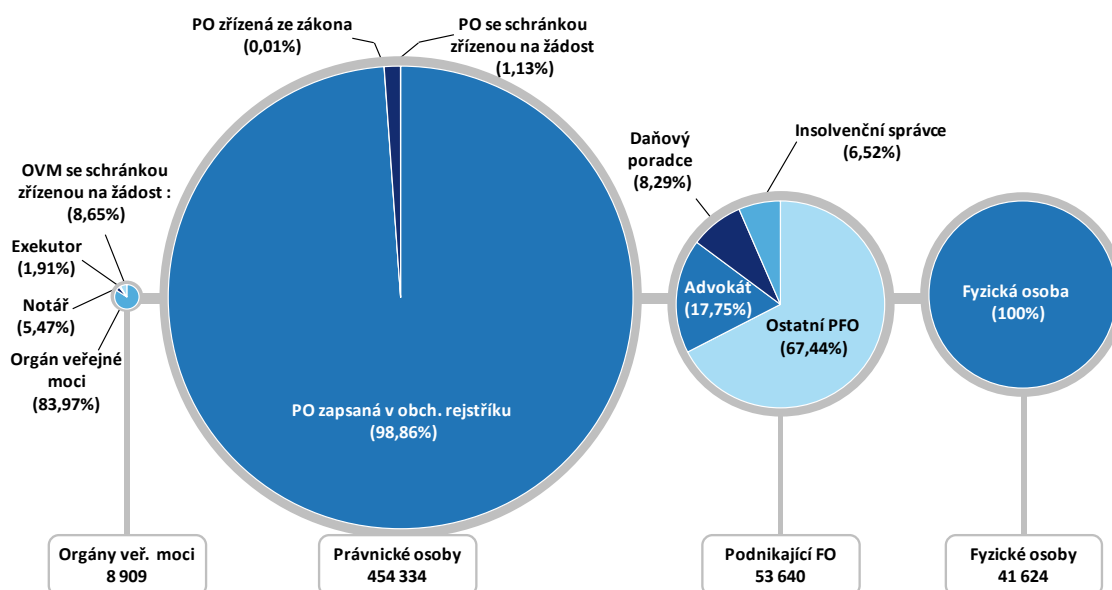
90 SMS upozornění | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/sms-upozorneni-id34691/>>.

91 Datová schránka – Wikipedie [online]. 2013, datum aktualizace 2013-10-24 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Datov%C3%A1_schr%C3%A1nka>.

3.4 Statistiky datových schránek v ČR

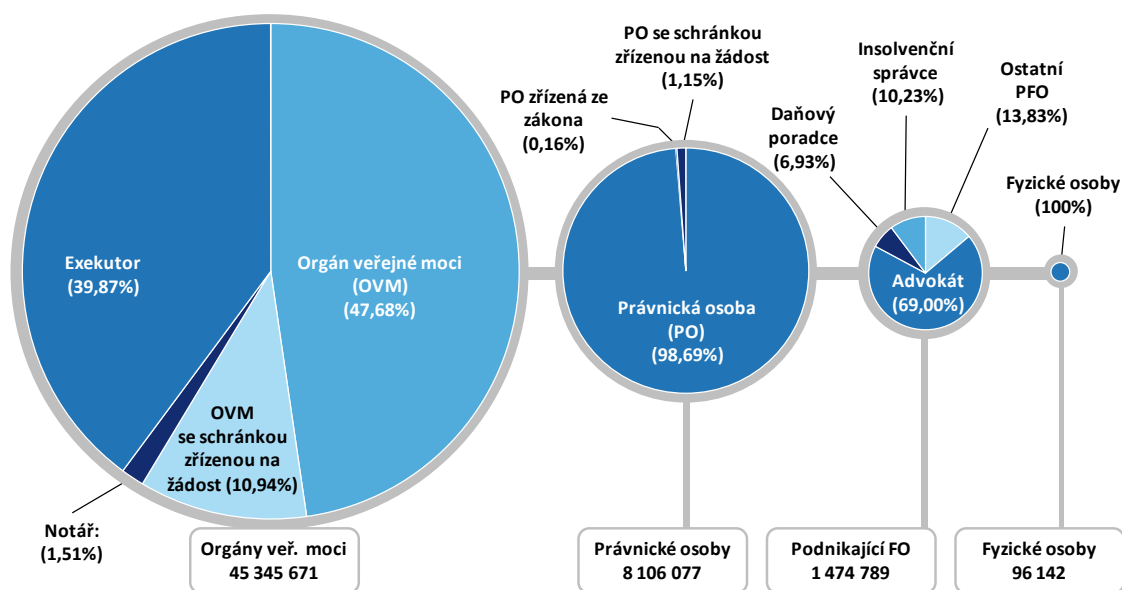
3.4.1 Počty datových schránek a datových zpráv

Do 31. 12. 2013 bylo vytvořeno celkem 558 507 datových schránek. Nejvíce datových schránek, více než 450 tisíc, bylo zřízeno právníckým osobám. Podnikající fyzické osoby a fyzické osoby mají zřízeno společně přibližně 100 tisíc schránek. Orgány veřejné moci disponují zhruba 9 tisíci schránkami.

Graf 3 Zastoupení typů datových schránek, zdroj: Česká pošta

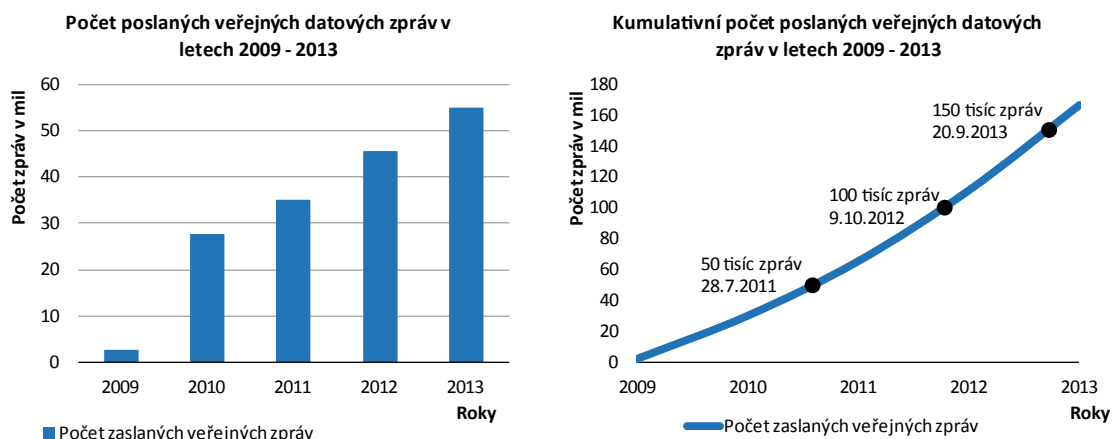
U podnikatelů a fyzických osob lze očekávat v příštích letech významný růst počtu datových schránek. Jednotlivé subjekty využívají datové zprávy s různou intenzitou a struktura odeslaných zpráv je značně odlišná od struktury vlastníků datových schránek.

Graf 4 Zastoupení odesílatelů datových zpráv, zdroj: Česká pošta

V roce 2013 bylo prostřednictvím ISDS odesláno celkem 55 022 679 zpráv. Nejčastějším odesílatelem jsou orgány veřejné moci, které odeslaly více než 45 milionů datových zpráv. Právnícké osoby odeslaly více než 8 milionů datových zpráv. Podnikající fyzické osoby během roku 2013 odeslaly necelých 1,5 milionu datových zpráv. Nejméně datových zpráv odeslaly fyzické osoby – zhruba 96 tisíc.

Roční počet zaslaných veřejných zpráv od roku 2009 každoročně stoupá.

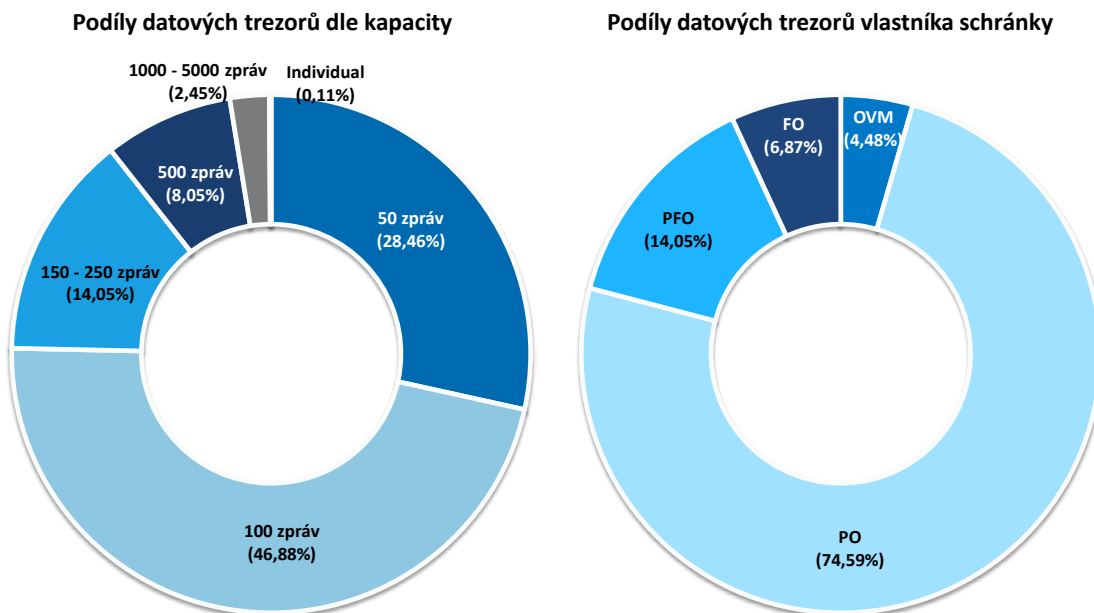
Graf 5 Počty odeslaných datových zpráv v letech 2009–2013, zdroj: Česká pošta

Ve druhé polovině listopadu 2013 přesáhl celkový počet odeslaných zpráv 160 milionů. Dynamika odeslaných veřejných datových zpráv má tendenci se dlouhodobě zvyšovat.

3.4.2 Statistiky aditivních služeb

Datový trezor

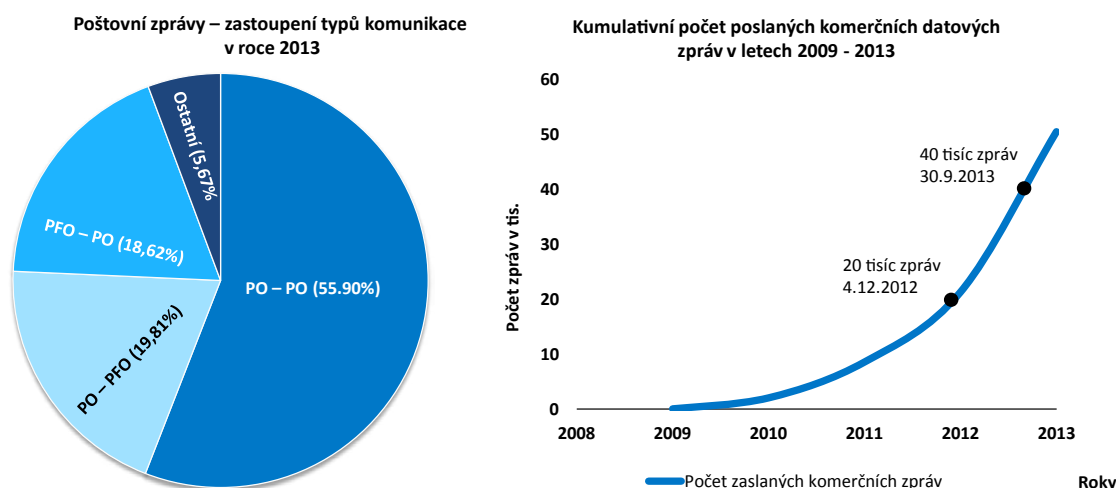
Datový trezor nejčastěji využívají právnícké osoby, následované podnikajícími fyzickými osobami. Nejčastěji ve využívání Datový trezor s kapacitou 100 zpráv. Často se uživatelé spokojí s kapacitou 50 zpráv. Datové rezory s vyšší kapacitou nejsou příliš využívány. K 31. 10. 2013 bylo aktivováno 3637 datových trezorů.

Graf 6 Zastoupení datových trezorů k listopadu 2013, zdroj: Česká pošta

Poštovní datová zpráva

Absolutní počet komerčních odeslaných datových zpráv je řádově nižší, než počet odeslaných veřejných datových zpráv. Celkový počet odeslaných poštovních datových zpráv od roku 2009 je 48 561.

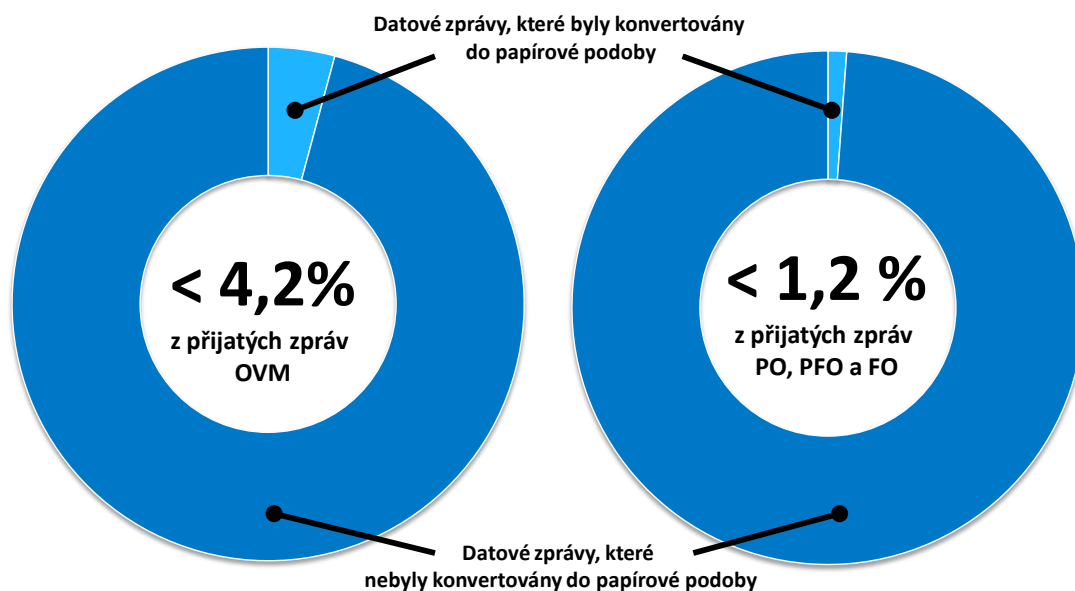

Graf 7 Doručování komerčních datových zpráv, zdroj: Česká pošta

Nejčastěji se Poštovní datové zprávy využívají ke komunikaci mezi právníckými osobami. Právnícké osoby v roce 2013 zaslaly jiným právníckým osobám více než 16 tisíc Poštovních datových zpráv. Výrazné zastoupení má také komunikace mezi podnikajícími fyzickými osobami a právníckými osobami. Mírně vyšší zastoupení má komunikace, kdy je právnícká osoba v roli odesílatele. Právnícké osoby zaslaly v roce 2013 podnikajícím fyzickým osobám 5 778 Poštovních datových zpráv. Podnikající fyzické osoby zaslaly právníckým osobám 5 431 Poštovních datových zpráv. Ostatní typy komunikace jsou zastoupeny řádově méně. Fyzické osoby službu Poštovních datových zpráv zatím příliš nevyužívají.

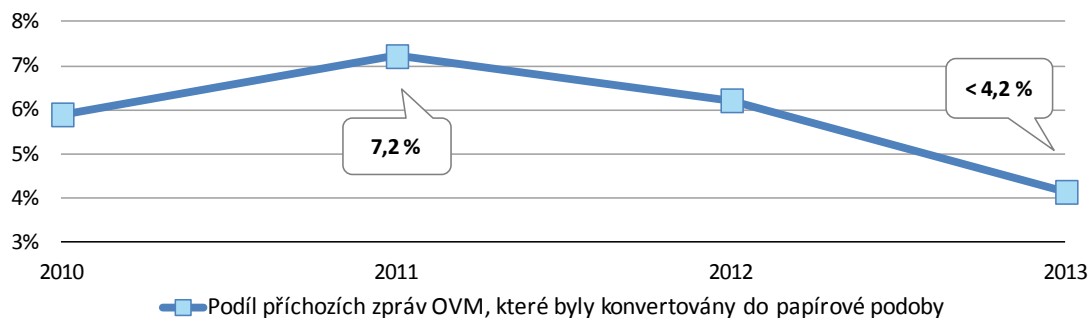
3.4.3 Podíl konvertovaných datových zpráv

U drtivé většiny datových zpráv příjemci nevyužívají možnost autorizované konverze do papírové podoby. Právnícké osoby, podnikající fyzické osoby a fyzické osoby využívají autorizovanou konverzi pro méně než 1,2 % přijatých datových zpráv. Podíl autorizovaných konverzí z moci úřední vůči počtu datových zpráv přijatých Orgány veřejné moci dosahuje necelých 4,2 %.

Graf 8 Podíly datových zpráv, které byly v roce 2013 konvertovány do papírové podoby, zdroj: statistiky Czech POINT a statistiky ISDS

Důležitý je trend snižování počtu konverzí přijatých datových zpráv u Orgánů veřejné moci. Od roku 2011 došlo k poklesu konverzí přijatých datových zpráv o tři procenta na současnou hodnotu 4,2 %. Je zřejmé, že tento trend bude pokračovat i v příštích letech.

Graf 9 Trend poklesu konverzí přijatých datových zpráv OVM do papírové formy,
zdroj: statistiky Czech POINT a statistiky ISDS

Klesající podíl konverzí příchozích datových zpráv je důkazem postupné elektronizace zpracování a archivace příchozí komunikace na straně orgánů veřejné moci. Rovněž dochází k vyladění agendových procesů, které navazují na doručené datové zprávy. Postupně jsou odbourávány překážky, které nutily úředníky dokumenty přijaté datovou zprávou tisknout a zpracovávat v papírové podobě.

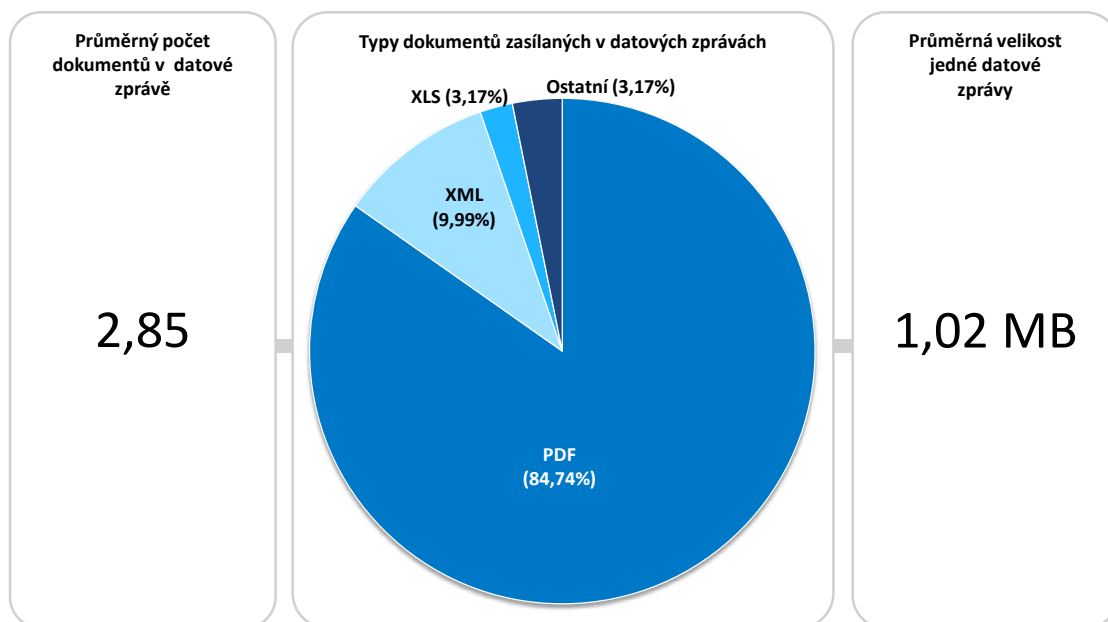
Trend elektronizace dokumentových procesů jednotlivých úřadů podtrhuje také vyšší podíl opačného směru konverzí z moci úřední, který se využívá pro převod papírových dokumentů do elektronické podoby. Podíl autorizovaných konverzí z moci úřední pro převod papírových dokumentů do elektronické podoby vůči počtu odeslaných datových zpráv orgánů veřejné moci v roce 2013 dosáhl 17,2 %. Z této hodnoty je možné dovodit, že roste počet situací, kdy úřad připravuje a vypravuje zásilku čistě v elektronické podobě a teprve na výstupu ze spisové služby je zpráva konvertována do papírové podoby pro odeslání subjektům, které ještě nedisponují datovou schránkou.

Dalším možným vysvětlením vysokého počtu konverzí z moci úřední z papírové do elektronické formy, je zvyšující se míra konverzí příchozí papírové komunikace do elektronické podoby pro účely zpracování a archivace v systému elektronické spisové služby. To rovněž svědčí o zvyšující se míře elektronizace procesů navazujících na příchozí papírovou komunikaci.

Do kalkulací ukazatelů, které jsou uvedeny v této kapitole, byly zahrnuty veškeré prováděné autorizované konverze včetně těch, které přímo nesouvisí s příchozí nebo odchozí datovou zprávou (např. situace, kdy úřad digitalizuje interní papírovou dokumentaci pro potřeby elektronické archivace). Skutečné podíly konverzí datových zpráv jsou tedy ve skutečnosti ještě nižší.

3.4.4 Přílohy datových zpráv

Prostřednictvím datových schránek je nejčastěji, ve více než 84 % případech, posílán soubor typu PDF, druhým nejčastějším typem je XML s přibližně 10% podílem. Souborů typu XLS je zasíláno zhruba 3 %. Další typy souborů mají zanedbatelné zastoupení. Jedna datová zpráva obsahuje v průměru tři soubory a má velikost 1 MB. Uvedené hodnoty reprezentují sledované období říjen 2013.

Graf 10 Velikost a typ příloh datových zpráv, říjen 2013, zdroj: Česká pošta

3.4.5 Doručení fikcí

Datové schránky mají vysokou míru doručení prostřednictvím řádného vyzvednutí příjemcem zprávy. Pouze přibližně 3 % jsou doručeny prostřednictvím fikce doručení.

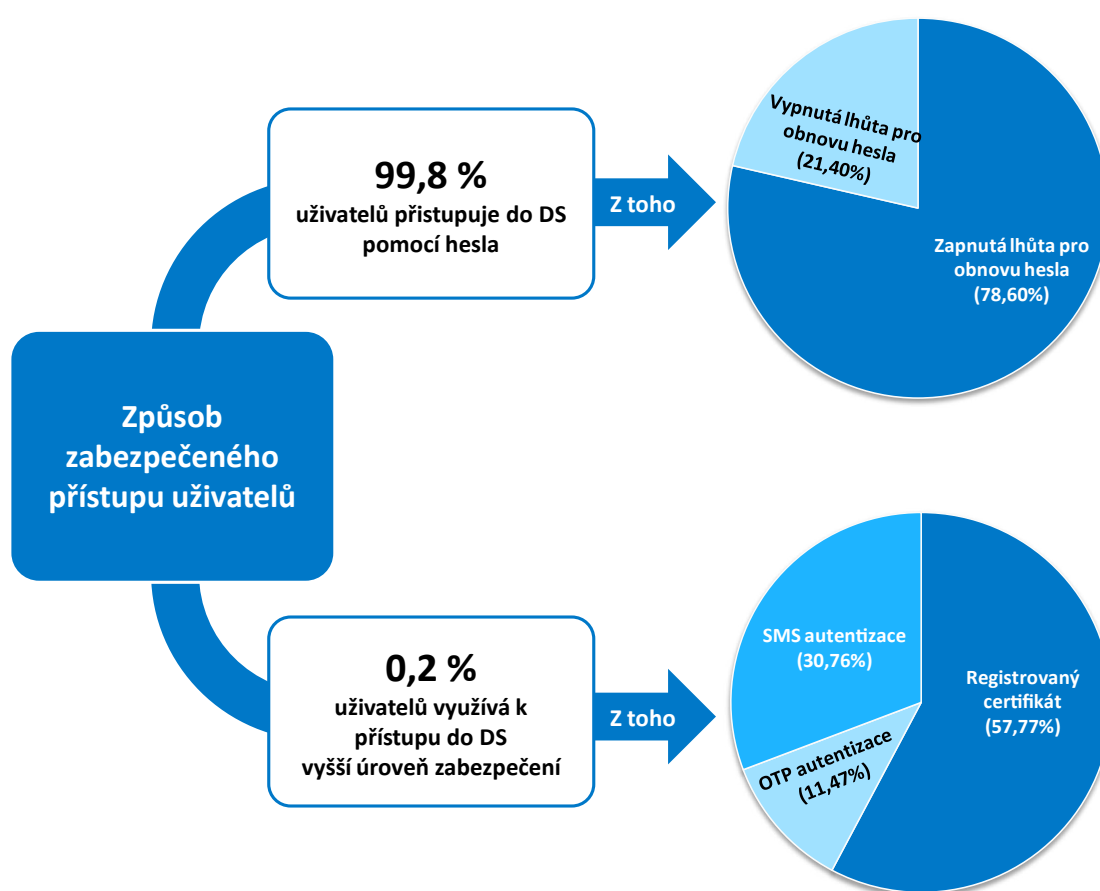
Typ doručení	Roky				
	2009	2010	2011	2012	2013
Doručeno přihlášením do datové schránky (%)	94,7 %	96,9 %	97,8 %	98,0 %	97,0 %
Doručeno fikcí (%)	5,2 %	3,1 %	2,2 %	2,0 %	3,0 %

Tab. 5 Zastoupení typů doručení v letech 2009–2013, zdroj: Česká pošta

3.4.6 Zabezpečení přístupu k ISDS

Drtivá většina uživatelů využívá pro přístup do datové schránky první úroveň zabezpečení – přístupové jméno a heslo. Vyšší úroveň zabezpečení využívá pouze 0,2 % uživatelů. V rámci vyšší úrovně zabezpečení je nejčastěji využíván registrovaný certifikát.

Typy zabezpečených přístupů do DS

Graf 11 Zastoupení jednotlivých forem zabezpečených přístupů do DS, zdroj: Česká pošta

3.5 Faktory úspěšnosti zavedení datových schránek v ČR

Nejdůležitějšími metrikami při posuzování úspěšnosti zavedení datových schránek v mezinárodním měřítku jsou bezesporu počet přenesených datových zpráv a počet zapojených subjektů. Tyto metriky ukazují, zda je systém datových schránek skutečně využíván pro komunikaci. Datové schránky v tomto ohledu představují jednu z disciplín, ve které je Česká republika v mezinárodním měřítku úspěšná. V této kapitole jsou analyzovány hlavní faktory které v České republice přispěly k intenzivnímu využívání systému datových schránek.

V rámci objektivního posouzení samozřejmě není možné opomenout i kritizované oblasti systému datových schránek. Pohledu kritiků je věnována navazující kapitola.

3.5.1 Součást vyšší nadresortní koncepce zefektivnění veřejné správy

Systém byl od začátku budován jako jeden ze základních stavebních kamenů širší strategie elektronizace a zefektivnění veřejné správy, kterou symbolizuje postavička eGON. Systém datových schránek naopak nebyl budován jako úzce zaměřené proprietární řešení, které by sloužilo jedné agendě nebo jednomu resortu. Je to páteří prvek, na kterém staví ostatní.

Systém datových schránek je po legislativní, technické i procesní stránce úzce integrován na další stavební kameny budované v rámci koncepce eGON. Fyzické rozhraní pro uživatele datových schránek zajišťuje síť kontaktních míst veřejné správy Czech POINT, kde si uživatelé zřizují datové schránky, mění hesla a realizují autorizované konverze. Jako základ báze držitelů datových schránek slouží základní registr osob a registr obyvatel. Datové schránky zase slouží jako primární kanál distribuce informací o změnách v základních registrech. Až se podaří uvést v život elektronické občanské průkazy, budou je datové schránky využívat pro identifikaci a autentizaci uživatelů z řad občanů.

Datové schránky byly také od počátku úzce svázány s legislativními změnami, které začleňují tento nový komunikační kanál do legislativního prostředí České republiky prostřednictvím samostatného zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (tzv. „e-Government Act“) a dílčích novelizací zákonů. Ty upravují procesně právní aspekty komunikace ve veřejné i komerční sféře.

3.5.2 Samostatně funkční celek

Datové schránky se dají používat tak, jak jsou. Jsou v tomto ohledu podobné klasické poštovní komunikaci, kde přijímat a otevírat dopisy může kdokoli, kdo má poštovní schránku. Pro používání datových schránek není bezpodmínečně nutné upravovat interní informační systémy a procesy úřadů ani podniků. Uživatelé nepotřebují ve většině případů pro plné využití datových schránek mít zřízené a nainstalované různé certifikáty nebo specializované programy⁹². Datové schránky je možné používat s implicitním webovým rozhraním podobným e-mailovému klientu.

Tento faktor byl pro úspěšné rozšíření a využívání datových schránek klíčový. Jen tak bylo možné, aby byly datové schránky zřízeny povinně pro vybrané subjekty a hned po prvních měsících se mohly stát užitečné pro většinu uživatelů.

Stejně jako u poštovních zásilek je pak možné komunikaci propojit na interní dokumentový, spisový či zákaznický systém uživatele a tím ji maximálně zrychlit a zautomatizovat.

3.5.3 Srozumitelná a hmatatelná věc

Dřívější pokusy vytvoření elektronických komunikačních kanálů ve veřejné správě byly hodně technokratické a představovaly pro běžné smrtelníky málo srozumitelné nástroje, které byly buď schované kdesi v provozních (backoffice) procesech státních institucí anebo bylo jejich použití komplikované a obtížné.

Datové schránky (a současně také další komponenty eGON, zejména Czech POINT) byly naopak pro běžné úředníky, podnikatele i občany reálné projekty, které si mohou osahat, v zásadě rozumí jejich podstatě, a které mají reálný vliv na jejich každodenní práci. Dá se říci, že díky Czech POINT a datovým schránkám lidé konečně pochopili, co eGovernment reálně může být.

Důležitou roli v tomto ohledu sehrálo i (na české poměry) nadstandardně zvládnuté PR. Vrcholoví představitelé ministerstev, krajů i obcí dělali prezentace pro úředníky, odbornou i laickou veřejnost. Vznikl systém školení pro úředníky zastřešený eGON akademií. Byly zpracovány přehledné brožury, osvětové letáky a manuály. Vyšla řada článků, které se věnovaly předpokládaným dopadům zavedení datových schránek na činnost úřadů a podnikatelů. Dokonce vznikla tradice soutěže Miss eGON.

3.5.4 Beneficianti na všech stranách

Systém datových schránek byl citlivě navržen tak, aby byl přínosný pro všechny zapojené subjekty. Pro úřady je ISDS jedním z nástrojů a podmínek pro optimalizaci interních procesů a nákladů, zvýšení transparentnosti a rychlosti komunikace. Pro úředníky a administrativní pracovníky úřadů znamená (postupně) odbourání manuálních a rutinních úkonů spojených se zpracováním listovní korespondence. Umožňuje jim věnovat více času na zpracování vlastní agendy a více pozornosti jednotlivým případům (životním situacím) svých „zákazníků“.

Pro podniky datové schránky znamenají prostředek pro zvýšení rychlosti a prokazatelnosti komunikace (nejen) s úřady veřejné správy, možnost automatizace a dematerializace komunikace (při provázání se systémy DMS, billingovými systémy, systémy pro řízení nákupu, CRM systémy apod.), která rovněž přináší podstatné úspory. Pro fyzické osoby a drobné podnikatele datové schránky znamenají především vyřešení dostižitelnosti úřední komunikace, snižují nutnost chodit po úřadech a poštách a přinášejí dosud nebývalou právní jistotu při komunikaci s úřadem (datové schránky umožňují jednoznačně prokázat, jaká informace byla jejich prostřednictvím doručena a to jak směrem k úřadu, tak především od úřadu, exekutorů, apod.).

Datové schránky mají specifické přínosy i pro dílčí profesní skupiny (např. notáře, daňové poradce, advokáty), pro které znamenají skokovou modernizaci po dlouhá léta zaběhnutého a neměnného způsobu práce.

3.5.6 Vybázený rollout

Evropská komparace zpracovaná v předchozích kapitolách této studie ukazuje, jak moc důležitá pro úspěšné uvedení v život je pro datové

⁹² V prvních letech provozu však bylo nutné pro některé úkony s datovými schránkami používat speciální zásuvný modul do internetového prohlížeče. Od roku 2012 je možné datové schránky využívat z jakéhokoliv internetového prohlížeče bez nutnosti používat jakékoliv doplňky.

schránky chytře a citlivě zvolená strategie rolloutu (spuštění a rozšiřování řešení mezi jednotlivé skupiny uživatelů). Příliš opatrná strategie, která je veskrze postavená na dobrovolnosti používání, obvykle vede k pouze nízké adopci řešení mezi uživateli (příkladem je např. Německo). Naopak příliš ambiciózní strategie, kdy je například požadováno okamžité povinné založení datových schránek pro všechny živnostníky a občany, často vede k zablokování projektu již ve fázi přípravy a schvalování legislativy (příkladem je např. Slovensko).

V České republice, viděno z dnešní perspektivy, byla zvolena rozumná kombinace povinnosti a dobrovolnosti využívání datových schránek. Sám stát sobě definoval povinnost datové schránky zřídit pro všechny své organizace a definoval obecně dobře obhajitelné pravidlo, že komunikace veřejného subjektu je prostřednictvím tohoto kanálu povinná. Dále byla definována povinnost zřízení datových schránek pro právnické osoby. Jejich používání pro odchozí komunikaci, je však založeno na dobrovolné bázi. U dalších a více citlivých skupin byl zvolen opatrnější přístup. Zatímco pro některé profesní skupiny byl umožněn odklad povinného využívání (např. advokáti a daňoví poradci měli odklad povinného používání o 2 roky, lékařům byl umožněn odklad až do roku 2015) u fyzických osob je možnost využívání tohoto kanálu čistě dobrovolná.

3.5.7 Ekosystém

Při architektonickém návrhu systému datových schránek byla věnována zvláštní pozornost jeho začlenění do existujícího komunikačního prostředí budoucích uživatelů. Systém se podařilo navrhnout tak, aby byl technologicky štíhlý s otevřeným a poměrně jednoduchým rozhraním, který umožňuje snadnou integraci do existujících dokumentových a spisových systémů. Systém datových schránek se tak může soustředit na svoji hlavní úlohu, tj. přenášení datových zpráv.

Tím se podařilo překonat obvyklé úzké hrdlo infrastrukturních IT projektů, kdy řešení státu přímo konkuruje zaběhnutým informačním systémům na trhu a jejich dodavatelům. Namísto toho datové schránky vytvářejí s existujícími technologiemi funkční ekosystém. Ve spolupráci s hlavními dodavateli spisových služeb byl vytvořen standard pro propojení ISDS a spisových služeb, který všichni hlavní výrobci spisových systémů integrovali do svých řešení. Standard je plně otevřený, jakákoliv aplikace jej může využít, není třeba žádné registrace. To dalo vzniknout řadě opensource i komerčních služeb, které usnadňují uživatelům i firmám komunikaci přes datové schránky.

Ekosystém datových schránek má výhody pro všechny zapojené subjekty. Datové schránky nebyly ze strany výrobců spisových služeb blokovány a ignorovány. Naopak pro ně datové schránky představovaly obchodní příležitost dalšího rozvoje svých řešení u zákazníků. Tito výrobci dílčích aplikací pak často pomáhali datové schránky dále rozšiřovat (např. aktualizací spisové služby získal úřad možnost jednoduše přijímat a odesílat datové zprávy a tím je fakticky začal používat jako hlavní komunikační kanál.).

Pro zákazníky z řad úřadů i firem tento ekosystém znamená jednoznačný přínos, protože vzniklo zdravé konkurenční prostředí, které pomohlo srazit průměrné náklady na integraci datových schránek. Integrace na datovou schránku je funkcionalita, která pro výrobce představuje konkurenční výhodu a stala se standardní „out-of-the-box“ vlastností spisových a dokumentových informačních systémů. Vlastní implementace rozhraní na datové schránky pak byla často pro úřady hlavním hybatelem procesních změn vedoucích k optimalizaci fungování úřadu.

Malá internetová a mobilní řešení zase přinášejí prospěch pro malé firmy, podnikatele a občany, kterým výrazně ulehčují práci s datovými zprávami.

3.6 Kritizované aspekty datových schránek v ČR

Datové schránky dlouhou dobu stály (a stále stojí, i když v menší míře) v centru mediální pozornosti. Většina článků i komentářů se zaměřuje na věcné a praktické dopady datových schránek (a s nimi souvisejících událostí) na jednotlivé skupiny uživatelů a na potenciální i reálné komplikace, které jim datové schránky mohou přinést. Mediální pozornost je také věnována způsobu realizace konceptu datových schránek v České republice a zejména povinnosti zřizovat a využívat datové schránky a otázce jejich financování.

V následujícím přehledu jsou shrnuty nejčastěji kritizované aspekty datových schránek. V přehledu uvádíme i témata, která již byla vyřešena.

Téma	Předmět kritiky a komentář
Nutnost využívat zásuvné moduly pro práci se systémem datových schránek	Při spuštění systému byla často kritizovanou vlastností nutnost instalace doplňku 602 Form Filler do internetového prohlížeče uživatele, bez kterého nebylo možné vytvářet a odesílat datové zprávy (obdobu instalace zásuvného modulu flash, který je potřebný pro spouštění videí na Youtube). Byť se pro většinu uživatelů jednalo o jednorázovou instalaci, znamenalo to omezení využitelnosti webového rozhraní pro uživatele alternativních operačních systémů a mobilních zařízení. Na základě zpětné vazby od uživatelů bylo v roce 2012 kompletně přepracováno webové uživatelské rozhraní služby a od této doby již instalace zásuvného modelu není vyžadována.
Povinná změna hesla po 90 dnech	Další často kritizovanou vlastností, která obtěžovala uživatele, bylo vynucování změny hesla po 90 dnech. Zatímco tato bezpečnostní praktika je běžná u podnikových systémů (např. ve službě Microsoft Exchange) u datových schránek to pro uživatele představovalo častou překážku ve využívání, protože frekvence nutnosti změny hesla byla často vyšší než obvyklá frekvence vlastního využití systému (obvyklému podnikateli přijde datová zpráva pouze několikrát do roka). Mnoho uživatelů tak bylo nuceno téměř před každým přihlášením k systému změnit heslo. Na základě zpětné vazby od uživatelů provozovatel systému nakonec pragmaticky zrušil povinnost změny hesla po 90 dnech. Nicméně z bezpečnostních důvodů je povinnost změny hesla výchozím nastavením, které si uživatel může v případě zájmu vypnout. Dle statistik České pošty z listopadu roku 2013 si povinnost změny hesla deaktivovala zhruba čtvrtina uživatelů.
Nízká úroveň zabezpečení prostřednictvím jména a hesla	Zatímco v předchozím případě se laické veřejnosti zdála být nastavená bezpečnostní pravidla nepřiměřeně přísná, u odborné veřejnosti od počátku zaznívala kritika spíše opačná, a to že standardní zabezpečení přístupu k datovým schránkám pouze pomocí jména a hesla je nedostatečné. Kritici upozorňovali zejména na skutečnost, že v dnešním světě nejsou největší trhliny v bezpečnosti na straně technického zabezpečení systému, ale na straně krádeže přihlašovacích údajů (např. formou phishingu). Požadavku kritiků provozovatel systému v roce 2011 vyšel vstříc zavedením možnosti dvou faktorové autentizace uživatelů, tzn. kromě hesla je vyžadováno zadání jednorázového bezpečnostního kódu, který systém zasílá uživateli na jeho mobilní telefon. Tato možnost je volitelná, uživatel si ji v případě zájmu může aktivovat. Dle statistik České pošty z listopadu roku 2013 si tuto možnost aktivovalo méně než 0,1 % uživatelů.
Automatické mazání obsahu zpráv po 90 dnech	Systém datových schránek uchovává přijatou zprávu 90 dní od jejího vyzvednutí uživatelem, poté obsah datové zprávy vymaže a ponechává pouze její obálku. Uživatel si mohl datovou zprávu uložit nebo tzv. konvertovat do papírové podoby. Tato vlastnost systému datových schránek byla častým terčem kritiky. Provozovatel systému na tuto kritiku reagoval vytvořením služby „Datový trezor“, která za poplatek umožňuje uživatelům zachovat zprávy v datové schránce po neomezenou dobu.
Nedostatečná připravenost nových povinných subjektů	V médiích se často objevuje téma deklarované technické nepřipravenosti subjektů pracovat s datovými schránkami. Jedná se o subjekty, pro které je plánováno povinné zřízení a užívání datové schránky. Vystupuje zde přirozená obava ze změn a neochota měnit zaběhlé způsoby práce. S tímto faktorem je možné se setkat ve všech odvětvích ekonomiky při zavádění jakékoliv změny. Ačkoliv reálně se problém fakticky týká pouze malého zlomku cílové skupiny uživatelů, pokud tato obava není dobře ošetřována, může se rozšířit na celou cílovou skupinu a vést k celkovému odmítnutí změny. V diskusi se pak používají neověřené argumenty nebo se zveličují minoritní problémy místo toho, aby se řešily. Základem zvládnutí tohoto odporu je citlivá, kvalitní a včasná příprava dané skupiny na přicházející změnu. Je třeba dobře vysvětlit proč se změna děje, jaké bude mít dopady na každodenní práci, jaké bude mít benefity pro uživatele a jak se mají subjekty na změnu připravit. Je potřeba včas identifikovat a řešit případné překážky. Je také potřeba vytvořit vhodné motivační podmínky a na straně „zadavatele“ změny zastávat pevný a konzistentní postoj a vůli změnu provést. Zatímco v prvních letech přípravy, zavádění a rozšiřování systému byla této problematice věnována ze strany jak MVČR, tak dalších vrcholových institucí velká pozornost, v posledních letech je tato příprava naopak spíše zanedbávána. Rovněž se vytratila silná a společná vůle změny provádět a navzdory prvotním překážkám je prosazovat a dotahovat.
Financování projektu	Často probíraným tématem odborných diskusí i námitek ze strany politiků je oblast financování projektu datových schránek. Otázka financování pak má několik podtémat: a) Proč jsou Datové schránky nakupovány jako služba? V médiích je často diskutována otázka, zda by nebylo bývalo lepší, kdyby datové schránky MVČR financovalo jako interní investiční projekt a nekupovalo jej jako službu. Bývá poukazováno na to, že v případě investičního nákupu by provozní poplatky byly nižší a to by se odrazilo i do nižšího průměrného nákladu jedné datové zprávy. Z mezinárodního srovnání vyplývá, že model transakčního zpoplatnění datových zpráv je uplatňován v naprosté většině států EU. Srovnávané EU státy tím sledují především dvě hlediska. Zprvu, tento přístup minimalizuje rizika na straně zodpovědného ministerstva, protože při spuštění projektu není zřejmé, jak moc bude systém využíván. Přenesení tohoto rizika na provozovatele také zvyšuje jeho motivaci na úspěchu projektu datových schránek. Druhým důvodem obvykle bývá zachování principu využívání poštovních služeb, kde náklady infrastruktury nese poštovní operátor a platí se za jednotlivé realizované transakce, tj. za odeslané listovní zásilky.

Téma	Předmět kritiky a komentář
	b) Proč jsou datové schránky hrazeny centrálně ze státního rozpočtu? MVČR bylo kritizováno za to, že neprosadilo, aby datové schránky byly hrazeny subjekty, které zprávy odesílají. Původní záměr totiž počítal s tím, že jednotlivé orgány veřejné správy se budou podílet na financování ISDS, a to poměrně vzhledem k objemu zaslaných zpráv. Toto řešení se však ukázalo být jedním z důležitých strategických rozhodnutí MVČR, které významně pomohlo překonat prvotní bariéry přechodu z papírové na elektronickou komunikaci veřejných úřadů. Díky tomu neprobíhala zničující diskuse, zda se daný dokument vyplácí nebo nevyplácí zasílat elektronicky prostřednictvím datové zprávy a byla vytvořena přirozená motivace jednotlivých úřadů převádět na komunikaci přes datové schránky co nejvyšší podíl komunikace. Současně tím získalo MVČR velmi dobrou vyjednávací pozici vůči provozovateli systému. Zatímco v jiných zemích ceny datových zpráv obvykle určuje provozovatel systému na základě tržní analýzy a citlivosti poptávky, v ČR má MVČR ze silové pozice možnost vyjednávat a měnit podmínky. Díky tomu bylo MVČR schopné komplexně přejednat cenový model ISDS, kdy se od roku 2013 platí jednotný paušál bez ohledu na množství přenesených zpráv. Rovněž nebylo nutné vybudovat náročný proces vyúčtování, inkasa a vymáhání plateb za datové zprávy od jednotlivých uživatelů. Odpadá zátěž jak na straně provozovatele (obvyklé náklady na finanční obsluhu zákazníka, přípravu faktur a správu pohledávek se pohybují kolem 50–70 Kč za jednu fakturu, tyto náklady jsou obvykle přenášeny do ceny služby), tak především na straně jednotlivých úřadů.
Financování projektu	c) Proč stát platí za datové zprávy odeslané subjekty mimo veřejnou správu? Dalším (v menší míře) diskutovaným aspektem je skutečnost, že MVČR platí náklady i za datové zprávy odeslané notáři a exekutory a také za datové zprávy odeslané od podniků a jednotlivců vůči OVM. U právnických osob, podnikatelů a občanů stát de facto převzal zpět náklady státem vynucené komunikace. Současně je žádoucí motivovat všechny subjekty, které písemně komunikují s orgány veřejné správy, aby využívaly elektronickou formu komunikace. Čím větší podíl komunikace přichází prostřednictvím datových schránek, tím více je možné zefektivnit a zlevnit procesy na straně úřadů. V případě exekutorů a notářů je možné argumentovat, že stát na sebe převzal náklady, které dříve nebyly součástí veřejných rozpočtů a které měli notáři a exekutoři pokryty v poplatcích za jimi realizované úkony. V tomto případě je nutné přihlídnout ke skutečnosti, že obě role jsou de facto výkonem funkce státu, která je pouze provozována licencovanými privátními subjekty. Obě role jsou významnou součástí veřejnoprávních procesů, a pokud je úkolem eGovernmentu tyto procesy zefektivnit, je přirozené, že jsou tyto subjekty zahrnuty do stejné kategorie jako jiné „neprivatizované“ úřady a instituce. ISDS byly od začátku budovány jako strategická infrastruktura státu. Obdobně jako u dálnic platí princip, že náklady na tuto infrastrukturu nese stát a dává jí k dispozici společnosti pro její celkový rozvoj. Pokud tuto infrastrukturu někdo využívá ke komerční činnosti, musí se na financování, obdobně jako v případě dálnic, podílet. V oblasti datových schránek jsou tímto prostředkem placené Poštovní datové zprávy, které je možné používat pro komunikaci mezi subjekty soukromé sféry.
Spam v datové schránce	V říjnu 2012 se objevily poplašné informace, že datové schránky přenášejí až tři čtvrtiny spamu. Tyto zprávy byly založeny na základě nešťastně publikované statistiky Ministerstva financí, ve které analyzovalo strukturu přijatých datových zpráv. Ve zprávě ministerstvo uvedlo, že z každých 1000 přijatých zpráv „je cca 250 zpráv vyhodnoceno jako věc úřední a zbytek je vyřazen z dalšího zpracování např. pozvánky do divadla, nevyžádané nabídky služeb či dodávek.“ Po intervenci Ministerstva vnitra, které ze své povinnosti musí prověřovat každý případ nevyžádané pošty v datové schránce, se však ukázalo, že ve zprávě Ministerstva financí byla chyba. Statistika pojednávala o celkovém množství přijatých elektronických zpráv a nevyžádané zprávy byly přijaty prostřednictvím standardního e-mailu, nikoliv datových schránek.
Složitá doména	Pro přihlášení do datové schránky je nutné používat komplikované domény www.mojedatovashranka.cz, pro informace o systému a registraci je nutné navštívit www.datoveschranky.info. Dále existuje řada dalších domén pro různé související služby k datovým schránkám (např. vyhledání držitele datové schránky, informace o službě Datový trezor, atp.). Bylo by vhodné problematiku domén vyřešit, domény sjednotit a při komunikaci používat jednu srozumitelnou a jednoduchou www adresu pro všechny služby v rámci ISDS. Ideální by bylo zastřešit všechny hlavní eGovernment projekty (tj. nejen ISDS) pod jednu veřejnosti prezentovanou doménu. Tak je tomu například v Estonsku, kde všechny eGovernment projekty jsou zastřešeny pod doménou e-Estonia.com.

Tab. 6 Přehled nejčastěji kritizovaných aspektů datových schránek

4 OVĚŘENÍ EKONOMICKÝCH PŘÍNOSŮ ZAVEDENÍ DATOVÝCH SCHRÁNEK

V této kapitole je zpracováno posouzení ekonomických přínosů zavedení systému datových schránek v České republice. Ekonomické vyhodnocení je zpracováno jak souhrnně tak i za jednotlivé beneficiary ISDS, tj. orgány veřejné moci (OVM), právnické osoby (PO), podnikající fyzické osoby (PFO) a fyzické osoby (FO). Detailní popis struktury a vstupů ekonomického modelu je uveden v příloze č. 1 této studie.

4.1 Metodika ekonomického modelu

Ekonomický model byl sestaven na základě veřejně dostupných zdrojů (statistik prezentovaných on-line, dat publikovaných Českou poštou, MVČR, NKÚ a ČSÚ). Pro některé výpočty byly využity podklady, které pro účely zpracování tohoto modelu poskytla Česká pošta. Detailní přehled využitých zdrojů a použitých předpokladů je uveden v Příloze č. 1 tohoto dokumentu.

Ekonomické vyhodnocení je kalkulováno na základě peněžních toků projektu v období let 2009 až 2013. Součástí modelu je také odhad budoucího vývoje ekonomiky ISDS v období 2014 až 2018. Nominální peněžní toky projektu, tzn. jeho výdaje a přínosy v jednotlivých letech, jsou diskontovány nominální diskontní sazbou ve výši 5,1 % k počátku roku, ve kterém byl projektu ISDS zprovozněn, tj. rok 2009.

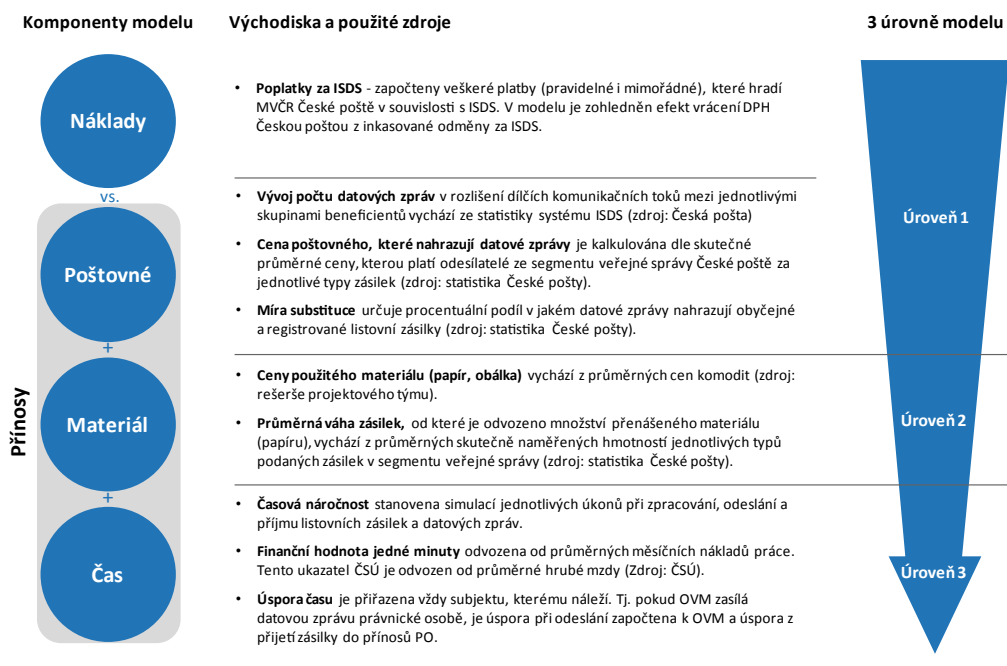
Budoucí peněžní toky (a další ukazatele) byly kalkulovány převážně na základě extrapolace dosavadního vývoje počtu přenesených datových zpráv. Z důvodu konzervativnosti modelu tyto peněžní toky nezahrnují zásadní změny funkcionality ISDS a skokové zvýšení počtu zapojených subjektů (např. využívání ISDS v oblasti zdravotnictví, masivní zapojení obyvatel, rozšíření elektronické fakturace, atp.). Případné rozšíření funkcionality resp. zapojení dalších skupin do systému ISDS bude zvyšovat potenciál ISDS nad úroveň projektovaných náběhů, se kterými počítáme v ekonomickém modelu.

Do výdajové strany modelu byly zahrnuty všechny pravidelné i mimořádné platby, které hradí MVČR České poště. Údaje o výdajích vychází z veřejně dostupných zdrojů a byly křížově kontrolovány oproti nálezům NKÚ, která se problematikou financování ISDS v nedávné minulosti zabývala. Budoucí predikované výdaje byly odvozeny od posledního přijatého dodatku ke smlouvě mezi MVČR a ČP, ve kterém byla dojednána paušální a výrazně nižší odměna za provoz a rozvoj systému ISDS v příštích obdobích.

Přínosy jsou v modelu kalkulovány na bázi porovnání nákladovosti komunikace prostřednictvím datové zprávy a nákladovosti předchozích způsobů komunikace, které datové zprávy nahrazují. Do kalkulace úspor byly zahrnuty tři klíčové komponenty:

- Úspora nákladů na přenos zásilky (poštovné)
- Úspora nákladů na materiál (zejména papír a obálky)
- Úspora času při odeslání a příjmu zásilky

Na schématu níže je stručně popsán způsob, jakým bylo v rámci ekonomického modelu přistupováno ke kalkulaci výdajů a přínosů dosažených implementací a provozováním ISDS. Schéma současně sumarizuje některé podstatné předpoklady použité při zpracování ekonomického modelu.

Obr. 4 Východiska, použité zdroje a úrovně ekonomického modelu ISDS

Přínosy ISDS byly v rámci ekonomického modelu kalkulovány ve třech úrovních. První úroveň je kalkulace čistě na základě úspor poštovného, druhou úrovní je kalkulace na základě úspor poštovného a materiálu, třetí úrovní je kalkulace na základě úspor poštovného, materiálu a času. Tyto úrovně reprezentují odlišné míry konzervativnosti ekonomického modelu.

Struktura modelu je navržena tak, aby bylo možné sledovat výdaje a přínosy za jednotlivé beneficiary ISDS: Orgány veřejné moci (OVM), Právnické osoby (PO), Podnikající fyzické osoby (PFO) a Fyzické osoby (FO).

V ekonomickém modelu ISDS jsou započítány pouze efekty spojené s komunikačním tokem tzv. veřejných datových zpráv, nejsou kalkulovány efekty spojené s dalšími aditivními službami ISDS jako je poštovní datová zpráva, datový trezor, apod.

Vedle vyčíslitelných přínosů jsou v této kapitole komentovány také další socioekonomické přínosy, které jsou obtížně kvantifikovatelné.

4.2 Ekonomické vyhodnocení celkové

4.2.1 Vývoj počtu veřejných datových zpráv

Základním driverem pro generování úspor je bezesporu počet datových zpráv, které jednotlivé subjekty prostřednictvím ISDS zasílají. Kdyby dokument nebyl zaslán datovou zprávou, musel by být využit jiný (tradiční) komunikační kanál, se kterým jsou spojené určité náklady jak na straně odesílatele, tak na straně příjemce. Pokud je dokument zaslán datovou zprávou, je možné část z těchto nákladů uspořít.

Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že od prvního úplného roku provozu tj. roku 2010 do roku 2013 vzrostl počet transakcí z 27,8 mil v roce 2010 na 55 mil transakcí ke konci roku 2013. Jednalo se tak v průměru o meziroční 25% nárůst počtu transakcí. V dalších obdobích uvažujeme s podstatně nižším nárůstem počtu transakcí (v období 2014 až 2018 uvažujeme průměrný meziroční nárůst počtu transakcí ve výši cca 9 %), což považujeme vzhledem k velkému potenciálu ISDS, za konzervativní přístup.

Počet datových zpráv		Skutečnost v mil.					Odhadovaný vývoj v mil.				
Odesílatel	Příjemce	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
OVM	OVM	1,5	15,6	18,5	22,2	19,8	19,4	18,8	17,8	16,8	15,6
OVM	PO	1,0	10,0	11,1	13,9	17,5	20,6	23,3	25,2	26,4	26,7
OVM	PFO	0,0	0,6	1,0	4,1	7,9	10,2	12,8	15,3	17,6	19,4
OVM	FO	0,0	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	0,6	0,8	1,0	1,2
PO	OVM	0,0	1,4	2,8	4,7	8,1	10,5	13,1	15,4	17,2	18,6
PFO	OVM	0,0	0,1	0,2	0,6	1,5	2,2	2,6	2,9	3,2	3,5
FO	OVM	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4
Celkem		2,6	27,8	33,8	45,7	55,0	63,4	71,4	77,6	82,6	85,4

Tab. 7 Vývoj počtu veřejných datových zpráv v letech 2009 až 2013 a odhad vývoje do roku 2018

V modelu pracujeme s detailem na úrovni dílčích toků datových zpráv mezi jednotlivými subjekty. To nám umožnilo rozlišit procesní, a potažmo nákladové, odlišnosti zpracování odchozí a příchozí komunikace a zároveň korektně přiřazovat přínosy a náklady zavedení ISDS na jednotlivé benefičienty.

4.2.2 Výdaje spojené se zavedením a provozem ISDS

Celkové výdaje spojené se zavedením a provozem ISDS hrazené ze strany MVČR provozovateli systému za roky 2009 až 2013 činí celkem 2 938 mil. Kč bez DPH. Částka zahrnuje i jednorázové výdaje na rozšíření funkcionality ISDS v letech 2010 a 2011.

Celkové výdaje ISDS	Skutečnost v mil. Kč					
	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
Výdaje státu za ISDS (vč. DPH)						
Poplatek za zřízení přístupu	52,9	13,6	13,5	10,6	-	90,7
Odměna za provozování ISDS + odměna za transakce	153,0	689,5	762,7	793,0	-	2 398,2
Ostatní odměny dle dodatků č. 2 a 4	-	285,6	149,9	-	-	435,5
Paušální odměna dle dodatku č. 8	-	-	-	-	605,0	605,0
Celkem včetně DPH	205,9	988,7	926,1	803,7	605,0	3 529,4
Očištění výdajů o vliv DPH						
Vrácení DPH – stát jej dostává zpět	-32,9	-164,8	-154,3	-133,9	-105,0	-591,0
Celkem výdaje očištěné o vliv DPH	173,1	823,9	771,7	669,7	500,0	2 938,40

Tab. 8 Výdaje spojené se zavedením a provozem ISDS (v mil. Kč), zdroj: NKÚ

Od začátku projektu v roce 2009 až do konce roku 2012 byla odměna provozovatele ISDS založena na kombinaci transakční a paušální složky a jednorázových investic. Od roku 2013 platí správce systému provozovateli paušál ve výši 500 mil Kč bez DPH. Tento paušál není vázaný na počet přenesených veřejných zpráv. V období let 2014 až 2018 v modelu nepředpokládáme změnu výše paušálního poplatku.

Přepočtem celkových nákladů na počet přenesených zpráv získáme průměrný jednotkový náklad datové zprávy.

Průměrný náklad jedné datové zprávy	Skutečnost					Odhadovaný vývoj				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Průměrný náklad jedné datové zprávy	66,0	29,6	22,8	14,7	9,1	7,9	7,0	6,4	6,1	5,9

Tab. 9 Průměrné náklady jedné datové zprávy (v Kč bez DPH)

Průměrný jednotkový náklad datové zprávy s růstem počtu přenesených zpráv klesá. Od roku 2013 je patrné významné snížení průměrného jednotkového nákladu datové zprávy v důsledku přejednání cenového modelu ISDS.

4.2.3 Přínosy ISDS

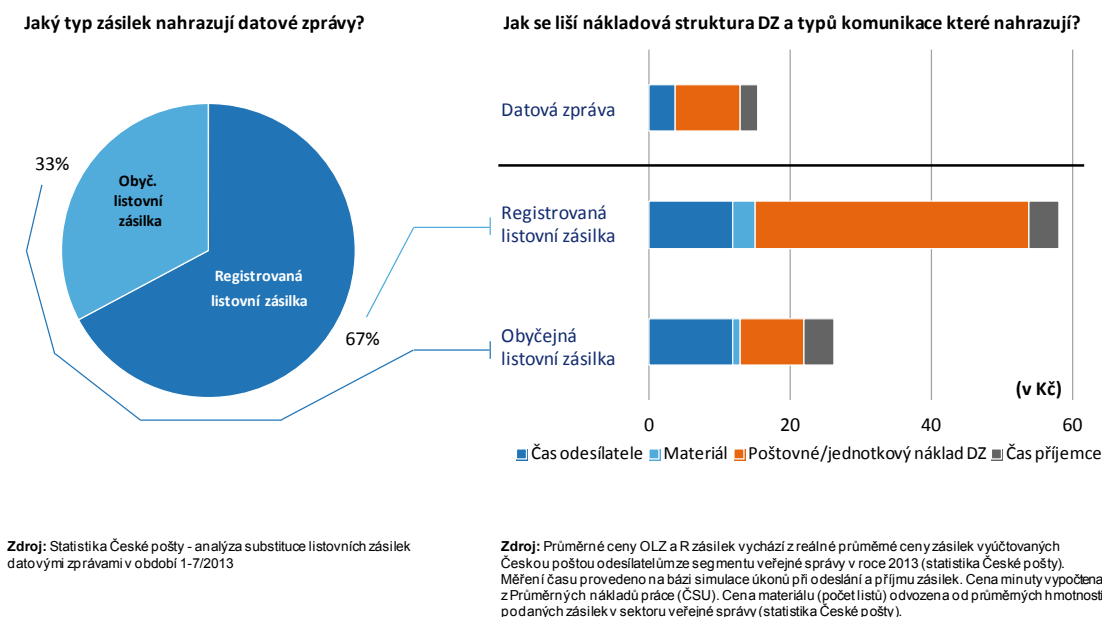
Přínos datové zprávy je kalkulován na základě porovnání nákladovosti zaslání dokumentu prostřednictvím datové zprávy oproti nákladovosti zaslání stejného dokumentu jiným komunikačním kanálem se stejnou procesně-právní platností. Protože většina datových zpráv nahrazuje

listovní komunikaci, je v modelu nákladovost alternativního způsobu doručení odvozena od ceny tradičních listovních zásilek.

Je zřejmé, že některé dokumenty přenášené datovými zprávami původně nebyly doručovány listovní zásilkou. Příkladem mohou být dokumentové toky, které vznikly až po zavedení ISDS, jako je například komunikace spojená se základními registry. Pokud by tato komunikace nebyla realizována přes ISDS, bylo nutné pro její zajištění vybudovat a provozovat vlastní technické komunikační řešení. Je možné předpokládat, že průměrné jednotkové náklady takového proprietárního řešení by přesahovaly cenu tradičních listovních zásilek. Proto považujeme za konzervativní přístup, pokud aspekt substituce jiných než listovních forem komunikace při kalkulaci přínosů ISDS nebudeme uvažovat.

V modelu porovnáváme celý řetězec nákladů, který souvisí s daným typem komunikace. Do nákladového řetězce zahrnujeme náklady času odesílatele na přípravu a vypravení zásilky, náklady na materiál, náklady na přenos zásilky adresátovi a náklady času na příjem a zpracování zásilky. V modelu dále zohledňujeme rozdílnou nákladovost typů listovních zásilek, které datové zprávy nahrazují. Při tom vycházíme z interních statistik České pošty, které analyzují míru substituce jednotlivých typů tradičních listovních zásilek datovými zprávami.

V detailních výpočtech modelu rozlišujeme rozdílné náklady času jednotlivých skupin beneficentů. Hlavním rozdílem je míra agregace operací se zásilkami. Zatímco fyzické osoby obvykle nosí na poštu pouze jednotky zásilek, právnické osoby a úřady obvykle podávají hromadně desítky zásilek. Náklady času vázané k jedné zásilce jsou proto nižší u OVM a právnických osob a vyšší u fyzických a podnikajících fyzických osob. Pro přehlednost v obrázcích a tabulkách v této podkapitole uvádíme průměrné hodnoty za všechny skupiny beneficentů.

Graf 12 Porovnání nákladovosti datových zpráv a listovních zásilek v roce 2013 (v Kč bez DPH)

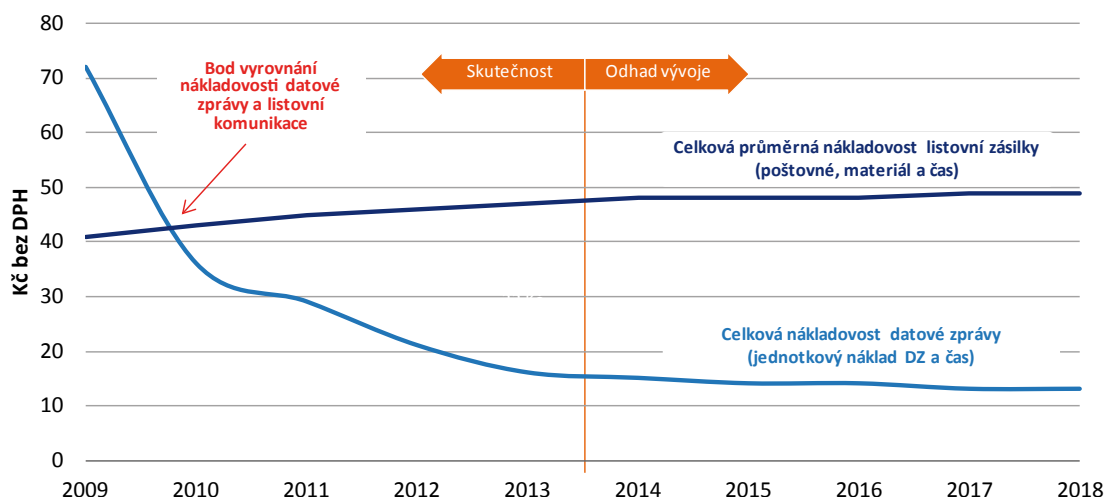
V roce 2013 byl rozdíl v celkové nákladovosti datové zprávy oproti listovní komunikaci 11 Kč v případě obyčejných listovních zásilek a 43 Kč v případě registrované listovní zásilky. V průměru ušetřila jedna datová zpráva 32 Kč.

Detailní nákladová struktura jednotlivých typů komunikace kalkulovaná jako průměr za všechny segmenty v roce 2013 je uvedena v tabulce níže.

Nákladovost komunikace (hodnoty jsou očištěny o vliv DPH)	Položky nákladového řetězce				Celkem	Podíl	Rozdíl oproti datové zprávě
	Čas odesílatele	Materiál	Poštovné / náklad DZ	Čas příjemce			
Datová zpráva	3,63 Kč	-	9,09 Kč	2,45 Kč	15,17 Kč	-	-
Registrovaná listovní zásilka	11,94 Kč	2,80 Kč	38,80 Kč	4,30 Kč	57,84 Kč	67 %	+ 42,67 Kč
Obyčejná listovní zásilka	11,94 Kč	1,00 Kč	9,10 Kč	4,30 Kč	26,34 Kč	33 %	+ 11,17 Kč
Průměrná nákladovost listovních zásilek	11,94 Kč	2,21 Kč	28,99 Kč	4,30 Kč	47,44 Kč	-	+ 32,27 Kč

Tab. 10 Detailní nákladová struktura jednotlivých typů komunikace v roce 2013 (v Kč bez DPH)

V průběhu let se rozdíl nákladovosti datových a listovních zásilek mění. V prvním roce provozu bylo systémem ISDS přeneseno relativně málo zpráv a průměrné náklady datové zprávy byly zatíženy převažující fixní složkou ceny. V navazujících letech průměrný náklad datové zprávy razantně klesal. V roce 2013 v důsledku přejednání podmínek došlo k dalšímu skokovému snížení průměrné ceny a tím ke zvýšení jednotkového přínosu datové zprávy. V příštích letech se bude jednotková úspora nadále zvyšovat.

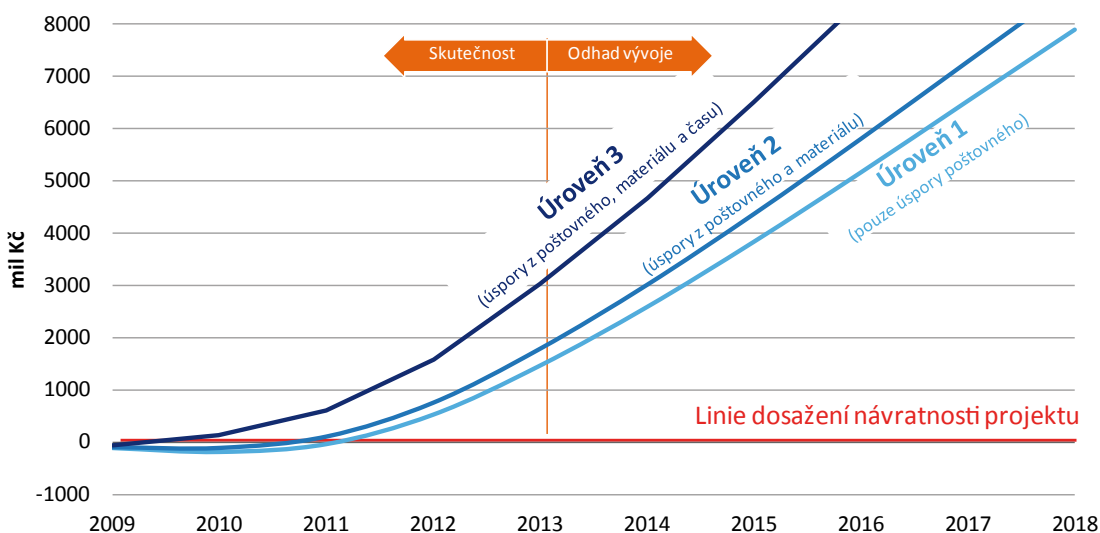

Graf 13 Vývoj nákladovosti datové zprávy oproti listovní zásilce (v Kč bez DPH)

V dalším kroku jsou na základě úspor vyplývajících z rozdílu nákladovosti listovních zásilek a datových zpráv vypočteny nominální a diskontované peněžní toky projektu ISDS v období 2009 až 2013 resp. 2009 až 2018.

4.2.4 Vývoj diskontovaných peněžních toků

Ekonomické vyhodnocení na bázi diskontovaných peněžních toků bylo kalkulováno pro všechny tři úrovně modelu. Níže uvedený graf ilustruje vývoj diskontovaných peněžních toků v období let 2009 až 2018. V závislosti na konzervativnosti zvolené kalkulace byla návratnost projektu 1 až 3 roky.

Graf 14 Vývoj čistých kumulativních peněžních toků projektu (v mil. Kč bez DPH)

Čistá současná hodnota projektu v období 2009 až 2013 se pohybuje pro jednotlivé úrovně modelu v rozmezí 1,5 mld. Kč až 3,0 mld. Kč při návratnosti od 1 do 3 let. Pro delší období 2009 až 2018 vychází čistá současná hodnota v rozmezí 7,9 až 12,5 mld. Kč. Vnitřní výnosové procento projektu ve všech subvariantách modelu přesahuje 100 %.

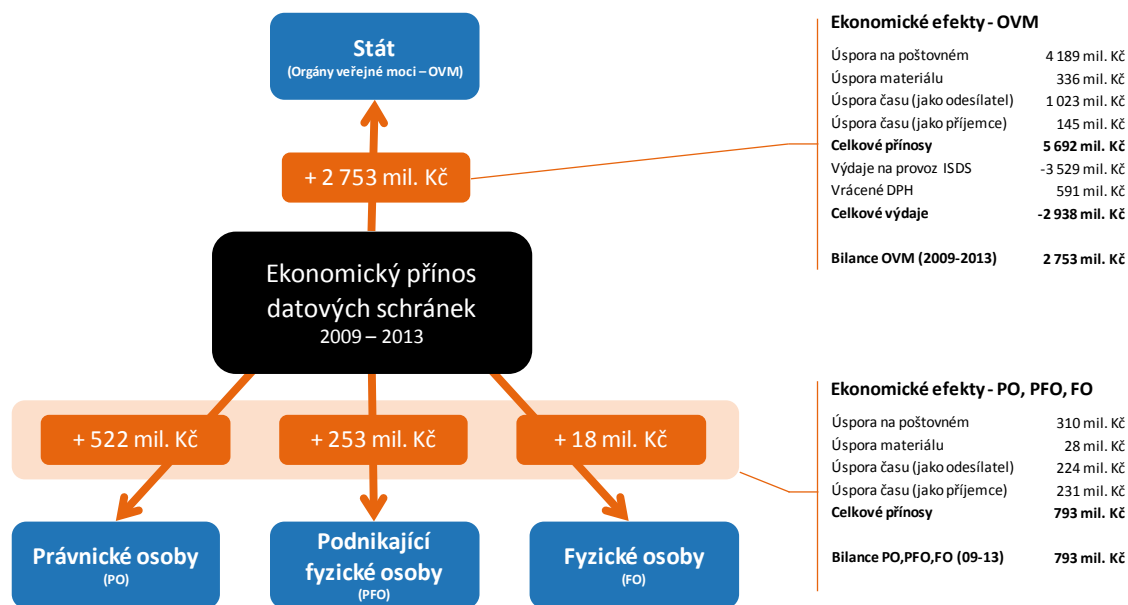
Ekonomické vyhodnocení projektu ISDS (data jsou očištěna o vliv DPH)	Období	Úroveň 3		Úroveň 2		Úroveň 1	
		Na bázi úspory poštovního, materiálu a času		Na bázi úspory poštovního a materiálu		Na bázi úspory poštovního	
		Nominální	Diskontované	Nominální	Diskontované	Nominální	Diskontované
Peněžní toky projektu v mil. Kč	2009–2018	17 001	12 476	12 098	8 791	10 932	7 907
Vnitřní výnosové procento		378 %		165 %		132 %	
Peněžní toky projektu v mil. Kč	2009–2013	3 546	3 017	2 148	1 795	1 784	1 477
Vnitřní výnosové procento		374 %		150 %		112 %	
Doba návratnosti	-	1		2		3	

Tab. 11 Souhrnné ekonomické vyhodnocení projektu ISDS

V následující kapitole je ekonomické vyhodnocení ISDS dekomponováno za jednotlivé skupiny beneficentů, tj. OVM, právnické osoby, fyzické a podnikající fyzické osoby.

4.3 Ekonomické vyhodnocení ISDS za jednotlivé beneficiary

Celkový ekonomický efekt datových schránek po zahrnutí úspor poštovního, materiálu i času za období 2009 až 2013 v nominálních hodnotách činí 3,5 mld. Kč. Rozpad ekonomických efektů v nominálních hodnotách na jednotlivé skupiny beneficiary pro období 2009 až 2013 shrnuje následující schéma.

Obr. 5 Nominální ekonomický přínos ISDS do konce roku 2013 po beneficiarych (v mil. Kč bez DPH)

4.3.1 Orgány veřejné moci

Ekonomický efekt datových schránek je pro stranu OVM pozitivní, a to i přesto, že je nositelem celé nákladové zátěže provozu ISDS. Po zahrnutí úspor poštovního, materiálu i času vychází čistý ekonomický přínos za období 2009 až 2013 v nominálních hodnotách na úrovni 2,8 mld. Kč. V delším období 2009 až 2018 se celkový kumulativní ekonomický přínos datových schránek pro OVM dále zvyšuje až na úroveň 12,3 mld. Kč. Většina úspor na straně OVM je tvořena úsporami na poštovním. Výdaje jsou tvořeny poplatky za provoz a rozvoj systému ISDS, které hradí MVČR každoročně provozovateli systému. Za roky 2009 až 2013 to bylo celkem 2 938 mil. Kč bez DPH.

Ekonomické efekty ISDS pro OVM	Skutečnost v mil. Kč					Odhadovaný vývoj v mil. Kč				
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Přínosy celkem	93,8	973,9	1 177,6	1 603,80	1 842,8	2 082,2	2 288,5	2 449,0	2 570,0	2 623,30
Úspora na poštovním	68,3	708,5	861,2	1 181,4	1 369,5	1 548,5	1 696,8	1 810,2	1 893,7	1 926,1
Úspora materiálu	6,0	61,6	70,7	92,7	104,4	116,5	127,7	136,2	142,5	144,9
Úspora času v roli podavatele zásilky	17,2	179,1	214,0	288,1	324,4	367,7	409,8	444,7	473,2	489,6
Úspora času v roli příjemce zásilky	2,2	24,6	31,7	41,6	44,5	49,5	54,3	57,8	60,6	62,6
Výdaje celkem	-173,1	-823,9	-771,7	-669,7	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0
Poplatky za provoz systému ISDS	-205,9	-988,7	-926,1	-803,7	-605,0	-605,0	-605,0	-605,0	-605,0	-605,0
Vrácené DPH z odměny ČP	32,9	164,8	154,3	133,9	105,0	105,0	105,0	105,0	105,0	105,0
Nominální peněžní toky – roční	-79,3	150,0	405,9	934,1	1 342,8	1 582,20	1 788,5	1 949,0	2 070,0	2 123,3
Nominální peněžní toky – kumulované	-79,3	70,7	476,6	1 410,6	2 753,4	4 335,6	6 124,1	8 073,1	10 143,1	12 266,4

Tab. 12 Ekonomické efekty ISDS pro orgány veřejné moci (v mil. Kč bez DPH)

Vedle čistě ekonomických přínosů mají datové schránky pro OVM řadu podstatných vedlejších nevyčíslitelných efektů. V prvé řadě došlo díky ISDS ke skokové elektronizaci a dematerializaci komunikace ve veřejné správě. Tento efekt probíhá s určitým zpožděním, nicméně u řady institucí způsobil doslova revoluci zaběhlého způsobu komunikace. Příkladem mohou být např. soudy, kde nutnost zpracovávat elektronickou vstupní a výstupní komunikaci nastartovala podstatné změny po léta neměnných postupů.

ISDS bylo v řadě případů spouštěčem mohutné inovace a sjednocení interních procesů vybraných OVM. Zde hraje důležitou roli princip, kdy občan nebo podnikatel, který se obrací na OVM není povinován znát interní strukturu a specifika dílčích útvarů a složek tohoto orgánu. Naopak OVM si musí zajistit, že přijatá datová zpráva je včas a řádně doručena na správné pracoviště k vyřízení. To vedlo (a stále vede) k masivní inovaci spisových služeb a komunikačních procesů jednotlivých OVM. V řadě případů došlo ke sjednocení systémů a procesů spisové služby v rámci jednoho OVM.

Datové schránky také vedly ke zvýšení transparentnosti a kontrolovatelnosti komunikace OVM. Na jedné straně vytváří tlak na úředníky, kteří jsou pod mnohem větším drobnohledem svých nadřízených, na druhé straně dávají úředníkům vyšší jistotu a oporu při komunikaci a vedou k vyšší průkaznosti činnosti úředníka při případném prošetřování jednotlivých případů.

Vedlejším efektem zavedení datových schránek bylo i vyčištění číselníků osob a obyvatel v informačních systémech jednotlivých OVM, což byl důležitý přípravný krok, který později usnadnil náběh základních registrů.

4.3.2 Právníkové osoby

Dosavadní ekonomický přínos zavedení datových schránek pro právnické osoby činí v nominálních hodnotách cca 522 mil. Kč. V delším období 2009 až 2018 je kumulativní ekonomický efekt odhadován na úrovni 2,7 mld. Kč. Úspory jsou generovány zejména na straně úspor času při komunikaci s orgány veřejné moci. Tento segment má významný rozvojový potenciál, který může dále zvýšit kalkulované ekonomické efekty ISDS.

Ekonomický efekt ISDS pro PO	Skutečnost v mil. Kč					Odhadovaný vývoj v mil. Kč				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Přínosy celkem	2,9	49,3	87,2	140,8	241,9	314,0	390,6	456,1	510,9	551,8
Úspora na poštovním	0,7	19,3	41,1	70,0	130,9	171,6	214,5	250,9	281,0	303,5
Úspora materiálu	0,1	1,9	3,9	6,5	11,8	15,3	19,2	22,4	25,1	27,1
Úspora času v roli podavatele zásilky	0,4	10,7	22,3	38,9	67,1	88,6	112,6	134,1	152,7	167,8
Úspora času v roli příjemce zásilky	1,8	17,5	19,9	25,5	32,1	38,5	44,3	48,7	52,0	53,4
Nominální peněžní toky – roční	2,9	49,3	87,2	140,8	241,9	314,0	390,6	456,1	510,9	551,8
Nominální peněžní toky – kumulované	2,9	52,2	139,5	280,3	522,2	836,2	1 226,8	1 682,9	2 193,7	2 745,6

Tab. 13 Ekonomické efekty ISDS pro právnické osoby (v mil. Kč bez DPH)

Pro právnické osoby mělo zavedení datových schránek také řadu vedlejších nevyčíslitelných efektů. Především došlo k výraznému zrychlení komunikace právnických osob s orgány veřejné správy a zvýšila se prokazatelnost této komunikace.

U větších firem dochází, obdobně jako u OVM, k významnému posunu v automatizaci a dematerializaci komunikace s orgány veřejné moci, a to v souvislosti s provázáním ISDS s interními dokumentačními a komunikačními systémy firmy.

Pro menší podniky pak datové schránky představují podstatné zvýšení komfortu komunikace s úřady. Odpadá nutnost chodit na poštu, komunikace se neztrácí, vždy je doručeno avízo, je možné přijímat i odesílat komunikaci z jakéhokoliv místa.

Do budoucna přináší komerční datové zprávy pro podniky potenciál pro mezifirmní elektronickou komunikaci a zefektivnění a zrychlení hromadné komunikace s koncovými zákazníky např. v oblasti elektronické fakturace.

4.3.3 Podnikající fyzické osoby

V případě podnikajících fyzických osob (PFO) dosahují úspory poštovního, materiálu i času, za období 2009 až 2013 v nominálních hodnotách cca 252 mil. Kč, za období 2009 až 2018 je ekonomický efekt odhadován na úrovni 1,8 mld. Kč. Většina úspor na straně PFO je generována úsporami času podnikatelů při komunikaci s orgány veřejné moci, a to zejména při příjmu zásilek. Tento segment má významný rozvojový potenciál, který může dramaticky zvýšit kalkulované ekonomické efekty ISDS.

Ekonomický efekt ISDS pro PFO	Skutečnost v mil. Kč					Odhadovaný vývoj v mil. Kč				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Přínosy celkem	0,5	11,0	20,2	70,7	150,5	213,9	265,2	308,5	351,8	392,4
Úspora na poštovním	0,1	1,7	3,6	11,0	27,0	41,0	49,1	54,1	59,5	65,4
Úspora materiálu	0,0	0,2	0,3	1,0	2,3	3,5	4,2	4,6	5,1	5,6
Úspora času v roli podavatele zásilky	0,2	3,3	7,0	19,7	46,4	70,8	86,4	96,7	108,2	121,0
Úspora času v roli příjemce zásilky	0,3	5,8	9,2	39,0	74,7	98,6	125,4	153,1	179,1	200,4
Nominální peněžní toky – roční	0,5	11,0	20,2	70,7	150,5	213,9	265,2	308,5	351,8	392,4
Nominální peněžní toky – kumulované	0,5	11,5	31,8	102,4	252,9	466,8	732,0	1 040,5	1 392,3	1 784,8

Tab. 14 Ekonomické efekty ISDS pro podnikající fyzické osoby (v mil. Kč bez DPH)

Mezi hlavní nevyčíslitelné přínosy ISDS pro podnikající fyzické osoby patří především redukce rizika nedoručení příchozí komunikace. Datové zprávy je možné přijímat resp. odesílat odkudkoliv, kde je dostupné internetové připojení. Komfort systému zvyšují avíza formou SMS nebo E-mailu.

Pro drobné podnikatele, kteří si často základní agendy s úřady zajišťují sami, znamenají datové schránky nástroj, který redukuje nutnost chodit po úřadech a na poštu. Pro podnikatele je rovněž důležitá prokazatelnost zaslání i přijetí komunikace.

4.3.4 Fyzické osoby

Segment fyzických osob má společné znaky i předpoklady se segmentem podnikatelských fyzických osob. Datové schránky jim v období 2009 až 2013 přinesly úspory na poštovním, materiálu a času, za v objemu přibližně 18 mil. Kč. V delším období 2009 až 2018 očekáváme kumulativní nominální ekonomický přínos na úrovni 204 mil. Kč. Většina úspor na straně FO je generována úsporou času FO v roli odesílatele a příjemce zásilky.

Ekonomický efekt ISDS pro FO	Skutečnost v mil. Kč					Odhadovaný vývoj v mil. Kč				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Přínosy celkem	0,3	2,6	3,1	4,6	7,3	18,8	26,8	36,5	47,1	57,4
Úspora na poštovním	0,1	0,6	0,7	1,1	1,7	10,6	15,0	20,4	26,2	31,9
Úspora materiálu	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5
Úspora času v roli podavatele zásilky	0,1	1,2	1,4	2,0	3,0	4,3	5,9	7,8	9,9	12,1
Úspora času v roli příjemce zásilky	0,1	0,8	0,9	1,4	2,4	3,7	5,6	8,0	10,6	12,9
Nominální peněžní toky – roční	0,3	2,6	3,1	4,6	7,3	18,8	26,8	36,5	47,1	57,4
Nominální peněžní toky – kumulované	0,3	2,8	5,9	10,6	17,9	36,6	63,4	99,9	147,1	204,5

Tab. 15 Ekonomické efekty ISDS pro fyzické osoby (v mil. Kč bez DPH)

Nevýčíslitelné přínosy pro fyzické osoby jsou obdobné jako u podnikajících fyzických osob. Potenciál pro běžné občany představuje očekávané budoucí rozšíření datových zpráv jako prostředku pro zasílání výpisů a faktur od utilitních společností, telekomunikačních operátorů a finančních institucí a ve vazbě na integraci systému datových schránek do elektronického bankovníctví.

5 ROZVOJ POTENCIÁLU ISDS

Infrastruktura a povaha datových schránek dává příležitost pro rozvoj nejen komunikace veřejné správy směrem k podnikatelským subjektům a fyzickým osobám, ale ke komunikaci kteréhokoliv subjektu s libovolným partnerem využívajícím datovou schránku. Zahraniční zkušenosti ukazují, že potenciál ISDS u nás zatím nebyl vyčerpán.

Vybrané oblasti možného rozvoje ISDS:

5.1 Přenos strukturovaných informací

Oblast	Masové využití ISDS pro přenos strukturovaných informací v podobě elektronických formulářů nebo jiných forem strukturovaných datových vět
Popis oblasti:	Datové schránky jsou dnes využívány především pro přenos nestruturovaných dokumentů. Datové schránky obvykle nahradily tradiční listovní zásilky, obsah a vnitřní struktura přenášeného dokumentu ale obvykle zůstaly stejné. Na straně úřadů došlo k zefektivnění procesu odbavení a příjmu listovních zásilek, nicméně doručené dokumenty musí stále přečíst člověk, zpracovat zasláné informace a vybraná data zadat do správného agendového systému. Zde se ukrývá velký potenciál pro budoucí další vlnu zefektivnění agendových procesů ve veřejné správě. Je potřeba dosáhnout toho, aby přenášené informace (pokud to lze) měly strukturovanou a strojově čitelnou formu. Důležitým krokem, který již byl učiněn, je definice pravidel pro strukturované elektronické formuláře přenášené pomocí datových schránek, na základě které již začínají vznikat formuláře se značkou „ISDS ready“.⁹³ V soukromém sektoru mohou datové schránky převzít roli transportní vrstvy v rámci B2B a B2C vztahů. Na Českém trhu sice existují dílčí řešení EBPP (Electronic bill Presentment & Payment), nicméně nedosahují významné penetrace. Datové schránky zde mají vysoký potenciál díky faktu, že datovou schránku mají zřízenou všechny právnické osoby (tzn. všechny podniky i instituce). Rovněž se předpokládá vyšší rozšíření u podnikajících fyzických osob a běžných občanů, zejména v souvislosti s očekávanou integrací datových schránek se systémy elektronického bankovníctví.
Beneficienti:	OVM, PO, PFO, FO
Hlavní přínosy:	- Automatizace, zefektivnění, zrychlení a zkvalitnění administrativně náročných agend veřejných orgánů a institucí (Příkladem mohou být ČSSZ, MPSV, Daňová správa, Ministerstvo zdravotnictví, zdravotní pojišťovny, atp.). - Zrychlení a zlevnění obchodního styku (B2B). Využití státem garantované platformy pak může vést ke snížení roztržičnosti a redukci utilitárních uzavřených B2B komunikačních platform ve společnosti. V konečném důsledku pak může přispět ke snížení bariér pro vstup nových subjektů na trhy a zvýšení míry konkurenceschopnosti českého hospodářství. - Vytvoření všeobecně akceptované platformy pro elektronickou hromadnou korespondenci firem vůči koncovým zákazníkům (B2C) s vazbou na platební nástroje. Pro podniky je přínosem snížení nákladů na komunikaci (zejména odpadá nutnost vytvářet vlastní proprietární systémy pro zaručený přenos důvěrných dokumentů). Pro koncové zákazníky jde především o komfort, kdy jim všechny důležité dokumenty jsou doručovány prostřednictvím jednoho komunikačního kanálu.
Předpoklady:	Datové schránky se pro přenos strukturovaných informací dají použít tak jak jsou. Pro formuláře veřejné správy již byly definovány potřebné standardy „ISDS ready“. Nyní je nutné prosadit koncepci strukturované komunikace v jednotlivých typových komunikačních kanálech ve společnosti. Základem je důsledné propagování značky ISDS ready, pochopitelné vysvětlení přínosů a vhodnosti datových schránek pro přenos strukturovaných dat. Tuto myšlenku by měli vzít za svou jak politici a vedoucí úředníci, tak architekti a IT ředitelé, kteří určují směr vývoje informačních systémů ve veřejné správě. MVČR a Česká pošta by měli mapovat a vyhledávat potenciální typové komunikační kanály a proaktivně navrhnout možnosti využití strukturované „ISDS ready“ komunikace. Kromě různých typů formulářů je důležitou oblastí také meziúřadová komunikace, kde má strukturovaná forma komunikace velký potenciál. V oblasti hromadné komunikace v soukromé sféře je potřeba nejprve zajistit vysokou atraktivitu datových schránek pro koncové uživatele. Dobrým prostředkem je podpora integrace rozhraní datových schránek do elektronického bankovníctví a motivování bank, aby tuto službu klientům aktivně nabízeli. Ve druhém kroku je pak nutné přesvědčit hromadné odesílatele, aby datové schránky integrovali jako jeden z možných kanálů komunikace se svými zákazníky.
	Je dále vhodné vytvořit standardizovaný mechanismus, který zprostředkuje pro příjemce zásilek změnu doručovacího kanálu. Příkladem může být systém datových schránek v Dánsku, který integruje katalog typů zasílaných dokumentů od všech zapojených hromadných odesílatelů a umožňuje uživateli prostřednictvím systému datových schránek požádat, aby mu daný typ dokumentu byl doručován datovou zprávou. Posledním, ale důležitým předpokladem je atraktivní cena zásilky pro firemní hromadné podavatele. Česká pošta by měla najít cestu, jak pro hromadné odesílatele zatraktivnit cenu Poštovní datové zprávy. Při diferenciaci ceny pro hromadné podavatele je možné uplatnit jak množstevní slevy, tak slevy vyplývající z charakteru přenášené zprávy (strukturovaná komunikace má podstatně menší objem, obvykle menší než 1 MB). Dále je možné zohlednit skutečnost, že tato komunikace nenahrazuje doporučený dopis, ale obyčejnou listovní zásilku, která má nižší technologickou nákladovost.

Tab. 16 Masové využití ISDS pro přenos strukturovaných informací v podobě elektronických formulářů nebo jiných forem strukturovaných datových vět

93 MVČR. PRAVIDLA pro zveřejňování formulářů elektronického podání [online]. 2011-06-17 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.datoveschranky.info/assets/ke-stazeni/pravidla_efomularu.pdf>.

5.2 Přístup přes elektronické bankovníctví

Oblast	Přístup do datových schránek pro podnikatele a fyzické osoby přes elektronické bankovníctví
Popis oblasti:	Zkušenost z ostatních EU zemí, které provozují systém obdobný datovým schránkám, ukazuje, že předpokladem rozšíření datových schránek mezi drobné podnikatele a běžné občany je zpřístupnění datové schránky z prostředí, která běžně tyto skupiny využívají. Při zohlednění faktu, že se musí jednat o prostředí s dostatečnou mírou důvěryhodnosti, se jako nejvhodnější jeví integrace rozhraní datových schránek do elektronického bankovníctví bank. Elektronické bankovníctví má vysokou penetraci v této cílové skupině, uživatelé vědí, jak jej mohou používat a přihlašují se k němu i několikrát do měsíce. Uživatelé jsou zvyklí, že banky neustále funkcionalitu elektronického bankovníctví rozšiřují a jsou zvyklí tyto nové funkce rychle adoptovat. Prostředí elektronického bankovníctví poskytuje pro datové schránky důležitou synergickou vlastnost – faktury a platební doklady doručené do datové schránky je možné jedním kliknutím zaplatit. Je rovněž možné vytvořit pravidla pro automatizovanou platbu předem definovaných typů platebních dokladů. První případy se již objevují. V říjnu 2013 zpřístupnila datové schránky v elektronickém bankovníctví ČSOB pod obchodním označením „Komfortní datová schránka“.
Beneficienti:	PFO, FO, (OVM, PO, banky)
Hlavní přínosy:	Pro běžné občany a drobné podnikatele integrace do elektronického bankovníctví značně ulehčuje život. Je to známé prostředí, které jsou zvyklí využívat pro realizaci zabezpečených transakcí. Musí si pamatovat jen jednu sadu přihlašovacích údajů. Datové schránky jsou jim prezentovány v prostředí, ve kterém se orientují a kterému důvěřují. Malým zázrakem je pak pro uživatele možnost zaplatit faktury a další platební doklady jedním tlačítkem. Banky rovněž obvykle doplňují funkcionalitu datových schránek o vlastní doplňkové služby, které dále zvyšují komfort a užitečnou hodnotu pro uživatele. Pro banky znamená integrace datových schránek do svého systému strategickou výhodu. Datové schránky, pokud jsou jimi doručovány faktury a platební doklady, zvyšují počet platebních transakcí banky a mají pozitivní dopad do realizovaných výnosů. Častější přístup uživatelů do elektronického bankovníctví zvyšuje pravděpodobnost, že si zákazník zřídí další nabízené bankovní služby (tzv. up-sell). Datové schránky rovněž zvyšují loajalitu klientů. Pro stát představuje integrace datových schránek do elektronického bankovníctví bank strategický nástroj, jak razantně zvýšit penetraci datových schránek v segmentu PFO a FO, tj. drobných podnikatelů a běžných občanů. Vzniká pákový efekt, který dále zvyšuje míru dematerializace a elektronizace komunikace ve veřejné správě se všemi benefity, které jsou popsány na jiných místech této studie. V neposlední řadě má tato integrace významné benefity i pro provozovatele systému datových schránek, protože je nástrojem pro razantní zvýšení míry využívání komerčních poštovních datových zpráv.
Předpoklady:	Důležité kroky již byly učiněny. Legislativně byla možnost integrace datových schránek do elektronického bankovníctví ošetřena v rámci novelizace zákona č. 300/2009 Sb. z roku 2011. Pro úspěšný rozvoj tohoto konceptu jsou důležité malé drobnosti: • Bylo by vhodné, aby po vzoru memoranda MVČR s výrobcí spisových služeb, byla vytvořena obdobná otevřená platforma pro rozvoj jednotné architektury integrace datových schránek a systémů elektronického bankovníctví. • Je třeba najít způsob, aby si uživatelé mohli zřídit datovou schránku přímo z elektronického bankovníctví co nejjednodušším způsobem, a to ideálně stisknutím jediného tlačítka. Jakékoliv komplikace při zřizování datové schránky představují překážku, která většinu uživatelů odradí od myšlenky to vůbec zkusit. • Dále je vhodné vytvořit mechanismus, kterým si uživatelé mohou požádat o změnu doručování vybraného typu komunikace do datové schránky přímo z propojeného prostředí elektronického bankovníctví a datových schránek. Je důležité, aby tato případná funkcionalita byla integrální součástí systému datových schránek a nevznikala rozdrobeně a nejednotně jako doplňková funkcionalita každé banky. • Vůči veřejnosti by měla být myšlenka přístupu do datové schránky skrze elektronické bankovníctví komunikována jednotně a koordinovaně všemi stranami, tj. zřizovatelem a provozovatelem systému na straně jedné a bankami na straně druhé. Je důležité si uvědomit plný potenciál této myšlenky a věnovat na její prosazení adekvátní zdroje a úsilí.

Tab. 17 Přístup do datových schránek přes elektronické bankovníctví

5.3 Integrace s tradičními poštovními službami

Oblast	Užší integrace datových schránek a tradičních poštovních služeb.
Popis oblasti:	Stejně jako v České republice, jsou v ostatních zemích EU obvykle datové schránky poskytovány národním poštovním operátorem. V těchto zemích pak bývá obvyklé, že poštovní operátor nevnímá datové schránky jako uzavřený produkt, ale snaží se jej přirozeně integrovat jakou součástí komplexní nabídky svých služeb pro jednotlivé skupiny zákazníků. Možnosti integrace datových schránek a tradičních poštovních služeb: • Integrace datových schránek s hybridní poštou. Častým případem použití je možnost nastavení, aby příchozí datová zpráva byla automaticky vytisknuta a odeslána uživateli jako tradiční listovní zásilka. • Možnost odeslání fyzického dopisu nebo pohlednice přímo z prostředí datových schránek. • Zprostředkování možnosti volby, zda má být daný typ dokumentu od daného hromadného výstavce zasílán jako listovní zásilka nebo jako datová zpráva. • Sjednocení systému notifikace o příchozích datových i fyzických zásilkách. • Integrace on-line platebních nástrojů pro možnost okamžité úhrady faktury nebo jiného platebního dokladu, který je doručován prostřednictvím datové zprávy. • Outsourcing procesu odchozí komunikace pro velké instituce a podniky vč. funkcionality, která zajistí, že příjemcům s datovou schránkou je komunikace směřována do datové schránky a ostatním je doručována listovní zásilkou. • Jednotný elektronický přístup k datovým schránkám a ostatním službám poštovního operátora (jeden portál, jedna identita). • Jeden účet a jednotná fakturace za datové schránky a ostatní elektronické i tradiční služby pošty. Pro menší uživatele jednotný předplacený kreditní účet, ze kterého je možné hradit jak tradiční, tak datové služby pošty.
Beneficienti:	FO, PFO, PO
Hlavní přínosy:	Užší integrace datových a tradičních poštovních služeb má významný společenský přínos, protože propojuje dvě velmi důležité národní komunikační infrastruktury. Analogii podobného přínosu můžeme hledat v jiných odvětvích, např. budování parkovišť poblíž konečných stanic metra, budování rychlé a komfortní městské hromadné dopravy mezi městem a letištěm nebo tlak na užší a levnější integraci mobilních a tradičních telekomunikačních služeb. V případě užší integrace datových schránek s tradičními listovními službami je přínosem především sjednocení rozhraní komunikace. Uživatel získá jedno místo, kde dostává informace o svých fyzických i datových zásilkách. Na jednom místě si nastavuje pravidla pro zpracování příchozí komunikace (např. avíza, dosílka nebo nově hybridní dosílka). S poštovním operátorem by zákazník mohl uzavírat jednu smlouvu a mohl by služby z datového i poštovního světa platit na základě jedné faktury. Důležitý přínos má tato integrace i pro samotného poštovního operátora, pro kterého představuje nástroj pro upevnění své role v moderní společnosti, zvýšení loajality zákazníků a zejména příležitost pro budování nových synergických služeb založených na propojení světa datových zpráv se světem tradičních listovních zásilek a platebních služeb.
Předpoklady:	Bylo by vhodné, aby Česká pošta využila pro své elektronické služby identitní prostor datových schránek. Zejména, aby umožnila uživatelům datových schránek bez dodatečných registrací využívat již existující elektronické služby České pošty. Česká pošta by měla najít způsob, jak ztotožnit identitu uživatele datových schránek a zákazníka poštovních služeb bez nutnosti jakékoliv aktivity na straně koncového zákazníka. Dále musí pošta vybudovat a ergonomicky vyladit nové služby, které budou založeny na propojení světa datových schránek a tradičních poštovních služeb. Jedná se zejména o různé typy hybridních služeb. V neposlední řadě je nutné zajistit bezešvé procesy obsluhy zákazníka, sjednávání a aktivaci nových služeb, jejich vyúčtování a fakturaci.

Tab. 18 Užší integrace datových schránek a tradičních poštovních služeb

5.4 Automatizovaná konverze příchozí papírové komunikace

Oblast	Národní digitalizační centrum zajišťující 100% dematerializaci vybraných agend ve veřejné správě
Popis oblasti:	Datové schránky významně přispívají k elektronizaci a dematerializaci procesů v úřadech. Dokud však bude existovat i papírová možnost komunikace, budou všechny úřady muset udržovat procesy, prostředky a postupy pro zpracování papírové komunikace. Pro vybrané masové a standardizovatelné agendy ve veřejné správě je však možné kompetenci „práce s příchozí papírovou komunikací“ centralizovat a zajišťovat jako sdílenou službu. Je tak možné dosáhnout funkčního mezistavu, kdy je již plně elektronizován výkon dané agendy, ale současně nejsou všichni „uživatelé“ dané agendy nuceni využívat elektronické prostředky komunikace. Národní digitalizační centrum pak zajišťuje převod papírové komunikace do digitální a její korektní směřování do datové schránky příslušného úřadu. Příkladem je Dánsko, kde je od roku 2001 definována povinnost pro všechny subjekty, které fakturují orgánům veřejné správy, aby faktury zasílaly datovou schránkou. Pro drobné živnostníky je však ponechána možnost zasílat faktury papírově, musí však fakturu opatřit strojově čitelným kódem a zaslat na adresu digitalizačního centra, které fakturu vytěží a odešle dále datovou schránkou. Lze si představit i distribuovanou variantu této funkcionality, kdy by tuto funkci zajišťovaly pobočky Czech POINT, které by ověřily totožnost podavatele, provedli konverzi dokumentu do elektronické podoby a zprostředkovaně odeslali do datové schránky příslušného úřadu.
Beneficienti:	FO, PFO
Hlavní přínosy:	Možnost 100 % digitalizovat vybrané agendy ve veřejné správě a přitom současně nediskriminovat část uživatelů agendy, kteří ještě nejsou připraveni využívat datovou schránku.
Předpoklady:	Vytipování vhodných agend, pro které by centralizovaná resp. decentralizovaná zprostředkovaná konverze a odeslání do datové schránky byly vhodné. Analýza přínosů a nákladů zavedení takové služby. Vybudování kompetence centrální resp. decentralizované zprostředkované konverze a odeslání dokumentu do datové schránky vč. potřebné funkcionality. Zřejmě by bylo nutné tuto službu specificky ošetřit v legislativě.

Tab. 19 Národní digitalizační centrum

5.5 Sdílený identitní prostor datových schránek

Oblast	Využití ověřené elektronické identity uživatelů DS k přístupu do dalších elektronických portálů/služeb VS.
Popis oblasti:	Při pohledu na vývoj eGovernmentu v ostatních evropských zemích, je možné nalézt opakovanou snahu o vytvoření jednotného identitního prostoru nad všemi eGovernment systémy, které daný stát pro své obyvatele a podnikající subjekty nabízí. Uživatel pro přihlášení do různých systémů využívá jeden set přihlašovacích údajů resp. dalších zabezpečovacích prvků. Obvykle je tato národní digitální identita budována samostatně, jako jeden ze stavebních prvků celkového projektu eGovernment, na kterém pak staví ostatní projekty. V České republice byly podobné architektonické úmysly, nicméně realita se vyvinula jinak. Aby datové schránky vůbec mohly být spuštěny, nakonec byla vytvořena samostatná identita „uživatele datové schránky“, která je až v druhé řadě mapována na příslušné registry subjektů resp. osob. Pro datové schránky byl vytvořen vlastní proces pro zřízení úředně ověřené elektronické identity a její správu. Byl vytvořen systém pro správu identit a vybudován tzv. identitní prostor datových schránek, což je technologická vrstva, která zajišťuje ověřený a zabezpečený přístup uživatelů k portálu datových schránek. V současné době mají datové schránky zřejmě největší bázi úředně ověřených přístupových účtů v České republice. Je rovněž vybudována a zvládnuta obsluha uživatelů prostřednictvím sítě Czech POINT. Pokud se stále uvažuje o vytvoření jednotné elektronické identity, bylo by záhodné dobře zvážit, zda nevyužít již vybudované řešení identitního systému datových schránek.
Beneficienti:	OVM, PO, PFO, FO
Hlavní přínosy:	Využití již vybudovaného identitního systému datových schránek pro přístup k dalším informačním službám eGovernment by znamenalo podstatné snížení nákladů a úsilí na vytvoření jednotného identitního systému v České republice. Rozsáhlá báze uživatelů datových schránek také znamená rychlou adopci takových služeb, ke kterým by uživatelé datových schránek měli na základě své identity přístup. Tento přínos však platí za předpokladu, že by pro využití služby nebylo nutné zřizovat další autentizační prvky (jako např. elektronický podpis). Svázání národní digitální identity a datové schránky (je předpokladem, že každý nositel identity by měl automaticky aktivovanou datovou schránku) by přispělo ke konsolidaci eGovernment iniciativ v České republice.

Oblast	Využití ověřené elektronické identity uživatelů DS k přístupu do dalších elektronických portálů/služeb VS.
Předpoklady:	Přijetí vize využití identitního systému datových schránek jako národního identitního systému. Vytvoření rozhraní a standardů pro využití identitního prostoru datových schránek v rámci dalších elektronických portálů veřejné správy. Posílení infrastruktury identitního systému datových schránek.

Tab. 20 Využití ověřené elektronické identity uživatelů

5.6 Elektronické volby

Oblast	Elektronické volby s využitím ISDS
Popis oblasti:	O možnosti využití systému datových schránek pro pořádání elektronických voleb je uvažováno již delší dobu. Datové schránky představují přirozený nástroj, který umožňuje realizaci dílčích úkonů souvisejících s přípravou, průběhem a vyhodnocením voleb. Datové schránky svojí povahou přenosu zpráv umožňují postupnou evoluční modernizaci volebního procesu. Lze si představit následující úrovně: • Úroveň 1: Datové schránky jsou využity k přidružené volební komunikaci, např. k registraci pro volbu mimo obvod trvalého bydliště, k žádosti o zaslání volebních lístků, příp. k tzv. korespondenční volbě. Některé z prvků této úrovně již byly aplikovány v rámci voleb do poslanecké sněmovny v roce 2013. • Úroveň 2: Datové schránky jsou využity jako alternativní způsob volby, přičemž celý proces voleb se nezmění. O této možnosti pojednávala přednáška na ISSS z 9. 4. 2013 „Návrh realizace voleb s možností elektronického odevzdání hlasů“⁹⁴. Základem této myšlenky je zachování všech podstatných procesně-technických parametrů stávajícího systému voleb. Elektronická volba je definována jako alternativní forma volby, která je procesně velmi podobná provedení volby v jiném volebním okrsku. Volič by musel o možnost elektronické volby požádat stejným způsobem, jako dnes žádá o možnost volby v jiném volebním okrsku. Tím by byl zařazen na seznam voličů s elektronickou volbou a byl by vyškrtnut z volebního seznamu ve svém volebním obvodu. V čase voleb by tento volič zaslal volební lístek datovou schránkou na příslušnou elektronickou volební schránku, která by byla pro tyto účely zřízena. Volební lístky přijaté datovou schránkou by byly konvertovány do papírové podoby a zařazeny mezi standardně podané hlasy. Další proces by již probíhal stejně jako dosud, tj. proběhlo by sčítání „papírových“ volebních hlasů. • Úroveň 3: V delším časovém horizontu je pak možné uvažovat o stavu, kdy by elektronická volba byla dominantním kanálem odevzdání hlasovacích lístků, došlo by k plné transformaci volebního procesu do elektronické formy a současný papírový způsob odevzdání hlasovacích lístků by se naopak stal alternativním kanálem. Papírové hlasy by byly po skončení hlasování konvertovány do elektronické podoby tak, aby proces sčítání hlasů mohl probíhat čistě elektronicky. Datové schránky představují životaschopnou cestu k elektronickým volbám, která dovoluje postupovat po rozumných evolučních krocích.
Beneficienti:	FO, stát
Hlavní přínosy:	Hlavním přínosem využití ISDS pro elektronické volby je především úspora nákladů na vytvoření proprietárního systému, pokud by se systém elektronických voleb budoval na zelené louce. ISDS představují již zainvestovanou a prověřenou infrastrukturu státu, kterou lze pro elektronické volby s minimálními dodatečnými investicemi využít. Kromě nákladů se tedy snižují i rizika případných komplikací, výpadků a bezpečnostních incidentů v průběhu voleb. Pro realizaci voleb by se v případě ISDS využil nástroj, který již umí využívat několik stovek tisíc občanů České republiky. V neposlední řadě by díky volbám došlo k rozšíření datových schránek mezi občany, díky tomu by mohlo dojít k další vlně zefektivnění komunikace s úřady a potažmo k dalšímu zefektivnění jednotlivých agend veřejné správy.
Předpoklady:	Úprava příslušných zákonných norem, které upravují jednotlivé typy voleb v České republice (např. zákona o volbách do Parlamentu České republiky – č. 247/1995 Sb. a příslušné prováděcí vyhlášky). Doplnění potřebných funkcionalit do systému datových schránek a systému Czech POINT. Jedná se zejména o funkce pro anonymizaci hlasovacích lístků, časový zámek otevírání elektronické volební schránky a specifický proces konverze elektronických hlasů do papírové formy.

Tab. 21 Elektronické volby s využitím ISDS

94 KUČERA, Aleš. Návrh realizace voleb s možností elektronického odevzdání hlasů [online]. 2009-04, datum poslední aktualizace 2009-04-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.issc.cz/archiv/2013/download/prezentace/cevro_kucera.pdf>..

5.7 EU interoperabilita

Oblast	EU interoperabilita systémů datových schránek (SPOCS)
Popis oblasti:	V rámci iniciativy skupiny EU států SPOCS (Simple Procedures Online for Cross-border Services) probíhá od roku 2009 příprava vizí, standardů a potřebných direktiv pro bezešvý průběh elektronických administrativních úkonů. Iniciativa SPOCS je založena na mezistátní interoperabilitě existujících systémů a řešení národních států EU. Iniciativa SPOCS spočívá v propojení katalogů existujících eGovernment služeb jednotlivých států, vytvoření prostředí pro mezistátní uznávání elektronicky podepsaných dokumentů a jejich jednotlivých formátů a vytvoření prostředí pro mezistátní doručování datových zpráv prostřednictvím národních systémů datových schránek. Předpokládá se, že jednotlivé státy vybudují (resp. zachovají) svůj národní systém datových schránek (tzv. eDelivery system), avšak tyto systémy budou rozšířeny tak, aby datové zprávy mohly být adresovány příjemcům v jiných státech. Vznikne de facto nadnárodní roaming datových zpráv. Ačkoliv má Česká republika jeden z nejvíce úspěšných systémů datových schránek v Evropě, oficiálně nefiguruje mezi zeměmi, které na přípravě této iniciativy participují. Hrozí zde riziko, že budou prosazeny mechanismy, které nejsou plně kompatibilní s českým systémem ISDS a Česká republika bude muset nepřiměřeně investovat do změny národního systému datových schránek, legislativy a procesů ve veřejné správě, které systém datových schránek využívají.
Beneficienti:	PO, PFO, FO
Hlavní přínosy:	Samotná interoperabilita systému datových schránek má přínosy pro všechny subjekty v ekonomice, protože odstraňuje mezistátní administrativní překážky pro úkony národních firem, podnikatelů a občanů v zahraničí. Příkladem mohou být např. úkony související se založením firmy v zahraničí. V současnosti je pro podnikatele obtížné porozumět všem administrativním náležitostem procesu založení společnosti. Musí být v dané zemi přítomen nebo zastoupen, aby mohl vykonávat potřebné administrativní úkony a aby mu mohly být doručovány úřední písemnosti. Vizí SPOCS je, aby existoval jakýsi katalog služeb eGovernment, ve kterém se podnikatel z jedné země dozví, jaké jsou elektronické služby v druhé zemi určeny např. pro úkony spojené se založením firmy. Podnikateli bude umožněno stáhnout korektní formuláře a odeslat je systémem datových schránek orgánu druhé země tak, aby je tento mohl zpracovat, důvěřoval jim a mohl na ně odpovědět.
Předpoklady:	Česká republika by se především měla stát oficiálním členem iniciativy SPOCS a prosazovat zde svoji vizi řešení elektronické komunikace. Je třeba zajistit, aby vytvořené strategie, standardy a direktivy byly kompatibilní se systémem ISDS a českým pojetím zabezpečené elektronické komunikace. Následně je nutné včas zajistit legislativní i technickou podporu přijatému řešení.

Tab. 22 EU interoperabilita systémů datových schránek (SPOCS)

6 RIZIKA BUDOUCÍHO VÝVOJE

Datové schránky byly vybudovány s vizí, že se stanou jediným elektronickým komunikačním kanálem pro výměnu zpráv mezi občany a podnikatelskými subjekty a veřejnou správou. Tato vize měla dva rozměry.

Prvním rozměrem bylo zjednodušení komunikace občanů a podnikatelů s veřejnou správou tím, že bude existovat jediná schránka, do které budou zasílány veškeré elektronické zprávy od různých orgánů veřejné správy, bude nutné mít pouze jednu digitální identitu a jedny přihlašovací údaje.

Druhým rozměrem byla snaha o vybudování sdílené infrastruktury pro výměnu zpráv ve veřejné správě a pro komunikaci veřejné správy vůči občanům a podnikatelským subjektům. Tato infrastruktura měla zjednodušit architekturu informačních systémů veřejné správy (pouze jedna integrační vazba na jeden transportní kanál) a také přinést systémové úspory tím, že pro jednotlivé agendy veřejné správy nebude nutné budovat opakovaně proprietární systém pro přenos zpráv.

V prvních letech provozu systému ISDS se poměrně dařilo tyto vize naplňovat, budoucí rozvoj je však ohrožen řadou rizik, která mohou potenciál datových schránek významně degradovat. V této kapitole se věnujeme třem významným rizikům:

Riziko	Průvodní jevy rizika	Dopady
Fragmentace architektury eGovernmentu	- Další oslabení nadresortní vize eGovernmentu. - Neochota překonávat systémové překážky a realizovat změny, které vyžadují součinnost ostatních resortů. - Jednotlivé resorty budou nekoordinovaně rozvíjet své vlastní přístupy pro elektronizaci svých agend. - Datové schránky budou používány ze setrvačnosti jako jako povinná alternativa specializovaných (resortních) nástrojů.	- Roztříštění služeb a rozhraní veřejné správy vůči občanům a podnikatelským subjektům. - Multiplicitní budování základních infrastrukturních prvků a z toho plynoucí zbytečné vynakládání peněžních prostředků. - Komplikovaná architektura informačních systémů veřejné správy, do které musí vzájemně integrovat nesourodé a duplicitní rozhraní ostatních informačních systémů. - Nedojde ke zvýšení transparentnosti procesů a agend ve veřejné správě; vyšší tendence k zachování původního průběhu procesů při elektronizaci jednotlivých agend.
Předčasné zpomalení tempa adopce systému	- Datové schránky začínají být vnímány jako dospělý systém, který běží volnoběhem, a o který se již není nutné starat, propagovat jej a dále rozvíjet. - Chybí silný sponzor projektu, který by zajišťoval osvětu, řešil potenciální problémy na straně nových uživatelů a staral se o motivaci všech stran na aktivním a vstřícném přijetí ISDS jako nástroje komunikace. - Zbytečná negativní publicita Datových schránek spojená s odporem lékařů a podnikatelů.	- Odkládání vstupu dalších skupin uživatelů do systému datových schránek. - Omezení potenciálu zefektivnění agend a procesů úřadů, protože stále velké procento občanů a podnikatelů komunikuje pouze pomocí listovních zásilek. - Nízká adopce systému odesílateli v komerčním sektoru. Když v systému není mnoho příjemců, nemá smysl do něj vstupovat jako odesílatel.
Snížení tempa rozvoje technologií a funkcionalit systému	- Odklonem od transakčního zpoplatnění ISDS vypadl důležitý nástroj motivace provozovatele systému. Ten tak ztratil přímou ekonomickou motivaci na rozvoji nekomerčních služeb systému ISDS. - Negativní publicita datových schránek na druhé straně snižuje ochotu správce systému investovat do jeho rozvoje vlastními prostředky.	- Zpomalení rozvoje nekomerčních služeb ISDS. - Morální zastarávání technologie a uživatelské přívětivosti systému. - Neschopnost konkurovat jiným formám zaručené komunikace v komerční sféře vedoucí k další fragmentaci používaných komunikačních řešení ve společnosti. - V případě nutnosti úpravy systému tak, aby jej mohl využívat jiný informační systém ve veřejné správě, bude problém zajistit financování těchto úprav. To může vést k preferenci vlastního resortního řešení.

Tab. 23 Rizika budoucího rozvoje datových schránek

6.1 Příklad malifikace potenciálu datových schránek

V současném prostředí veřejnosektorových IT projektů je možné nalézt řadu příkladů, kdy se výše popsaná rizika materializují již dnes. Na dalších řádcích je analyzován jeden z příkladů – Daňová informační schránka.

V rámci budovaného projektu JIM je vytvářena duplicitní funkcionality k datovým schránkám

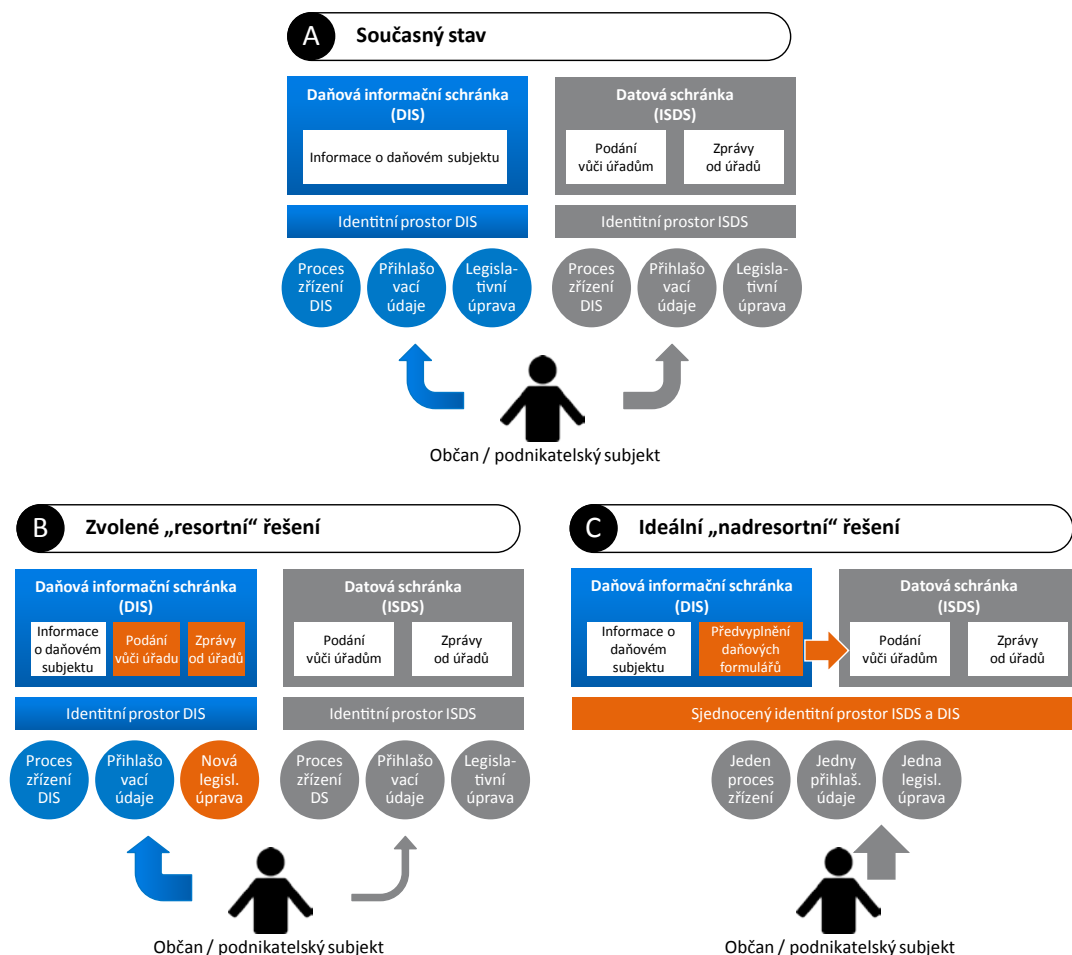
Ministerstvo financí realizuje ambiciózní projekt Jednotné inkasní místo (JIM), který si klade za cíl sjednotit procesy a pravidla vybírání daní z příjmu, cel a zákonem stanovených typů pojištění. Pokud se projekt podaří, dojde k razantnímu zjednodušení výběru odvodů, a to jak na straně zodpovědných úřadů, tak zejména z pohledu občanů a podnikatelských subjektů – jeden formulář, jeden účet, kontrola všech odvodů z jednoho místa a sjednocená pravidla a procesy.

V rámci projektu dojde k rozšíření funkcionality Daňové informační schránky jako plnohodnotného komunikačního nástroje se správcem daně. Ta dosud slouží pouze k nahlížení do evidence správce daně. Ve studii proveditelnosti JIM zpracované v roce 2011⁹⁵ se uvádí, že daňový subjekt se bude moci rozhodnout, zda bude se správcem daně komunikovat prostřednictvím datové schránky nebo daňové informační schránky. K nově zaváděné funkcionalitě studie uvádí:

„Návrh JIM počítá se zavedením nového způsobu elektronického podání, zejména o rozšíření využití daňové informační schránky a elektronické podávání přes daňovou informační schránku. Z daňové informační schránky se stane jednoduše přístupný komunikační portál, prostřednictvím něhož bude možné elektronickou cestou komunikovat se správcem daně, včetně formulářových podání (např. přihláška k registraci, řádné daňové tvrzení nebo dodatečné daňové tvrzení). Výhodou komunikace přes daňovou informační schránku bude nejen její bezplatnost, ale také možnost „předvyplnění“ podání těmi údaji, které správce daně o povinném subjektu již má k dispozici. Do daňové informační schránky se bude přistupovat pomocí přístupových údajů, které daňový subjekt získá automaticky při zřízení jeho daňové informační schránky.“

Zvolené řešení elektronické komunikace v rámci JIM je daleko za potenciálem ideálního „nadresortního řešení“

Je zřejmé, že namísto sjednocování komunikačních kanálů vůči občanům a podnikatelským subjektům dochází k jejich dalšímu rozdrobení. V rámci budování JIM dojde k vytvoření nové funkcionality, která bude duplikovat funkcionalitu ISDS.

Obr. 6 Zvolené a ideální řešení integrace datových zpráv a daňové informační schránky

V současnosti (viz schema A na obrázku výše) existují dvě primární komunikační rozhraní, které však mají rozdílné úlohy a jejich funkcionality se nepřekrývají. Daňová informační schránka má čistě informativní úlohu a zobrazuje v daném čase informace, které daňový úřad eviduje o daňovém subjektu a jeho daňových povinnostech. Oproti tomu datové schránky slouží k realizaci podání vůči úřadům a k zasílání zpráv od úřadů ke koncovým (daňovým) subjektům. Oba systémy obsluhují velmi podobnou skupinu uživatelů, je tedy rozumné hledat řešení, které umožní

⁹⁵ Deloitte Advisory. Studie proveditelnosti Jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (JIM) [online]. 2011-10-07 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/jedno-inkasni-misto/studie-proveditelnosti>>.

přístup daňového subjektu jak k informacím o plnění jeho daňových povinností, tak k systému výměny zpráv mezi daňovým správcem a daňovým subjektem.

Zvolené řešení (viz schéma B na obrázku výše) je typickým produktem resortního způsobu uvažování. Problém je řešen v mantinelech daného resortu, je využita technologie, kterou má daný resort plně pod kontrolou, nezasahuje se příliš do systémů a procesů, které jsou v gesci jiného resortu. Výsledkem je vytvoření duplicitní funkcionality, duplicitních podpůrných procesů a pravidel k již vybudovanému nadresortnímu infrastrukturnímu řešení – datovým schránkám. Ty sice nejsou zcela ignorovány, ale jsou využity pouze z povinnosti, jako doplňkový (nepreferovaný) nástroj. Pro občany a podnikatelské subjekty vzniká nepřehledné prostředí, které je nutí s každým úřadem komunikovat jiným způsobem, zřizovat a starat se o různé přihlašovací údaje, rozumět logice různých informačních systémů a různým zákonitostem, kterými se řídí.

Jak by mohla vypadat korektní „nadresortní“ architektura řešení? V první řadě by bylo vhodné se na celou problematiku dívat z pohledu občanů a podnikatelských subjektů (viz schéma C na obrázku výše). Bylo by rozumné zajistit, aby pro oba systémy bylo možné využít jednu sadu přihlašovacích údajů a aby obě schránky bylo možné zřídit v rámci jednoho procesního úkonu na jednom místě. Bylo by vhodné, aby oba systémy měly propojené a bezešvé přístupové rozhraní, v rámci kterého daňový subjekt může získat jak aktuální informace o stavu zpracování jeho daňových případů a současně komunikovat se správcem daně. Bylo by vhodné, aby daňový subjekt komunikoval se správcem daně stejným způsobem, jako s jinými úřady a aby měl jen jednu schránku, ve které nalezne všechny příchozí úřední zásilký. Z architektonického pohledu by pak bylo vhodné, aby pro výměnu zpráv mezi daňovým subjektem a správcem daně byl využit sdílený infrastrukturní prvek datových schránek, a v rámci daňové agendy byla řešena jen specifická doplňková funkcionality, jako např. funkcionality předvyplnění daňových formulářů. Ty by však po vyplnění byly odeslány prostřednictvím datové schránky.

Na příkladu Daňové informační schránky je možné demonstrovat dopad popsaných rizik budoucího rozvoje ISDS

Na uvedeném příkladu je možné demonstrovat dopad rizik popsaných v předchozích kapitolách. Víze architektury JIM vznikala uvnitř jednoho resortu, proto se primárně zaměřila na vyřešení interních problémů integrace nesourodých informačních systémů, procesů a agend zapojených úřadů. Vazba na centrální (nadresortní) prvky eGovernmentu je sice zohledněna, ale pouze okrajově spíše jako nutné zlo. Datové schránky je možné pro komunikaci použít, nicméně preferovaně bude komunikace směřována do speciální nově vytvořené funkcionality daňové informační schránky.

O užší integraci daňové informační schránky s datovou schránkou se zřejmě příliš nediskutovalo, protože chyběl silný sponzor ISDS, který by bližší integraci prosazoval a současně aktivně řešil technické i procesní překážky takové integrace (například odlišnou představu MVČR a MF o úrovni zabezpečení přístupu k systému pro komunikaci s daňovým subjektem).

Překonání technických překážek by také vyžadovalo vysokou pružnost při rozšiřování funkcionality ISDS. Ten by zřejmě musel být přizpůsoben integračním a funkčním požadavkům daňové informační schránky, např. pokud by došlo ke sjednocení identitního prostoru obou systémů a propojení obou systémů na úrovni uživatelského rozhraní. Není také zřejmé, kdo by byl takové rozšíření funkcionality ISDS ochoten financovat.

Obdobné příklady, kdy se vymýšlí duplicitní funkcionality k nadresortním infrastrukturním eGovernment stavebním blokům je možné najít i v jiných oblastech, například v návrzích řešení jednotlivých agend eHealth a v rámci agend úřadů práce a správy sociálního zabezpečení.

7 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Systém datových schránek byl v minulých letech zaveden téměř ve všech zemích EU. Základní koncept datových schránek v jednotlivých zemích podobný. Každá země nicméně volí trochu jiný recept (strategii) zavedení datových schránek a využívá různé dodatečné ingredience. Benevolentní přístup vede k velmi nízké adopci systému a nízkým dosaženým přínosům. Příliš přísný a technokraticky pojatý přístup na druhé straně může vést k odmítnutí a zastavení projektu ještě před jeho zavedením.

Recept úspěšných zemí je založen na promyšlené strategii zavádění systému, která je založena na zákonné povinnosti systém využívat, ale tato povinnost je citlivě dávkována v čase. Recept zavedení systému datových schránek v České republice se z tohoto pohledu zdá být úspěšný. Co do počtu zapojených subjektů a rozsahu přenesených zpráv se řadíme za Dánsko, Estonsko a Rakousko, které jsou v zavádění konceptu datových schránek nejdále.

Datové schránky jsou infrastrukturním projektem státu, jehož hlavní přínosy jsou dlouhodobé a nepřímé. Ty jsou realizovány vrstvou reálných agend, procesů a služeb, které mohou být díky datovým schránkám efektivnější, štihlejší a kvalitnější. Ekonomický model ISDS však ukázal, že projekt datových schránek má sám o sobě významné vyčíslitelné přímé přínosy v podobě úspor poštovního, papíru a času oproti tradiční listovní komunikaci. Ekonomická návratnost projektu, při zahrnutí pouze přímých přínosů pro uživatele, byla jeden až tři roky (podle přínosti zvolené metodiky ekonomického modelu).

Datové schránky již dosáhly významných úspěchů co do počtu zapojených subjektů a přenesených zpráv. Bylo by však chybou vnímat datové schránky jako dokončený projekt, kterému již není třeba věnovat pozornost. Naopak, datové schránky v České republice ještě zdaleka nedosáhly maxima svého potenciálu. Evropské příklady ukazují, že další potenciál leží především v cílené migraci významných dokumentových toků ve společnosti z listinné formy do podoby datových zpráv. Příkladem jsou jak všeobecné dokumentové toky (různé druhy formulářů a výpisů v agendách veřejných orgánů i komerčních subjektů), tak specifické dokumentové toky v rámci jednotlivých profesních skupin (např. dokumentové toky ve zdravotnictví).

Existuje řada rizik, které mohou naplnění potenciálu datových schránek ohrozit. Resortismus může vést k roztržitému komunikačním kanálům jak uvnitř veřejné správy, tak vůči občanům a podnikatelským subjektům. Nízká podpora rozvoje funkcionality systému a nedůsledný přístup při zapojování dalších subjektů může vést ke zpomalení adopce systému a k postupnému úpadku jeho významnosti pro uživatele. V krajním případě se datové schránky mohou dostat do stavu pouze trpěného informačního systému, který je využíván pouze ze setrvačnosti jako alternativa k jiným způsobům komunikace.

V současné době se vykreslování nepříznivých vyhlídek ISDS může jevit jako předčasné. Počet přenesených zpráv zatím strmě roste a počet zapojených subjektů se u některých skupin uživatelů zvyšuje exponenciálně. Jak ale ukazuje příklad daňové informační schránky, v některých ohledech se popsaná rizika materializují již nyní.

Pro další rozvoj potenciálu datových schránek lze formulovat několik doporučení:

Rozvíjet silné stránky českého přístupu k datovým schránkám. V první řadě jde o rozvoj datových schránek jako součást vyšší koncepce eGovernmentu, kde mají sloužit jako základní infrastrukturní prvek – páteřní transportní vrstva. Dále jde o budování ekosystému. Důležité je nechat prostor dalším subjektům, aby byly schopné profitovat z propojení datových schránek do svého řešení. V minulosti se tento přístup osvědčil při získání podpory výrobců spisových služeb, dokumentových systémů, webových a mobilních aplikací. Do budoucna by bylo vhodné podpořit rozvoj funkčního ekosystému datových schránek na straně bank a dalších subjektů, které mají vybudovaný funkční kanál elektronické samoobsluhy svých zákazníků (např. elektronické bankovníctví). Tyto subjekty mohou pomoci významně rozšířit datové schránky mezi obyvatele a drobné podnikatele. V návaznosti na to by bylo vhodné zapojit do ekosystému datových schránek velké hromadné odesílatele v komerční sféře, např. utilitní společnosti, telekomunikační operátory a finanční instituce.

Zabránit fragmentaci komunikačních kanálů ve veřejné správě. Důležitou premisou celkové vize eGovernmentu je snaha o odstínění občanů a podnikatelských subjektů od vnitřní složitosti orgánů veřejné správy. Klíčovým principem je, aby existoval jeden univerzální komunikační kanál, prostřednictvím kterého občan nebo podnikatel může provádět úkony vůči orgánům veřejné moci, a prostřednictvím kterého zase dostává zpět veškeré zprávy. Pokud každý resort prosadí, aby jeho systémy měly komunikační kanál vlastní, dochází k popření tohoto principu. Současně jsou duplicitně vynakládány lidské i finanční zdroje na straně veřejných orgánů, které by bylo možné vynaložit účelněji. Jako vhodný nástroj k ochraně proti fragmentaci může být přijetí schvalovacího procesu pro významné (nejen) inforatické projekty ve veřejné správě. Cílem by bylo ověření, že daný projekt systematicky využívá již vybudované centrální stavební bloky eGovernmentu. Vedle datových schránek se jedná především o využití kontaktních míst Czech POINT a základních registrů.

Zaměřit se na přenos strukturovaných informací. V současnosti se přes datové zprávy přenáší především nestrukturované informace, které představují zhruba 90 % přenesených dokumentů. Pouze přibližně 10 % přenesených dokumentů představují strojově čitelný formát. Přenos strukturovaného obsahu je důležitý pro automatizaci procesů navazujících na komunikaci. Tak je možné dosáhnout vyšší míry zefektivnění a zkvalitnění těchto procesů, protože je možné redukovat lidský faktor v rámci rutinních a opakovaných činností. Výsledkem je vyšší úspora nákladů, rychlejší zpracování případů a zvýšení kvality služby pro koncového „zákazníka“.

Aktivně řídit přípravu zapojení dalších povinných skupin subjektů. Další rollout systému mezi nové skupiny subjektů, jako např. zdravotnických zařízení nebo podnikajících fyzických osob je třeba aktivně řídit. Úspěšný recept se skládá z:

- Důsledné procesně-technické přípravy. Při migraci vybraného komunikačního kanálu do datových schránek je důležité, aby dopředu byly vyřešeny potenciální technické a procedurální problémy.
- Vhodného zajištění motivace systém využívat – např. zkrácený termín vyřízení žádostí při jejím podání přes datové schránky.
- Dobré informovanosti cílových subjektů – musí rozumnět dopadům budoucí změny. Musí vědět, co přesně se od nich očekává. Musí mít jistotu, že někdo změnu řídí, má jí promyšlenou a že změna proběhne hladce.
- Vytrvalosti – každá změna je spojena s počátečním odporem. Důležitá je dobrá příprava (viz předchozí body) a vytrvalost při prosazování změny a jejím dotažení do úspěšného konce.

Vybudovat nové služby na bázi integrace ISDS a tradičních poštovních služeb. Zde je možné čerpat inspiraci z příkladů jiných evropských zemí. Poštovní operátor v roli provozovatele systému datových schránek obvykle integruje datové schránky s tradičními poštovními produkty. Odesílatel například může odeslat data elektronicky, a pokud adresát nemá datovou schránku, systém zajistí její doručení prostřednictvím klasické listovní zásilky. Příjemce si zase může nastavit doručení datové zprávy prostřednictvím listovní zásilky. Do datové schránky mohou být zasílány zprávy, které běžně pošta zasílá do schránky, například složenky nebo avíza o nedoručených poštovních zásilkách.

Využívat vybudovanou infrastrukturu pro další projekty státu. Jde zejména o využití identitního prostoru ISDS pro přístup do různých portálů institucí veřejné správy. Velký potenciál pak má ISDS jako platforma pro realizaci elektronických voleb.

8 TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK

Zkratka/termín	Význam
CzechPOINT	Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál. Síť kontaktních míst pro získávání výpisů a realizaci standardizovaných úkonů vůči veřejné správě.
DEH	Dirección Electrónica Habilitada – španělská služba umožňující zabezpečenou elektronickou komunikaci s úřady
DS	Datová schránka
DZ	Datová zpráva
EBPP	Electronic Bill Presentment and Payment – elektronická fakturace a platby
eGON	Projekt elektronizace veřejné správy MVČR
FO	Fyzická osoba
ISDS	Informační systém datových schránek
ISVS	Informační systém veřejné správy
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
OVM	Orgán veřejné moci
PFO	Podnikající fyzická osoba
PO	Právník osoba
PRem	Postal Registered electronic Mail – služba italské pošty zahrnující datovou schránku pro cizince
SEKAP	System Elekronicznej Komunikacji Administracji Publicznej – systém zajišťující eGovernment služby v oblasti polského Slezska
SPOCS	Simple Procedures Online for Cross-border Services – Iniciativa SPOCS je založena na mezistátní interoperabilitě existujících systémů a řešení národních států EU.

Tab. 24 Terminologický slovník

9 POUŽITÉ ZDROJE

- Aktuální statistiky Czech POINT | Czech POINT [online]. 2013 [cit. 2013-11-04]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/488>>.
- Bezpečný klíč | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/bezpecny-kluc-id34689/>>.
- BEUTH Patrick. *De-Mail: Chaos Computer Club kritisiert Trickserie der Regierung* [online]. 2013-03-20, datum aktualizace 2013-11-12 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zeit.de/digital/datenschutz/2013-03/de-mail-sicher-bundesregierung/seite-1>>.
- BRONIZSKI Lars. *State of the art: De-E-Mail* [online]. 2011-01-29, datum aktualizace 2013-11-12 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://erundsiemachen.files.wordpress.com/2011/01/state-of-the-art-de-mail1.pdf>>.
- Certipost – Solutionpicker [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.certipost.com/welcomeV2/index.php>>.
- Conditions générales d'utilisation [online]. 2012-06-01 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.digiposte.fr/conditions-generales-dutilisation>>.
- CTT – CORREIROS DE PORTUGAL. *Sustainability Report 2010*. [online]. 2010 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ctt.pt/fectt/export/download/en/grupoctt/susstentabilidade/CAP02.pdf>>.
- Další krok při zavádění Datových schránek splněn [online]. 2008, [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-dalsi-krok-pri-zavadeni-datovych-schranek-splnen.aspx>>.
- Datová schránka – Wikipedie [online]. 2013, datum aktualizace 2013-10-24 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Datov%C3%A1_schr%C3%A1nka>.
- Datový trezor | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/datovy-trezor-id34690/>>.
- De-Mail – E-mail made in Germany [online]. 2013, datum aktualizace 2013-09-20 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.e-mail-made-in-germany.de/De-Mail.html>>.
- De-Mail und E-Post-Brief im Vergleich [online]. 2013-09-10 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.deutsche-handwerks-zeitung.de/de-mail-und-e-post-brief-im-vergleich/150/3101/208301/>>.
- De digitale brievenbus van de overheid groeit [online]. 2013-01-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ingovernment.nl/artikelpd/de-digitale-brievenbus-van-de-overheid-groeit>>.
- DELOITTE ADVISORY. *Studie proveditelnosti Jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (JIM)* [online]. 2011-10-07 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/jedno-inkasni-misto/studie-proveditelnosti>>.
- Delivering The Future. CTT sends you to another level in postal service. [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.ctt.pt/fectt/wcmservlet/ctt/en/institucional/grupoctt/delivering_the_future.html>.
- DIEKE Kalevi Alex. *Main Developments in the Postal Sector (2010-2013)* [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://ec.europa.eu/internal_market/post/doc/studies/20130821_wik_md2013-final-report_en.pdf>.
- DigiDoc | e-Estonia [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://e-estonia.com/components/digidoc>>.
- Dirección Electrónica Habilitada – DEH – Servicio de recepción online de notificaciones [online]. 2013, datum poslední aktualizace 2013-08-07 [cit. 2013-11-12].

Dostupné na World Wide Web: <<http://direccionelectronica-habilitada.com/>>.

e-Boks expands digital postal mail service to Norway [online]. 2012-02-06 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://postandparcel.info/45356/news/it/e-boks-expands-digital-postal-mail-service-to-norway/>>.

e-Boks presentation [online]. 2013-02-08 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://e-boks.com/files/ekstranet/presentation_february_2013.pdf>.

E-Postbrief – Wikipedia [online]. 2013, datum aktualizace 2013-11-06 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://de.wikipedia.org/wiki/E-Postbrief>>.

eGovernment Factsheets – The Netherlands [online]. 2011-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.epractice.eu/files/eGovernmentTheNetherlands.pdf>>.

Electronic delivery: citizens: Digital Austria [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.oesterreich.gv.at/site/6545/default.aspx>>.

Electronic ID Card | e-Estonia [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://e-estonia.com/components/electronic-id-card>>.

Europe Internet Usage Stats Facebook Subscribers and Population Statistics [online]. 2012-06-30, datum aktualizace 2013-09-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.internetworldstats.com/stats4.htm#top>>.

FAQ – Questions and answers about NetPosti [online]. 2010, datum aktualizace 2010-03-31 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.posti.fi/liitteet/netposti/faq_en.pdf>.

FINBOX – Dutch paxment Association [online]. 2012 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.betalvereniging.nl/en/giro-based-and-online-payments/finbox/>>.

Focus on – PRem [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.posteitaliane.post/english/focus-on/prem.shtml>>.

General terms and conditions for Mina meddelanden [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://minameddelanden.se/inenglish/minameddelanden.4.71004e4c133e23bf6db8000106813.html?request_locale=en>.

Hilfe: FAQ [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <https://www.meinbrief.at/zustellserver/help_faq.info>.

Important events – Annual report 2012 [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.postennorge.com/annual-report-2012/results/important-events>>.

In its first year, Metaposta has sent more than 700,000 documents to 12,000 users | METAPOSTA [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.metaposta.com/en/first-year.html>>.

DECISION/ANALYSIS PARTNERS LLC. *International eMailbox Models and Implications for the U.S. Market* [online]. 2011-12 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.decisionanalysis.net/services/postal-mailing-shipping/DAPeMailboxReport.pdf>>.

INTERNATIONL POST CORPORATION. *Strategic Perspectives on the Postal Market* [online]. 2012-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ipc.be/~media/Documents/PUBLIC/Markets/Strategic%20Perspectives%202012%20FINAL.pdf>>.

Itella adds 3,000 mailers to Netposti digital mail service [online]. 2012-09-27 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://postandparcel.info/50829/news/companies/itella-adds-3000-mailers-to-netposti-digital-mail-service/>>.

Juridisk informasjon [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.digipost.no/juridisk/>>.

Kivra stärker sin position som Sveriges ledande digitala brevlåda genom förvärv av Brevo [online]. 2013-06-19 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mynewsdesk.com/se/brevo-ab/pressreleases/kivra-staerker-sin-position-som-sveriges-ledande-digitala-brevlaada-genom-foervaerv-av-brevo-877995>>.

Kreditní systém | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/kreditni-system-id40267/>>.

KUČERA, Aleš. *Návrh realizace voleb s možností elektronického odevzdání hlasů* [online]. 2009-04, datum poslední aktualizace 2009-04-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.iss.cz/archiv/2013/download/prezentace/cevro_kucera.pdf>.

Metaposta Businesses | METAPOSTA [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.metaposta.com/en/pack-pyme.html>>.

MijnOverheid | Aangesloten overheidsorganisaties [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://mijn.overheid.nl/help/aangeslotene-overheden>>.

MijnOverheid | Aangesloten overheidsorganisaties op berichtenbox [online]. 2010 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://mijn.overheid.nl/help/BerichtenboxAangeslotenOrganisaties>>.

Mina meddelanden [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://minameddelanden.se/inenglish/minameddelanden.4.71004e4c133e23bf6db8000106813.html?request_locale=en>.

MVČR. *PRAVIDLA pro zveřejňování formulářů elektronického podání* [online]. 2011-06-17 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.datoveschranky.info/assets/ke-stazeni/pravidla_eformularu.pdf>.

MVČR. *Seznam dalších organizací přistupujících k memorandu o spolupráci* [on-line]. 2010-07-13, [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-dalsich-organizaci-pristupujicich-k-memorandu-o-spolupraci-535629.aspx>>.

Návrh zákona o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci a o změně některých zákonů (zákon o elektronizaci ně kterých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci) [online]. 2006 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.estat.cz/share/estat.cz/docs/Zakon_elektronizace.pdf>.

Návrh zákona o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci a o změně některých zákonů (zákon o elektronizaci ně kterých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci) [online]. 2007, datum poslední aktualizace 2013-05-21 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.vesmirmi-lide.cz/obr_noviny/nov_cl937a.pdf>.

Netposti – Posti for consumers [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.posti.fi/english/servicesonline/netposti/>>.

NKÚ. *Datové schránky stály za čtyři roky 2,9 miliardy korun* [online]. 2013-09-23 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://nku.cz/cz/media/datove-schranky-staly-za-ctyri-roky-2-9-miliardy-korun-id6643/>>.

Online – Postemailbox [online]. 2011 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.poste.it/postali/online/postemailbox.shtml>>.

PETERKA Jiří. *Bude mít ministerstvo vnitra dost peněz na provoz datových schránek?* [online]. 2012-08-27 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://nku.cz/cz/media/datove-schranky-staly-za-ctyri-roky-2-9-miliardy-korun-id6643/>>.

PETERKA Jiří. *Datové schránky jsou už i na Slovensku. Jak se liší od těch českých?* – *Lupa.cz* [online]. 2014-01-13 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jsou-uz-i-na-slovensku-ale-jine-nez-v-cr/>>.

PETERKA Jiří. *De-Mail: rozumnější než datové schránky?* [online]. 2011-05-09 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/de-mail-rozumnejsi-nez-datove-schranky/>>.

PETERKA, Jiří. *Jak se daří českému e-governmentu?* [online]. 2010-07-12, [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/jak-se-dari-ceskemu-e-governmentu/>>.

PETERKA, Jiří. *Zpoplatnění datových schránek: má to být ještě jinak* [online]. 2010-09-13 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.earchiv.cz/b10/b0913001.php3>>.

Platforma e-Usług Publicznych – SEKAP [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.sekap.pl/content.seam?id=1&-cid=10451>>.

Postal Technology International Awards 2012 [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.postaltechnologyinternational.com/awards_digital_mail_2012.php>.

PostNL | MijnPost – Het gemak van online met de zekerheid van PostNL [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://fdsdmz.postnl.nl/adfs/ls/?wa=wsignin1.0&wtrealm=https%3a%2f%2fhome.mijnpost.postnl.nl&wctx=rm%3d0%26id%3dpasive%26ru%3d%252f&wct=2013-11-13T15%3a37%3a02Z>>.

Poštovní datová zpráva | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/postovni-datova-zprava-id34587/>>.

Poštovní podmínky – kompletní ceník [online]. 2014 [cit. 2014-03-07]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.postaonline.cz/documents/10180/282441/kompletni_cenik.pdf>.

Právní předpisy k datovým schránkám [online]. 2009-06-29 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mvcr.cz/clanek/navrhy-provadecich-pravnich-predpisu-k-datovym-schrankam.aspx>>.

Rozšířená autentizace | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/nova-autentizacni-metoda-id34692/>>.

„Supersite“ stores all state’s mail to Swedes [online]. 2013-02-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.thelocal.se/46134/20130211/>>.

Skatteetaten – Guide for foreign employers and employees [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.skatteetaten.no/en/International-pages/Employers/Do-you-run-a-Norwegian-business-or-are-you-a-self-employed-person-in-Norway/Norwegian-business-or-self-employed-person/Articles1/Guide-for-foreign-employers-and-employees/?chapter=6857#kapitteltekst>>.

SMOLÍK, Radek. *Nové funkce informačního systému* [online]. 2012, datum poslední aktualizace 2012-04-10 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.isss.cz/archiv/2012/download/prezentace/smolik_posta.pdf>.

SMS upozornění | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/sms-upozorneni-id34691/>>.

SuperContable.com – ¿QUÉ ES LA DHE Y EN QUÉ CONSISTE? [online]. 2013, datum poslední aktualizace 2013-11-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.supercontable.com/articulos/deh/que_es_deh.htm>.

SWAIN Matt. Digiposte Shoots for New Revenue Opps in France [online]. 2013-03-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://blog.infotrends.com/?p=10084>>.

ŠAFRÁNEK, Petr. *Elektronizace veřejné správy* [online]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta managementu a ekonomiky. Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva, 2010. 90 s., 9 s. příloh. Vedoucí diplomové práce Ing. Miroslava Dolejšová, Ph.D. Dostupné na World Wide Web: <http://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/13004/safranek_2010_dp.pdf?sequence=1>.

Štát spustil elektronické schránky. Uľahčia kontakt s úradmi. [online]. 2014-01-02 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zive.sk/stat-spustil-elektronicke-schranky-ulahcia-kontakt-s-uradmi/sc-4-a-314708/default.aspx>>.

Terms and Conditions for the DigiDoc Portal [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.id.ee/index.php?id=35656>>.

TESAŘ Pavel. *Provozní řád ISDS* [online]. 2013-04-23 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.datoveschranky.info/assets/ke-stazeni/provozni_rad_isds.pdf>.

Úvodní stránka | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/kreditni-system-id40267/>>.

Všichni Slovinci dostali elektronickou schránku, prihlasuji se občankou. [online]. 2014-01-06 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zive.cz/bleskovky/vsichni-slovinci-dostali-elektronickou-schranku-prihlasuji-se-obcankou/sc-4-a-171914/default.aspx>>.

Who runs METAPOSTA? | METAPOSTA [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.metaposta.com/en/who-runs-metaposta.html>>.

Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů – č. 300/2008 Sb. – Konsolidované znění [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-300>>.

Zákon o e-governmentu: Občan klientem státu? [online]. 2006-03-16 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.isvs.cz/zakon-o-e-governmentu-obcan-klientem-statu/>>.

Zákon o e-governmentu: Pohled z druhé strany [online]. 2006-03-17 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.isvs.cz/zakon-o-e-governmentu-pohled-z-druhe-strany/>>.

10 SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Milníky provozu a rozvoje datových schránek	22
Tab. 2 Vazba právních předpisů na ISDS	23
Tab. 3 Typy datových schránek a typy přístupů	24
Tab. 4 Hraniční hodnoty počtu transakcí a jednotkové ceny za transakce (do roku 2012)	25
Tab. 5 Zastoupení typů doručení v letech 2009–2013, zdroj: Česká pošta	31
Tab. 6 Přehled nejčastěji kritizovaných aspektů datových schránek	35
Tab. 7 Vývoj počtu veřejných datových zpráv v letech 2009 až 2013 a odhad vývoje do roku 2018	37
Tab. 8 Výdaje spojené se zavedením a provozem ISDS (v mil. Kč), zdroj: NKÚ	37
Tab. 9 Průměrné náklady jedné datové zprávy (v Kč bez DPH)	37
Tab. 10 Detailní nákladová struktura jednotlivých typů komunikace v roce 2013 (v Kč bez DPH)	38
Tab. 11 Souhrnné ekonomické vyhodnocení projektu ISDS	39
Tab. 12 Ekonomické efekty ISDS pro orgány veřejné moci (v mil. Kč bez DPH)	40
Tab. 13 Ekonomické efekty ISDS pro právnické osoby (v mil. Kč bez DPH)	41
Tab. 14 Ekonomické efekty ISDS pro podnikající fyzické osoby (v mil. Kč bez DPH)	41
Tab. 15 Ekonomické efekty ISDS pro fyzické osoby (v mil. Kč bez DPH)	42
Tab. 16 Masové využití ISDS pro přenos strukturovaných informací v podobě elektronických formulářů nebo jiných forem strukturovaných datových vět	43
Tab. 17 Přístup do datových schránek přes elektronické bankovníctví	44
Tab. 18 Užší integrace datových schránek a tradičních poštovních služeb	45
Tab. 19 Národní digitalizační centrum	46
Tab. 20 Využití ověřené elektronické identity uživatelů	47
Tab. 21 Elektronické volby s využitím ISDS	47
Tab. 22 EU interoperabilita systémů datových schránek (SPOCS)	48
Tab. 23 Rizika budoucího rozvoje datových schránek	49
Tab. 24 Terminologický slovník	53

11 SEZNAM OBRÁZKŮ

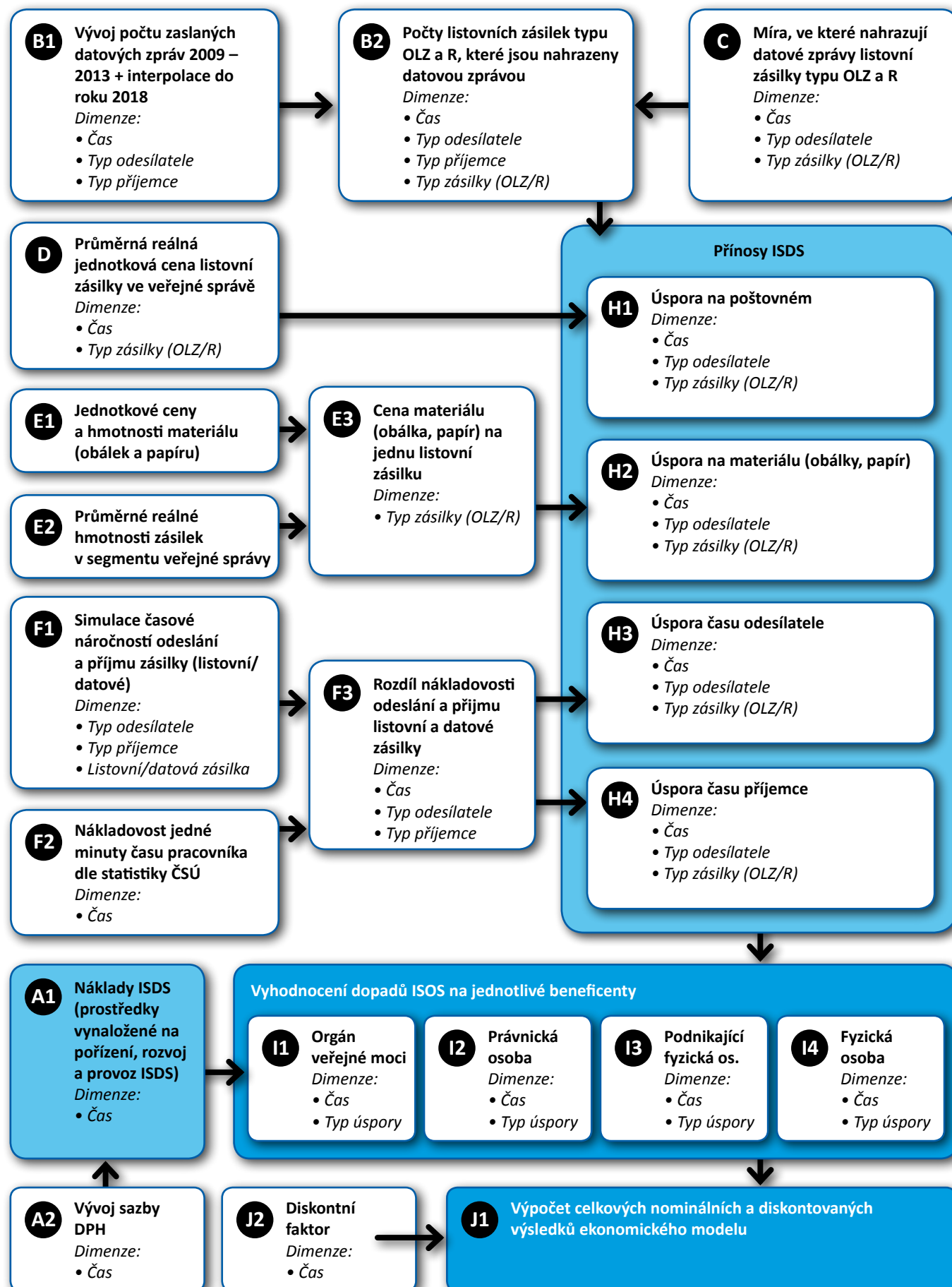
Obr. 1 Nominální ekonomický přínos ISDS do 31. 12. 2013 po beneficiitech (v mil. Kč bez DPH)	6
Obr. 2 Hlavní milníky přípravy, spuštění a rozvoje ISDS	19
Obr. 3 Datové schránky jako součást strategické koncepce eGON MVČR	20
Obr. 4 Východiska, použité zdroje a úrovně ekonomického modelu ISDS	36
Obr. 5 Nominální ekonomický přínos ISDS do konce roku 2013 po beneficiitech (v mil. Kč bez DPH)	40
Obr. 6 Zvolené a ideální řešení integrace datových zpráv a daňové informační schránky	50

12 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Porovnání nákladovosti datových zpráv a listovních zásilek v roce 2013 (v Kč bez DPH)	7
Graf 2 Počet občanů využívající e-Boks v letech 2002–2012, zdroj: e-Boks presentation	8
Graf 3 Zastoupení typů datových schránek, zdroj: Česká pošta	27
Graf 4 Zastoupení odesílatelů datových zpráv, zdroj: Česká pošta	27
Graf 5 Počty odeslaných datových zpráv v letech 2009–2013, zdroj: Česká pošta	28
Graf 6 Zastoupení datových trezorů k listopadu 2013, zdroj: Česká pošta	28
Graf 7 Doručování komerčních datových zpráv, zdroj: Česká pošta	29
Graf 8 Podíly datových zpráv, které byly v roce 2013 konvertovány do papírové podoby, zdroj: statistiky Czech POINT a statistiky ISDS	29
Graf 9 Trend poklesu konverzí přijatých datových zpráv OVM do papírové formy, zdroj: statistiky Czech POINT a statistiky ISDS	30
Graf 10 Velikost a typ příloh datových zpráv, říjen 2013, zdroj: Česká pošta	30
Graf 11 Zastoupení jednotlivých forem zabezpečených přístupů do DS, zdroj: Česká pošta	31
Graf 12 Porovnání nákladovosti datových zpráv a listovních zásilek v roce 2013 (v Kč bez DPH)	38
Graf 13 Vývoj nákladovosti datové zprávy oproti listovní zásilce (v Kč bez DPH)	39
Graf 14 Vývoj čistých kumulativních peněžních toků projektu (v mil. Kč bez DPH)	39

13 PŘÍLOHA Č. 1 – DETAILNÍ POPIS STRUKTURY A VSTUPŮ EKONOMICKÉHO MODELU ISDS

13.1 Struktura (bloky) ekonomického modelu ISDS

13.2 Vstupní data ekonomického modelu

V tabulce je uveden přehled všech vstupních dat ekonomického modelu s popisem původu dat. Hodnoty vstupních dat jsou uvedeny v dílčích kapitolách této přílohy, které se věnují jednotlivým blokům ekonomického modelu.

Blok modelu	Informace	Původ informace
A1	Prostředky vynaložené na pořízení, rozvoj a provoz ISDS	Veřejně dostupný zdroj; Národní kontrolní úřad (NKÚ); Informace z kontrolní akce NKÚ č. 12/36.
A2	Vývoj sazby DPH	Veřejně dostupný zdroj; Ministerstvo financí ČR
B1	Vývoj počtu zaslaných veřejných datových zpráv za období 7/2009 až 12/2013	Podklad poskytnutý Českou poštou; Informace pochází ze statistik systému ISDS.
C	Míra, ve které nahrazují datové zprávy listovní zásilky typu Obyčejné listovní psaní (OLZ) a Registrovaná zásilka (R)	Podklad poskytnutý Českou poštou; Informace pochází z interní pravidelné analýzy ČP. V té jsou porovnávány změny ve struktuře a objemu podání listovních zásilek jednotlivých zákazníků ČP s informacemi o počtu zaslaných datových zpráv zaslaných danými zákazníky. Data jsou očištěna o externí vlivy, které způsobují přirozený úbytek objemu listovní komunikace a nový objem komunikace ISDS.
D	Průměrná reálná cena listovní zásilky typu OLZ a R v segmentu Veřejná správa	Podklad poskytnutý Českou poštou; Informace pochází z provozních statistik ČP a je vypočtena jako podíl výnosů ČP realizovaných z podání daného typu zásilky zákazníky v segmentu veřejné správy a počtu zásilek daného typu podaných tímto segmentem. Tato reálná cena se liší oproti standardním ceníkovým cenám ČP, protože v sobě zahrnuje skutečné váhové kategorie podání, doplňkové služby k zásilkám a poskytnuté množstevní slevy uplatněné v čase podání i dodatečně.
E1	Jednotkové ceny a hmotnosti materiálu (obálky a papír)	Analýza autorů studie z veřejně dostupných zdrojů; Jednotkové ceny byly stanoveny na úrovni nejnižší dostupné internetové ceny pro hromadný odběr daného typu materiálu. Při analýze byl využit cenový srovnávač www.heureka.cz . Analýza byla provedena v říjnu 2013.
E2	Průměrné reálné hmotnosti zásilek v segmentu veřejné správy	Podklad poskytnutý Českou poštou; Informace pochází z provozních statistik ČP a odráží skutečné naměřené váhy zásilek daného typu, které byly podány zákazníky ze segmentu veřejné správy.
F1	Časová náročnost odeslání a příjmu listovní zásilky a datové zprávy	Analýza autorů studie na základě reálné simulace úkonů spojených s odesláním a příjmem listovních zásilek a datových zpráv. Měření bylo provedeno ve dvou lokalitách – v centru města s pěší vzdáleností od pošty a v periferii města s nutností využít dopravní prostředek. Výpočet je dále upraven o faktory, které snižují jednotkovou časovou dotaci úkonu – míru agregace úkonu a míru výskytu úkonu. Míra agregace odráží skutečnost, že některé úkony se typicky provádějí hromadně (např. orgán veřejné moci obvykle podává více zásilek najednou). Míra výskytu respektuje skutečnost, že některé úkony nejsou realizovány ve všech případech (např. odnos na poštu u některých právnických osob zajišťuje přímo pošta v ceně služby). Vzhledem k volbě lokalit pokládáme naměřené hodnoty za konzervativní. Podrobnější průzkum s více reprezentativním vzorkem lokalit (vč. venkova) by s velkou pravděpodobností vedl k delším naměřeným časům.
F2	Nákladovost jedné minuty času pracovníka	Veřejně dostupné zdroje; Nákladová cena jedné minuty času byla vypočtena jako podíl ukazatele ČSÚ „Průměrné měsíční náklady práce“ a reálného minutového pracovního fondu v daném roce. Autoři studie zvažovali využití podukazatele „Průměrné měsíční náklady práce v sektoru Veřejná správa“, ale zvolili konzervativnější celkový údaj, který vykazuje nižší hodnoty.
J2	Diskontní míra	Veřejně dostupné zdroje; Nominální roční diskontní sazba byla kalkulována na základě předpokládané reálné diskontní sazby ve výši 3 % a inflačního cíle ČNB resp. ECB, který se pohybuje na úrovni 2 %. Hodnota peněžních toků je vyčíslena k počátku prvního roku zprovoznění projektu, tj. k počátku roku 2009.

13.3 Předpoklady ekonomického modelu

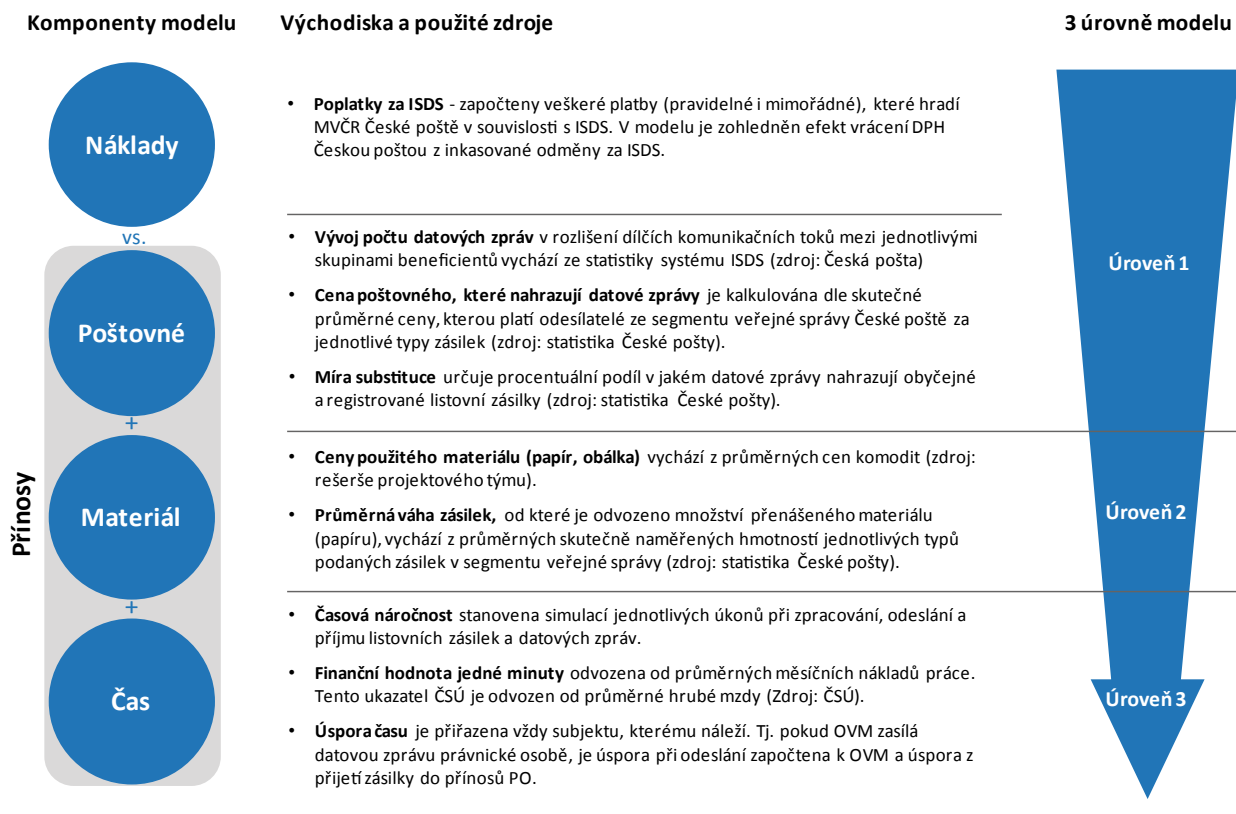
V tabulce je uveden přehled předpokladů, které byly přijaty v dílčích částech ekonomického modelu.

Blok modelu	Informace	Předpoklad modelu
A1	Budoucí vývoj výdajů státu na provoz a rozvoj systému ISDS	Pro období 2014–2018 předpokládáme zachování současné paušální platby, která bude tak jako v roce 2013 pokrývat provoz a běžný rozvoj systému.
A2	Budoucí vývoj sazby DPH	Pro období 2014–2018 předpokládáme zachování sazby DPH na úrovni roku 2013
B1	Budoucí vývoj počtu přenesených datových zpráv	V modelu předpokládáme konzervativní vývoj založený na předpokladu postupné saturace komunikačních potřeb stávajících subjektů zapojených do systému ISDS. V modelu očekáváme pokles tempa růstu celkového objemu datových zpráv (z 14,8 % v roce 2014 na úroveň 3,2 % v roce 2018). Z konzervativních důvodů v modelu abstrahujeme od zásadních průlomů v rozšíření skupin uživatelů ISDS (např. povinnost PFO a zdravotnických zřídit a využívat datové schránky).
B1	Budoucí vývoj struktury odeslaných datových zpráv jednotlivými segmenty odesílatelů	Predikce je založena na interpolaci současných časových řad. V predikci pro období 2014–2018 jsme zohlednili rozdíly dynamiky komunikace prostřednictvím datových zpráv u jednotlivých skupin uživatelů. Očekáváme saturaci a postupný pokles počtu zaslaných zpráv uvnitř veřejné správy (OVM – OVM) v důsledku vyšší míry využívání centrálních registrů a centrálních agendových systémů. U příchozí a odchozí komunikace PO, PFO a FO vůči OVM předpokládáme vyšší růst z důvodu pokračující postupné adopce využívání datových schránek pro další a další agendy jednotlivých úřadů.
C	Budoucí vývoj míry, ve které budou datové zprávy nahrazovat listovní zásilky typu OLZ a R	Pro období 2014–2018 předpokládáme zachování míry náhrady listovních zásilek na úrovni roku 2013.
D	Budoucí vývoj průměrné reálné ceny listovních zásilek typu OLZ a R	Pro období 2014–2018 předpokládáme zachování reálných cen listovních zásilek v segmentu veřejné správy na úrovni roku 2013.
D	Produktová a váhová struktura listovních zásilek, které jsou nahrazovány datovou zprávou	Předpokládáme, že datové zprávy nahrazují původní komunikaci průřezově napříč spektrem listovních poštovních produktů reálně využívaných klienty v segmentu veřejné správy.
D	Cena listovních zásilek v soukromé sféře, které se využívají při komunikaci s veřejnou správou	V modelu předpokládáme, že ceny jednotlivých typů listovních zásilek podaných subjekty ze soukromé sféry, pokud odesílají zásilky určené veřejné správě, jsou shodné jako ceny zásilek podávané subjekty z veřejné správy.
E1	Budoucí vývoj ceny materiálu	Pro celé modelované období uvažujeme s cenou materiálu na úrovni roku 2013.
E2	Budoucí vývoj reálné hmotnosti listovních zásilek podávaných zákazníky v segmentu veřejné správy	Pro období 2014–2018 předpokládáme váhovou strukturu listovních zásilek podávaných zákazníky v segmentu veřejné správy na úrovni roku 2013.
F1	Budoucí vývoj časových nároků na úkony spojené s odesláním listovní zásilky a datové zprávy	Pro celé modelované období počítáme s neměnným vývojem časových nároků na manipulaci s listovními a datovými zásilkami.
F2	Budoucí vývoj nákladů práce	Vývoj budoucích nákladů práce byl odvozen od očekávané míry růstu průměrné mzdy, který publikuje ČSÚ.
J2	Budoucí vývoj diskontní sazby	Pro celé modelované období počítáme s konstantní úrovní diskontní sazby.

13.4 Úrovně ekonomického modelu

Přínosy ISDS byly v rámci ekonomického modelu kalkulovány ve třech úrovních. První úroveň je kalkulace čistě na základě úspor poštovního, druhou úroveň je kalkulace na základě úspor poštovního a materiálu, třetí úroveň je kalkulace na základě úspor poštovního, materiálu a času. Tyto úrovně reprezentují odlišné míry konzervativnosti ekonomického modelu.

Princip úrovní modelu shrnuje následující schéma:

Ekonomický model umožňuje výběr scénářů, které reprezentují jednotlivé úrovně modelu. Celkové výstupy modelu jsou vypočítány odděleně pro každou dílčí úroveň modelu.

13.5 Dimenze ekonomického modelu

Dimenze	Popis	Hodnoty, kterých dimenze nabývá
Čas	Reprezentuje časový vývoj hodnot modelu. Granularita je stanovena na úrovni roků.	2009–2018
Typ odesílatele	Kdo je odesílatelem datové zprávy resp. listovní zásilky	- OVM – Orgán veřejné moci - PO – Právnická osoba - PFO – Podnikající fyzická osoba - FO – Fyzická osoba
Typ příjemce	Kdo je příjemcem datové zprávy resp. listovní zásilky	- OVM – Orgán veřejné moci - PO – Právnická osoba - PFO – Podnikající fyzická osoba - FO – Fyzická osoba
Typ zásilky (OLZ/R)	Typ listovní zásilky, který je nahrazen datovou zprávou. Typ se liší cenou zásilky a cenou materiálu. Pro účely modelu byly dílčí produktové typy zásilek agregovány na dva základní typy zásilek OLZ a R.	- OLZ – obyčejná listovní zásilka. Je agregací produktů ČP: Obyčejné listovní psaní a Obyčejné listovní psaní standard. - R – registrovaná zásilka. Je agregací produktů ČP: Doporučené psaní, Doporučené psaní standard, Úřední psaní a Úřední psaní standard.
Listovní / datová zásilka	Využívá se při porovnání časové náročnosti manipulace s listovní a datovou zásilkou.	- Listovní zásilka - Datová zpráva
Typ úspory	V závěru modelu je provedena transformace hodnot. Primární pohled je přes typy subjektů a typy úspor se stávají novou dimenzí.	- Úspora na poštovním - Úspora na materiálu - Úspora času v roli odesílatele - Úspora času v roli příjemce

13.6 Data využitá na vstupu do modelu

V kapitole jsou uvedena data, která byla využita na vstupu do modelu. Popis informací a jejich původu je uveden souhrnně v předchozích kapitolách.

13.6.1 Prostředky vynaložené na pořízení, rozvoj a provoz ISDS (A1)

Celkové výdaje ISDS	Skutečnost v mil. Kč					
	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
Výdaje státu za ISDS (vč. DPH)						
Poplatek za zřízení přístupu	52,9	13,6	13,5	10,6	-	90,7
Odměna za provozování ISDS + odměna za transakce	153,0	689,5	762,7	793,0	-	2 398,2
Ostatní odměny dle dodatků č. 2 a 4	-	285,6	149,9	-	-	435,5
Paušální odměna dle dodatku č. 8	-	-	-	-	605,0	605,0
Celkem včetně DPH	205,9	988,7	926,1	803,7	605,0	3 529,4
Očištění výdajů o vliv DPH						
Vrácení DPH – stát jej dostává zpět	-32,9	-164,8	-154,3	-133,9	-105,0	-591,0
Celkem výdaje očištěné o vliv DPH	173,1	823,9	771,7	669,7	500,0	2 938,4

13.6.2 Vývoj sazby DPH (A2)

	Skutečnost					Odhadovaný vývoj				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sazba DPH	19 %	20 %	20 %	20 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %

13.6.3 Vývoj počtu zaslaných datových zpráv (B1)

Počet datových zpráv		Skutečnost v mil.					Odhadovaný vývoj v mil.				
Odesílatel	Příjemce	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
OVM	OVM	1,5	15,6	18,5	22,2	19,8	19,4	18,8	17,8	16,8	15,6
OVM	PO	1,0	10,0	11,1	13,9	17,5	20,6	23,3	25,2	26,4	26,7
OVM	PFO	0,0	0,6	1,0	4,1	7,9	10,2	12,8	15,3	17,6	19,4
OVM	FO	0,0	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	0,6	0,8	1,0	1,2
PO	OVM	0,0	1,4	2,8	4,7	8,1	10,5	13,1	15,4	17,2	18,6
PFO	OVM	0,0	0,1	0,2	0,6	1,5	2,2	2,6	2,9	3,2	3,5
FO	OVM	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4
Celkem		2,6	27,8	33,8	45,7	55,0	63,4	71,4	77,6	82,6	85,4

13.6.4 Míra, ve které datové zprávy nahrazují listovní zásilky (C)

Odesílatel	Nahrazený typ komunikace	Míra, ve které datové zprávy nahrazují listovní zásilku daného typu									
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
OVM	R	74,7 %	74,7 %	72,3 %	72,3 %	72,5 %	72,5 %	72,5 %	72,5 %	72,5 %	72,5 %
	OLZ	25,3 %	25,3 %	27,7 %	27,7 %	27,5 %	27,5 %	27,5 %	27,5 %	27,5 %	27,5 %
PO	R	20,7 %	20,7 %	21,7 %	20,1 %	24,3 %	24,3 %	24,3 %	24,3 %	24,3 %	24,3 %
	OLZ	79,3 %	79,3 %	78,3 %	79,9 %	75,7 %	75,7 %	75,7 %	75,7 %	75,7 %	75,7 %
PFO	R	24,3 %	24,3 %	25,9 %	29,9 %	31,9 %	31,9 %	31,9 %	31,9 %	31,9 %	31,9 %
	OLZ	75,7 %	75,7 %	74,1 %	70,1 %	68,1 %	68,1 %	68,1 %	68,1 %	68,1 %	68,1 %
FO	R	24,2 %	24,2 %	25,9 %	28,5 %	29,9 %	29,9 %	29,9 %	29,9 %	29,9 %	29,9 %
	OLZ	75,8 %	75,8 %	74,1 %	71,5 %	70,1 %	70,1 %	70,1 %	70,1 %	70,1 %	70,1 %

13.6.5 Průměrná reálná jednotková cena listovní zásilky ve VS (D)

Typ	Název typu zásilky	Skutečnost v Kč						Odhadovaný vývoj v Kč				
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
OLZ	Obyčejná listovní zásilka	8,4	9,4	9,5	9,3	9,4	9,1	9,1	9,1	9,1	9,1	9,1
R	Registrovaná zásilka	32,4	32,8	35,2	36,9	38,2	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8

13.6.6 Jednotkové ceny a hmotnosti materiálu (E1)

Popis	Hodnota	Jednotka	Hodnota	Jednotka
Výška A4	29,700	cm	-	-
Šířka A4	21,000	cm	-	-
Průměrná gramáž papíru	80,000	g/m ³	-	-
Jeden list A4	0,005	kg	0,108	Kč
Cena jednoho kg obsahu zásiky	1,000	kg	21,645	Kč
Obálka C6/C5/DL (běžná obálka pro 1× nebo 2× přeložené A4)	0,004	kg	0,500	Kč
Obálka s doručenkou, modrý/červený pruh dle z. 500/2004 Sb.	0,004	kg	2,589	Kč
Obálka C4/C5 (velká obálka formátu A4, pro použití bez přeložení)	0,011	kg	2,400	Kč

13.6.7 Průměrné reálné hmotnosti zásilek segmentu VS (E2)

Typ zásilky	Názvy typu zásilky	hmotnost v kg
OLZ	Obyčejná listovní zásilka	0,02341
R	Registrovaná listovní zásilka	0,09688

13.6.8 Cena materiálu na jednu listovní zásilku (E3)

Typ	Název typu zásilky	Hmotnost v kg	Z toho váha obálky	a váha obsahu	Cena obálky v Kč	Cena obsahu zásilky v Kč	Cena za materiál celkem v Kč
OLZ	Obyčejná listovní zásilka	0,023	0,004	0,019	0,611	0,422	1,033
R	Registrovaná listovní zásilka	0,097	0,0046	0,092	0,7879	1,998	2,786

13.6.9 Časová náročnost odeslání a příjmu listovní zásilky (F1)

Úkony spojené s odesláním a příjmem zásilky		Naměřená délka (v min) Průměr	Výskyt (pravděpodobnost)			Agregace			Průměr na jednu zásilku (v min)		
			OVM	PO	FO	OVM	PO	FO	OVM	PO	FO
Listovní zásilka											
Odesílatel	Tisk	0,75	100 %	100 %	75 %	1	1	1	0,750	0,750	0,563
	Příprava zásilky (zalepení, adresa, podací lístek)	1,50	100 %	100 %	100 %	1	1	1	1,500	1,500	1,500
	Interní podání	0,65	80 %	50 %	0 %	1	1	1	0,520	0,325	0,000
	Odnos na poštu	12,50	50 %	70 %	100 %	50	20	3	0,125	0,438	4,167
	Podání poštovnímu operátorovi	12,50	90 %	70 %	100 %	50	20	3	0,225	0,438	4,167
Odesílatel celkem		27,90							3,120	3,450	10,396
Příjemce	Převzetí zásilky	5,00	100 %	100 %	100 %	50	20	3	0,100	0,250	1,667
	Cesta	12,50	20 %	20 %	50 %	50	20	3	0,050	0,125	2,083
	Roztřídění a zaevidování	0,65	100 %	80 %	0 %	1	1	1	0,650	0,520	0,000
	Interní doručení	0,65	50 %	50 %	0 %	1	1	1	0,325	0,325	0,000
Příjemce celkem		18,80							1,125	1,220	3,750
Datová zpráva											
Odesílatel	Přihlášení	0,40	50 %	50 %	100 %	1	1	1	0,200	0,200	0,400
	Vyplnění adresních dat	0,65	100 %	100 %	100 %	1	1	1	0,650	0,650	0,650
	Odeslání	0,20	100 %	100 %	100 %	1	1	1	0,200	0,200	0,200
Odesílatel celkem		1,25							1,050	1,050	1,250
Příjemce	Přihlášení	0,40	50 %	50 %	100 %	1	1	1	0,200	0,200	0,400
	Stažení zprávy	0,23	50 %	50 %	100 %	1	1	1	0,113	0,113	0,225
	Tisk	0,75	50 %	50 %	50 %	1	1	1	0,375	0,375	0,375
Příjemce celkem		1,38							0,688	0,688	1,000

13.6.10 Nákladovost jedné minuty času (F2)

Výpočet nákladů jedné minuty	Skutečnost					Odhadovaný vývoj				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Průměrná hrubá mzda v ČR v Kč (zdroj ČSU, MPSV)	23 344	23 864	24 455	25 112	25 191	25 695	26 209	26 733	27 268	27 813
Průměrné měsíční náklady práce v Kč (zdroj ČSU)	32 611	33 275	34 005	34 822	34 835	35 434	36 043	36 663	37 293	37 934
Počet pracovních hodin	2 008	2 024	2 024	2 016	2 016	2 018	2 018	2 018	2 018	2 018
Počet pracovních minut	120 480	121 440	121 440	120 960	120 960	121 080	121 080	121 080	121 080	121 080
Nákladová cena jedné minuty v Kč	3,248	3,288	3,360	3,455	3,456	3,512	3,572	3,634	3,696	3,760

13.6.11 Rozdíl nákladovosti odeslání listovní a datové zásilky (F3)

Výpočet nákladovosti komunikace		Skutečnost					Odhadovaný vývoj				
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Poštovní zásilka											
Odesílatel	min	Kč									
OVM	3,12	10,13	10,26	10,48	10,78	10,78	10,96	11,15	11,34	11,53	11,73
PO	3,45	11,21	11,34	11,59	11,92	11,92	12,12	12,32	12,54	12,75	12,97
FO	10,40	33,77	34,18	34,93	35,91	35,93	36,51	37,14	37,77	38,42	39,08
Příjemce	min	Kč									
OVM	1,13	3,65	3,70	3,78	3,89	3,89	3,95	4,02	4,09	4,16	4,23
PO	1,22	3,96	4,01	4,10	4,21	4,22	4,28	4,36	4,43	4,51	4,59
FO	3,75	12,18	12,33	12,60	12,95	12,96	13,17	13,40	13,93	13,86	14,10
Datová zpráva											
Odesílatel	min	Kč									
OVM	1,05	3,41	3,45	3,53	3,63	3,63	3,69	3,75	3,82	3,88	3,95
PO	1,05	3,41	3,45	3,53	3,63	3,63	3,69	3,75	3,82	3,88	3,95
FO	1,25	4,06	4,11	4,20	4,32	4,32	4,39	4,47	4,54	4,62	4,70
Příjemce	min	Kč									
OVM	0,69	2,23	2,26	2,31	2,38	2,38	2,41	2,46	2,50	2,54	2,58
PO	0,69	2,23	2,26	2,31	2,38	2,38	2,41	2,46	2,50	2,54	2,58
FO	1,00	3,25	3,29	3,36	3,45	3,46	3,51	3,57	3,63	3,70	3,76
Rozdíl -> Úspora											
Odesílatel	min	Kč									
OVM	2,07	6,72	6,81	6,96	7,15	7,15	7,27	7,39	7,52	7,65	7,78
PO	2,40	7,80	7,89	8,06	8,29	8,29	8,43	8,57	8,72	8,87	9,02
PFO	9,15	29,71	30,07	30,73	31,59	31,61	32,12	32,67	33,23	33,80	34,38
FO	9,15	29,71	30,07	30,73	31,59	31,61	32,12	32,67	33,23	33,80	34,38
Příjemce	min	Kč									
OVM	0,44	1,42	1,44	1,47	1,51	1,51	1,54	1,56	1,59	1,62	1,64
PO	0,53	1,73	1,75	1,79	1,84	1,84	1,87	1,90	1,93	1,97	2,00
PFO	2,75	8,93	9,04	9,24	9,50	9,50	9,66	9,82	9,99	10,16	10,34
FC	2,75	8,93	9,04	9,24	9,50	9,50	9,66	9,82	9,99	10,16	10,34

Pozn.: relativně vyšší časová náročnost odeslání a příjmu listovní zásilky subjekty z řad PFO a FO má na výsledky modelu velmi malý dopad díky zanedbatelnému počtu datových zpráv těchto subjektů.

13.6.12 Diskontní faktor (J2)

Diskontní faktor	Skutečnost					Odhadovaný vývoj				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Diskontní faktor	1,00	0,95	0,91	0,86	0,82	0,78	0,74	0,71	0,76	0,64

14 PŘÍLOHA 2 – DETAILNÍ PŘEHLED STAVU REALIZACE DATOVÝCH SCHRÁNEK VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EU

Analýza stavu systémů datových schránek v různých zemích evropské unie uvedená níže byla vypracována z veřejných zdrojů. Analýza se zaměřuje na popis jednotlivých řešení, stanovení povinností založení a využití datových schránek a provozovatele daných systémů.

14.1.1 Rakousko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)	
Populace	8,2 milionů
Hlavní město	Vídeň
Penetrace internetovým připojením	79,8 %

Mein Brief.at
Das sichere elektronische Postfach.

Stát	Rakousko			
Účel/zaměření	Služba Meinbrief je zabezpečenou elektronickou obdobou standartních listovních služeb, tudíž umožňuje zasílání standartních elektronických dopisů s ověřením doručení, příjem oficiálních dokumentů od veřejné správy apod.			
Popis	V současné chvíli je doručováno směrem od úřadů k občanům a podnikatelským subjektům, směrem od podnikatelských subjektů k zaměstnancům a mezi občany navzájem. Služba funguje na bázi emailové schránky, do které je možné se přihlásit odkudkoliv přes webové rozhraní pomocí tzv. „karty občana“.			
Historie	Meinbrief je první služba v Rakousku umožňující elektronickou komunikaci s úřady. Zprovozněna byla roku 2008 jako nástroj na přijímání soukromých i úředních dokumentů. Roku 2009 Meinbrief koupila rakouská pošta (Österreichische Post AG) a od té doby jej provozuje.			
Provozovatel	Österreichische Post AG (rakouská pošta)			
Ceny	- Pro adresáty je služba zdarma. - Náklady hradí odesílatel.			
Zajímavosti	- Nejdříve je zasláno upozornění o příchozí poště do běžné emailové schránky a poté si je možné poštu vyzvednout. Příchozí pošta, stejně jako u papírové pošty, je ve schránce 14 dní a pokud není vyzvednuta během 14 dní, je považována za nedoručenou. Je možné si lhůtu pro vyzvednutí prodloužit, v případě, že je občan na dovolené, nemocenské apod. - V případě, že adresát nemá elektronickou schránku, je možnost poštu odeslat elektronicky a následně nechat doručit papírově skrze službu „Dual service“, která zajistí vytisknutí, vložení do obálky a odeslání standartní formou. - Podle „37 of the Service of Documents Act“ z roku 2009 se musí úřady nejdříve pokusit zaslat dokument elektronicky a až poté mohou využít papírové formy. - K elektronické komunikaci mezi institucemi veřejné správy je využíván systém ELAK (Elektronischer Akt) vyvinutý BRZ's (Austria's Federal Computing Centre), který zajišťuje efektivní a zabezpečený přenos citlivých dat například mezi soudy apod.			

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránek	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	60 000 000	Povinné	Údaj za rok 2009
Podnikatelské subjekty	Není k dispozici		Dobrovolné	
Občané	Není k dispozici		Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván			
Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Odesílatel			
Veřejná správa (OVM)	NE	ANO Povinně	ANO Povinně
Podnikatelské subjekty	NE	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně
Občané	NE	NE	ANO Dobrovolně

Použité zdroje

Electronic delivery: citizens: Digital Austria [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.oesterreich.gv.at/site/6545/default.aspx>>.
Hilfe: FAQ [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <https://www.meinbrief.at/zustellserver/help_faq.info>.
Legal grounds: eGovernment: Digital Austria [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.oesterreich.gv.at/site/6514/default.aspx#a1>>.
MeinBrief - www.post.at [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.post.at/privat_empfangen_brief_meinbrief.php#9770>.
MeinBrief - Login [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.meinbrief.at>>.

14.1.2 Dánsko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	5,5 milionů
Hlavní město	Kodaň
Penetrace internetovým připojením	90,0 %

e-Boks

Stát	Dánsko
Účel/zaměření	Služba e-Boks byla využívána zejména na zasílání výplatních pásek zaměstnancům ve veřejném a soukromém sektoru. Dnes je služba využívána také na obousměrné zasílání elektronických dokumentů mezi úřady s občany a podnikatelskými subjekty.
Popis	Do schránky se přihlašuje přes webové rozhraní pomocí identifikátoru NemID, což je jedinečný kód, který může obdržet každý občan Dánska starší 13 let a používá se mimo jiné i na přístup do internetového bankovníctví.
Historie	Služba datových schránek byla poprvé zprovozněna v roce 2001 společností e-Boks. Primárním cílem byla možnost zasílat výplatní pásky zaměstnancům státního sektoru, tím ušetřit peníze a nabídnout efektivní, modernizované a bezpečné řešení. Zasílání výplatních pásek zaměstnancům veřejného sektoru bylo zprovozněno v roce 2005. V roce 2012 prošel parlamentem zákon „Law on public digital mail“, dle kterého musí mít každá společnost od roku 2013 možnost přijímat poštu elektronicky.
Provozovatel	e-Boks je společnost vlastněná společnostmi PBS (poskytovatel elektronických plateb) a Post Danmark (Dánská pošta).
Ceny	- Pro příjemce je tato služba zdarma. - Náklady hradí odesílatel.
Zajímavosti	- Post Denmark je držitelem několika ocenění „World mail Awards“, také díky službě e-Boks. - e-Boks funguje také v Norsku od začátku roku 2012. - V roce 2012 byla služba e-Boks integrována se sítí nejsilnější norské banky DNB. - Jakmile bude e-Boks v Norsku dostatečně preferovanou službou, je naplánována expanze do Švédska. - V roce 2011 byla vytvořena a implementována i mobilní aplikace. - Od roku 2014 budou mít občané povinnost si elektronickou schránku zřídit. - Služba je integrována s elektronickým bankovníctvím. - Uživatelé si mohou v rámci uživatelského rozhraní nastavit, od kterých subjektů si přejí dostávat zprávy. - V rámci služby eBoks je nabízen archiv, který umožňuje nastavení upload dokumentů. Archivace dokumentů je omezena na dobu 7 let. - Více než dvě třetiny společností Dánsku, které disponují více než 1000 zaměstnanci, využívají službu e-Boks k odesílání výplatních pásek.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Více než 20 000	205 000 000	Povinné	Data za rok 2012
Podnikatelské subjekty			Povinné	Data za rok 2012
Občané	3 800 000	Není k dispozici	Dobrovolné	Data za rok 2012

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Odesílatel			
Veřejná správa (OVM)	NE	ANO Povinně	ANO** Povinně
Podnikatelské subjekty	ANO*	ANO*	ANO*
Občané	ANO*	ANO*	NE

*Povinnost využití služby ke komunikaci nebyla identifikována.

**Pro občany povinnost a přijímat od roku 2014.

Použité zdroje

e-Boks expands digital postal mail service to Norway [online]. 2012-02-06 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://postandparcel.info/45356/news/it/e-boks-expands-digital-postal-mail-service-to-norway/>>.

e-Boks presentation [online]. 2013-02-08 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://e-boks.com/files/ekstranet/presentation_february_2013.pdf>.

e-Boks [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.e-boks.com/dk/default.aspx>>.

EIKHEM Robert, DNB opens up to Nets Share using e-Boks [online]. 2012-01-31 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.nets.eu/media/news/Pages/DNB-opens-up-to-Nets-Share-using-e-Boks.aspx>>.

World Mail Awards - Previous winners [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.cvent.com/events/world-mail-awards-2013/custom-21-19d481b610ef443cb35be948b7e0f764.aspx>>.

14.1.3 Švédsko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	9,1 milionů
Hlavní město	Stockholm
Penetrace internetovým připojením	92,7 %

Mina meddelanden

Stát	Švédsko
Historie	Služba byla spuštěna na začátku roku 2013.
Účel/zaměření	Digitální schránka pro úřední poštu.
Popis	Služba umožňuje příjem pošty od veřejné správy elektronickou formou. Služba je dobrovolná a je poskytována zdarma. Uživatel si může vybrat instituce, od kterých chce dopisy dostávat elektronicky. Služba může být využita veřejností i podnikatelskými subjekty. Zatím je možné přijímat zprávy pouze od Skatteverket (daňový úřad), Bolagsverket (kancelář pro registraci firem) a Úřadu pro regionální a ekonomický rozvoj. V budoucnosti je plánováno rozšíření o další instituce.
Provozovatel	Služba byla vyvinuta díky spolupráci mezi institucemi Skatteverket (daňový úřad), Bolagsverket (kancelář pro registraci firem) a Úřadem pro regionální a ekonomický rozvoj. Švédská vláda pověřila provozem služby Skatteverket.
Ceny	Není k dispozici.
Zajímavosti	- Notifikace o příchozí poště jsou doručovány prostřednictvím SMS nebo emailové schránky. - Služba poskytuje dva druhy schránek – pro podnikatelské subjekty a pro fyzické osoby. - Zpráva je považována za doručenu ve chvíli, kdy ji daná instituce prostřednictvím služby Mina meddelanden odešle. - Služba využívá HTML4.01 a CSS2.1. - Zpráva je považována za doručenu ve chvíli, kdy je odeslána. Využití služby je ale dobrovolné.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	3	Není k dispozici	Dobrovolné	
Podnikatelské subjekty	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	
Občané	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Odesílatel			
Veřejná správa (OVM)	NE	ANO Povinně	ANO Povinně
Podnikatelské subjekty	NE	NE	NE
Občané	NE	NE	NE

ePostboxen

Stát	Švédsko
Účel/zaměření	Poštovní online služba, která umožňuje příjem zpráv prostřednictvím zabezpečeného komunikačního kanálu. Jde o obdobu standardní fyzické pošty.

<i>Popis</i>	Jedná se o elektronickou obdobu fyzické poštovní schránky. Uživatelé mohou nastavit, které typy pošty chtějí odebírat elektronicky a které chtějí obdržet standardním fyzickým způsobem. Služba je napojena na internetové bankovníctví, takže je možné skrze tento komunikační bod provádět platby. Kanál je zabezpečený, komunikace je šifrována a pošta je opatřena autorizační známkou („e-seal“), která zaručuje integritu dané zprávy a jednoznačně identifikuje odesílatele. Uživatel si může nastavit notifikaci na svoji emailovou adresu.
<i>Historie</i>	Projekt byl zahájen v březnu roku 2000 a implementace byla dokončena v dubnu 2001. Služba byla primárně zaměřena na klienty, kteří odesílají velké množství dopisů (například banky).
<i>Provozovatel</i>	Posten AB – švédský poštovní operátor, který je od roku 2009 společně vlastněn švédskou (60 %) a dánskou vládou (40 %) prostřednictvím holdingu PostNord.
<i>Ceny</i>	Příjem pošty prostřednictvím nástroje ePostboxen je zdarma. Náklady hradí odesílatel.
<i>Zajímavosti</i>	- Zprávy jsou odesílané pomocí řešení, které se nazývá „eSkicka“. Veškeré informace odesílané pomocí této služby jsou považovány za důvěrné. - Pokud je pošta přesunuta ze schránky, „e-seal“ ztrácí parametry důvěryhodnosti. - Zhruba 20 % faktur je ve Švédsku zasíláno na elektronické účty.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	
Podnikatelské subjekty	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	
Občané	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Odesílatel			
Veřejná správa (OVM)	NE	NE	NE
Podnikatelské subjekty	NE	NE	ANO (Dobrovolně)
Občané	NE	NE	NE

Kivra (Brevo)

<i>Stát</i>	Švédsko
<i>Účel/zaměření</i>	Digitální schránka pro příjem zpráv od přidružených subjektů.
<i>Popis</i>	Jedná se o webovou službu, která umožňuje příjem dokumentů od organizací do digitální schránky. Služba je integrována s elektronickým bankovníctvím a umožňuje nahrávání dokumentů. Zásilky zaslané prostřednictvím služby mají stejnou povahu, jako zásilky zaslané standardní fyzickou poštou.
<i>Historie</i>	Poskytování služby bylo zahájeno v roce 2011.
<i>Provozovatel</i>	Kivra byla založena v roce 2010 ve švédském Stockholmu. V 2013 proběhla fúze společnosti Kivra s konkurenční společností Brevo, která poskytovala stejný druh služeb, čímž si upevnila pozici na trhu. V tuto chvíli jsou poskytovány obě služby zvlášť, ale budoucnou budou obě služby integrovány. Integrace služeb je naplánována na první polovinu roku 2014.
<i>Ceny</i>	Příjem pošty prostřednictvím nástroje ePostboxen je zdarma. Náklady hradí odesílatel.
<i>Zajímavosti</i>	- Účty uživatelů jsou vázány na číslo sociálního zabezpečení. - Služba zasílá upozornění na email. - Součástí kampaně je velmi zdůrazňovaná ohleduplnost vůči životnímu prostředí. - Kivra propaguje, že společnost prostřednictvím její služby ušetří 70 % nákladů na odesílání dopisů svým zákazníkům.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost přijímat/odesílat	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	Není k dispozici	Není k dispozici	
Podnikatelské subjekty	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	
Občané	Cca 500 000 uživatelů	Není k dispozici	Dobrovolné	Po fúzi

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Odesílatel			
Veřejná správa (OVM)	NE	NE	NE
Podnikatelské subjekty	NE	NE	ANO Dobrovolně

Občané	NE	NE	NE
--------	----	----	----

*Povinnost využití služby ke komunikaci nebyla identifikována.

Použité zdroje

About Us – PostNord [online]. 2013, datum aktualizace 2013-09-26 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.postnord.com/en/About-Us/>>.

ACCENTURE. eGovernment Leadership: High Performance, Maximum Value [online]. 2004-05 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.govexec.com/pdfs/AccentureEGovStudy.pdf>>.

ePostBox. [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.posten.se/en/Private/ePostbox/Pages/ePostbox.aspx#tab2>>.

General terms and conditions for Mina meddelanden [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://minameddelanden.se/inenglish/minameddelanden.4.71004e4c133e23bf6db8000106813.html?request_locale=en>.

Kivra stärker sin position som Sveriges ledande digitala brevlåda genom förvärv av Brevo [online]. 2013-06-19 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.mynewsdesk.com/se/brevo-ab/pressreleases/kivra-staerker-sin-position-som-sveriges-ledande-digitala-brevlaada-genom-foervaerv-av-brevo-877995>>.

Mina meddelanden [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://minameddelanden.se/inenglish/minameddelanden.4.71004e4c133e23bf6db8000106813.html?request_locale=en>.

Posten Annual Report 2001 [online]. 2001, datum poslední aktualizace 2006-01-17 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://reports.huginonline.com/886188/111561.pdf>>.

RYDE, Sebastian. De vill göra brevlådan digital [online]. 2013-02-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://internetworld.idg.se/2.1006/1.490218/de-vill-gora-brevladan-digital>>.

„Supersite“ stores all state’s mail to Swedes [online]. 2013-02-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.thelocal.se/46134/20130211/>>.

THE INFORMATION TECHNOLOGY AND INNOVATION FOUNDATION. IT Investments in the G-20 Stimulus Plans [online]. 2009 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.itif.org/files/g20-stimulus.pdf>>.

UPU Knowledge Base [online]. 2004 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.ptc.upu.int/caseStudy/Postens_epost_service_case_study.htm#Top>.

WOODS, Ben. Swedish digital mailbox service Kivra acquires local rival Brevo [online]. 2013-06-19, datum aktualizace 2013-06-13 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://thenextweb.com/insider/2013/06/19/swedish-digital-mailbox-service-kivra-acquires-local-rival-brevo/>>.

14.1.4 Norsko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	4,7 milionů
Hlavní město	Oslo
Penetrace internetovým připojením	96,9 %

Digipost

Stát	Norsko
Účel/zaměření	Alternativa ke standardní fyzické schránce.
Popis	Identifikace schránky je založena na fyzické adrese daného uživatele a národním ID. Schránka slouží pro příjem dokumentů, jakými jsou faktury, vládní dokumenty a zdravotní dokumenty. Služba obsahuje i možnost archivace. Prostřednictvím této služby lze elektronicky odesílat a přijímat poštu. Služba podporuje elektronické bankovníctví. Služba zaručuje jednoznačnou a spolehlivou identifikaci odesílatele a příjemce. Využití služby je dobrovolné.
Historie	Služba byla spuštěna roku 2011, první municipalitou, která začala prostřednictvím této služby komunikovat s občany, bylo v dubnu 2012 město Larvik. V květnu 2012 začala službu využívat nejvýznamnější finanční skupina v Norsku – DNB.
Provozovatel	Skupina Norway post (Posten Norge) – norský poštovní a logistický operátor a více než 20 000 zaměstnanci. Skupina se skládá ze subjektů Posten a Bring a disponuje v Norsku více než 1400 pobočkami. Službu provozuje subjekt Posten.
Ceny	- Otevření účtu je zdarma. - Příjem pošty je pro fyzickou osobu prostřednictvím služby zdarma, uživatel má omezenou možnost odesílat zprávy zdarma. Od určitého objemu je odesílání zpráv zpoplatněno.
Zajímavosti	- Schránka disponuje úložným prostorem o velikosti 1GB. Úložný prostor podporuje nahrávání souborů. - Zpráva je považována za doručenu ve chvíli, kdy uživateli dorazí do schránky. - Uživatel musí být starší 15 let. - Služba umožňuje zasílat upozornění prostřednictvím emailu či SMS. - Systém má aplikaci na android. - Služba podporuje elektronické bankovníctví - V Norsku existují další eGovernment služby, například: - Altinn – jedná se o webový portál, prostřednictvím kterého mohou uživatelé podávat formuláře týkající se daní, práce cizinců, atd. - Portál je výsledkem spolupráce centra registrů Brønnøysund, daňovým úřadem a dalších. - Uživatel obdrží potvrzení o tom, že formulář byl podán. - Služba obsahuje archiv zpráv do 10 let. - V roce 2012 byla v Norsku také zprovozněna dánská služba e-Boks.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	240 000 registrovaných subjektů	1 000 000 zaslaných zpráv	Dobrovolné	Údaje pochází za rok 2012
Podnikatelské subjekty				
Občané				

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Veřejná správa (OVM)	ANO*	ANO*	ANO*
Podnikatelské subjekty	ANO*	ANO*	ANO*
Občané	ANO*	ANO*	ANO*

*Povinnost využití služby ke komunikaci nebyla identifikována.

Použité zdroje

Digipost [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.digipost.no/>>.

Important events - Annual report 2012 [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.postennorge.com/annual-report-2012/results/important-events>>.

Juridisk informasjon [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.digipost.no/juridisk/>>.

Norway Post to launch a digital mailbox [online]. 2011-01-12 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.postennorge.com/home/news-archive/news-archive/norway-post-to-launch-a-digital-mailbox>>.

Skatteetaten - Guide for foreign employers and employees [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.skatteetaten.no/en/International-pages/Employers/Do-you-run-a-Norwegian-business-or-are-you-a-self-employed-person-in-Norway/Norwegian-business-or-self-employed-person/Articles1/Guide-for-foreign-employers-and-employees/?chapter=6857#kapitteltekst>>.

14.1.5 Finsko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	5,3 milionů
Hlavní město	Helsinky
Penetrace internetovým připojením	89,4 %

Netposti

Stát	Finsko
Účel/zaměření	Služba Netposti je vnímána jako zabezpečená elektronická alternativa k tradičním poštovním službám. Pro občany a podnikatelské subjekty je možnost přijímat: - faktury, - oficiální dokumenty od úřadů. - výplatní pásky. - výsledky zdravotních testů. Pomocí této služby je také možné zasílat některé předdefinované formuláře (celkem jich je cca 8 000) úřadům. Službu je také možno integrovat s elektronickým bankovníctvím, je možné zkopírovat data o platbách pomocí kódu vygenerovaného službou Netposti.
Popis	Registrace je možná pomocí online bank ID, uživatelského jména již vytvořeného u finské pošty nebo pomocí chip ID vystaveného „centrem pro registr obyvatel“. Přístup do schránky je skrze webové rozhraní. Uživatel dostane upozornění pomocí e-mail nebo SMS o příchozí poště.
Historie	Netposti byla služba zprovozněna v roce 2000 společností Itella jako první služba umožňující bezpečnou elektronickou komunikaci. V prvních letech spíše stagnovala, nicméně v posledních 3 letech počet uživatelů výrazně roste zejména díky faktu, že v roce 2010 byla služba zprovozněna také pro podnikatelské subjekty jakožto odesílatele.
Provozovatel	Itella (společnost vlastněná finským státem, která provozuje i finskou poštu Posti)
Ceny	- Pro příjemce je služba zdarma. - Náklady hradí odesílatel.

Zajímavosti	- Poštu je možné archivovat po dobu šesti let zdarma, poté je možné si zaplatit delší archivaci. - V rámci služby je uživatelům umožněno podávat vybrané formuláře. Těchto strukturovaných formulářů je v současnosti více než 1000 a jsou udržovány příslušnými organizacemi. - Daňové formuláře jsou nabízeny již předvyplněny, čím uživatelé ušetří čas a je sníženo riziko chybného vyplnění. - Služba podporuje elektronické bankovníctví. - Systém umožňuje splatit faktury prostřednictvím systému přímo, či využít možnost nákupu kreditu, prostřednictvím kterého je také možné platby realizovat.
-------------	---

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	600	13 000 000	Dobrovolné	Data za rok 2012
Podnikatelské subjekty	10 000		Dobrovolné	
Občané	450 000		Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván				
Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané	
Veřejná správa (OVM)	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	
Podnikatelské subjekty	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	
Občané	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	

Použité zdroje
FAQ - Questions and answers about NetPosti [online]. 2010, datum aktualizace 2010-03-31 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://www.posti.fi/liitteet/netposti/faq_en.pdf >.
Itella's NetPosti is doing fine [online]. 2012-10-31 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://eeiplatform.com/10440/itellas-netposti-is-doing-fine/ >.
Itella Corporation - The number of NetPosti users increases by 50%. [online]. 2010-05-18, [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://www.posti.fi/english/current/2010/20100518_netposti.html >.
Itella adds 3,000 mailers to Netposti digital mail service [online]. 2012-09-27 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://postandparcel.info/50829/news/companies/itella-adds-3000-mailers-to-netposti-digital-mail-service/ >.
Netposti - Posti for consumers [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://www.posti.fi/english/servicesonline/netposti/ >.

14.1.6 Nizozemí

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)	
Populace	16,7 milionů
Hlavní město	Amsterdam
Penetrace internetovým připojením	92,9 %

MijnOverheid	
Stát	Nizozemí
Účel/zaměření	Jedná se o eGovernment portál určený pro veřejnost.
Popis	Portál obsahuje zabezpečenou elektronickou poštovní schránku, která umožňuje komunikaci s úřady. Uživatelé si mohou nastavit, od kterých přidružených organizací si přejí odebírat zprávy. Dále má uživatel k dispozici informace o jeho aktivitách směrem k úřadům a přístup k záznamům, které úřady o jeho osobě drží. Využití služby je dobrovolné. Služba by měla být přístupná z domény mijn.overheid.nl a z webových prezentací přidružených organizací.
Historie	V roce 2006 byla pod Ministerstvem vnitra založena organizace GBO.Overheid. V roce 2010 se organizace přejmenovala na Logius. Služba je k dispozici od roku 2009.
Provozovatel	Logius – organizace podnikající v oblasti eGovernmentu spadající pod Ministerstvo vnitra. Tato organizace pracuje pro různé resorty veřejné správy.
Ceny	Není k dispozici.

Zajímavosti	• Zprávy jsou uloženy na dobu neurčitou, službu lze tedy využít jako archiv. • Zákazník se do schránky přihlašuje prostřednictvím jednoznačného identifikátoru určeného pro komunikaci s úřady a poskytovateli veřejných služeb – „DigiD“. • Státní organizace, které prostřednictvím služby odesílají zprávy: ▪ Daňový úřad, ▪ RDW (poskytovatel veřejných služeb v oblasti dopravy), ▪ SVB (sociální pojišťovna), ▪ UWV (stav pro pojištění zaměstnanců), ▪ Další organizace veřejné správy (zejména obce). • Komunikace probíhá přes certifikát „PKloverheid“, prostřednictvím kterého je jednoznačně identifikován odesílatel. Prostřednictvím certifikátu lze k zásilce připojit právně platný elektronický podpis. • Nizozemí je jednou z předních zemí EU v oblasti eGovernmentu a nabízí svým obyvatelům mnoho internetových služeb. Například: ▪ FinBox: jedná se o digitální schránku pro finanční účely. Dle zamýšleného konceptu by měly být uživateli do této schránky zasílány všechny finanční dokumenty. Dokumenty jsou archivovány po dobu 7 let. Registrace do schránky probíhá prostřednictvím přidružených bank. ▪ MijnPost: v lednu 2006 spustil poštovní operátor PostNL službu zvanou „MijnPost“. MijnPost je portálem pro business klienty, zároveň slouží pro přístup do virtuální poštovní schránky. Prostřednictvím portálu je možné vyplňovat k objednávkám formuláře, do schránky následně zákazník obdrží potvrzení o objednávce. Zákazník může prostřednictvím portálu sledovat stav zásilky. Prostřednictvím portálu lze také administrovat finanční aspekty zásilek. Portál slouží jako elektronická podpora pro standardní fyzické zásilky. Manuálně vyplněný formulář k zásilce stojí € 2,00, vyplnění formuláře prostřednictvím portálu není účtováno.			
Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	54 správních orgánů (zejména obcí) a 4 státní organizace	Není k dispozici	Povinnost zřízení datové schránky nebyla identifikována	Údaj je z roku 2013
Podnikatelské subjekty	Není k dispozici	Není k dispozici	Povinnost zřízení datové schránky nebyla identifikována	
Občané	100 000	Není k dispozici	Povinnost zřízení datové schránky nebyla identifikována	Údaj je ze srpna 2011

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Veřejná správa (OVM)	NE	NE	ANO*
Podnikatelské subjekty	NE	NE	NE
Občané	NE	NE	NE

*Povinnost využití služby ke komunikaci nebyla identifikována.

Použité zdroje

About PostNL [online]. 2013-08, datum aktualizace 2013-11-05 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.postnl.com/Images/20130805-postnl-corporate-presentation-august-2013_tcm216-592791.pdf>.

Access/Products/English/Snellbuttons/Logius [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.logius.nl/english/products/access/>>.

De digitale brievenbus van de overheid groeit [online]. 2013-01-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ingovernment.nl/artikel-pd/de-digitale-brievenbus-van-de-overheid-groeit>>.

eGovernment Factsheets – The Netherlands [online]. 2011-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.epractice.eu/files/eGovernmentTheNetherlands.pdf>>.

FinBOX – Dutch payment Association [online]. 2012 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.betalvereniging.nl/en/giro-based-and-online-payments/finbox/>>.

MijnOverheid | Aangesloten overheidsorganisaties [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://mijn.overheid.nl/help/aangeslotenoverheden>>.

MijnOverheid | Aangesloten overheidsorganisaties op berichtenbox [online]. 2010 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://mijn.overheid.nl/help/BerichtenboxAangeslotenOrganisaties>>.

Organisatie/Logius [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.logius.nl/organisatie/>>.

PostNL | MijnPost - Het gemak van online met de zekerheid van PostNL [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://fdsdms.postnl.nl/adfs/ls/?wa=wsignin1.0&wtrealm=https%3a%2f%2fhome.mijnpost.postnl.nl&wctx=rm%3d0%26id%3dpasive%26ru%3d%252f&wct=2013-11-13T15%3a37%3a02Z>>.

14.1.7 Portugalsko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)	
Populace	10,8 milionů
Hlavní město	Lisabon
Penetrace internetovým připojením	55,2 %

ViaCTT	
Stát	Portugalsko
Účel/zaměření	Možnost autorizované elektronické komunikace, která má dostatečně vysokou spolehlivost, bezpečnost a efektivitu. Jedná se o alternativu ke standardnímu odesílání a doručování fyzických dopisů.
Popis	Jedná se o veřejnou službu, která se řídí příslušnou legislativou. Je zajištěna jednoznačná identifikace odesílatele, což zajišťuje odstranění anonymity a snížení nevyžádané pošty. Služba umožňuje na základě přijatých dokumentů (například faktur) také realizovat platby.
Historie	Projekt byl spuštěn v roce 2005. V roce 2010 měla služba více než 222,000 registrovaných uživatelů. Registrováno bylo také 32 entit.
Provozovatel	CTT Correios de Portugal, S.A. – Portugalský poskytovatel poštovních služeb.
Ceny	Příjem pošty prostřednictvím služby je zdarma. Náklady zásilky hradí odesílatel.
Zajímavosti	- Služba má více než 1 milion registrovaných uživatelů, což je více než 10 % portugalské populace. Registrováno je také více než 50 entit. - Služba umožňuje sdílení dokumentů a složek mezi uživateli. - Dále služba umožňuje nastavení upozornění prostřednictvím emailu či SMS a sdílení dokumentů. - Služba je integrována s dalšími elektronickými poštovními službami: - eStamp, - eCard (elektronický pohled), - Hybridní pošta, - e-Commerce, - Elektronické platby. - Služba je integrována s elektronickým bankovníctvím. - Poskytovatel služby se snaží uzavřít partnerství s dalšími poskytovateli po celém světě, aby mohl flexibilně čelit novým výzvám. - Platforma pro poskytování elektronických poštovních disponuje těmito výhodami: - Integrovaná platforma byla široce testována a již je v produktivním provozu. - Podpora vysokého množství transakcí. - Platforma je založena na „Enterprise Open Source“ technologiích, což zaručuje vysokou spolehlivost spolu s kontrolovanými náklady. - Je zajištěna integrace s „track & trace“.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	50 entit	Není k dispozici	Dobrovolné	Údaj pochází z konce roku 2012
Podnikatelské subjekty		Není k dispozici	Dobrovolné	Údaj pochází z konce roku 2012
Občané	1 milion	Není k dispozici	Dobrovolné	Údaj pochází z konce roku 2012

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván				
Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané	
Veřejná správa (OVM)	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	
Podnikatelské subjekty	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	
Občané	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	

Použité zdroje

CTT- CORREIROS DE PORTUGAL. *Sustainability Report 2010*. [online]. 2010 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ctt.pt/fectt/export/download/en/grupoctt/susstentabilidade/CAP02.pdf>>.

Delivering The Future. CTT sends you to another level in postal service. [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.ctt.pt/fectt/wcmservlet/ctt/en/institucional/grupoctt/delivering_the_future.html>.

SILVA Andre. *The ViaCTT solution from Correios de Portugal* [online]. 2007-11-30 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://postandparcel.info/24503/in-depth/the-viactt-solution-from-correios-de-portugal/>>. *ViaCTT*. [online]. 2011, datum aktualizace 2013-02-27 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.viactt.pt/website/como_funciona.html>.

14.18 Francie

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	65,6 milionů
Hlavní město	Paříž
Penetrace internetovým připojením	79,6 %

Digiposte

Stát	Francie
Účel/zaměření	Služba Digiposte je služba určena k: • ověřenému příjmu dokumentů od veřejné správy, • bezpečnému skladu citlivých dokumentů, • bezpečné komunikaci s kýmkoliv, kdo má tuto schránku, • sdílení složek (podobně jako dropbox). Mezi nejpočetnější položku z odeslaných zpráv patří bankovní výpisy.
Popis	Služba Digiposte, provozovaná francouzskou poštou poskytuje zabezpečenou poštovní schránku pomocí které je možno odesílat a přijímat úřední dokumenty a dále bezpečně skladovat osobní elektronické dokumenty citlivé povahy.
Historie	Digiposte je datová schránka zprovozněná francouzskou poštou (La Poste) v roce 2011. Od jejího zprovoznění má více než 800 tis. uživatelů.
Provozovatel	La Poste (francouzská pošta)
Ceny	• Náklady hradí odesílatel.
Zajímavosti	• Zdarma je i možnost skladování dokumentů do výše 3 GB. Prostřednictvím služby bylo uloženo 6 milionů zpráv (údaj ze začátku roku 2013). • Služba je integrována s hybridní poštou a nabízí možnost určit, které dokumenty budou distribuovány elektronicky a které fyzicky. • V rámci služby je nabízena poradenská služba Digicoach, kdy konzultanti přímo u klienta definují efektivní využití služby a její integraci do backoffice procesů. • Mezi další služby, které toto řešení poskytuje, patří také Digishoot service, pomocí které je možné mít ověřenou fotografii z hlediska lokace, času a data. Tato služba je vhodná například pro pojišťovny. Pořízení pěti ověřených fotografií stojí 1,79 Eur. • Prostřednictvím služby je možné vytvořit emailovou adresu, prostřednictvím které může uživatel zasílat dokumenty přímo do schránky. Tato adresa má platnost 7 dnů. • Do schránky je možné přistupovat i přes mobilní aplikaci.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	Data z roku 2013
Podnikatelské subjekty	150	6 000 000*	Dobrovolné	
Občané	800 000		Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Odesílatel			
Veřejná správa (OVM)	NE	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně
Podnikatelské subjekty	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně
Občané	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně

*Počet zpráv uložených v systému od jeho spuštění do 1. čtvrtletí 2013.

Použité zdroje

Conditions générales d'utilisation [online]. 2012-06-01 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.digiposte.fr/conditions-generales-dutilisation>>.

Digishoot: photographiez, certifiez [online]. 2014 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.digiposte.fr/decouverte/digishoot-photographiez-certifiez-0>>.

Professionnels / Digiposte enterprises [online]. 2014 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<https://entreprises.digiposte.fr/professionnels>>.

SWAIN Matt. *Digiposte Shoots for New Revenue Opps in France* [online]. 2013-03-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://blog.infotrends.com/?p=10084>>.

14.1.9 Itálie

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	61,3 milionů
Hlavní město	Řím
Penetrace internetovým připojením	58,4 %

Postemailbox

Posteitaliane

Stát	Itálie
Účel/zaměření	Nástroj umožňuje zabezpečenou formu komunikace, která je alternativou ke standardním fyzickým dopisům.
Popis	Jedná se o certifikovaný elektronický komunikační kanál. Uživatelé mají možnost využívat elektronický podpis a archiv o velikosti 4 GB. Zpráva poslaná prostřednictvím tohoto nástroje má stejnou právní platnost jako fyzicky odeslaný dopis. Pro elektronický podpis stačí nainstalovat příslušný software a podpis potvrdit prostřednictvím SMS.
Historie	Po spuštění v září 2011 byla služba nabízena pouze zákazníkům poštovní banky (BancoPosta), kteří měli možnost registrace zdarma. V prosinci 2011 byla služba zpřístupněna ostatním fyzickým osobám. V dubnu 2012 byly služby doplněny o nabídku pro malé podniky. Pro podniky byla nabídka doplněna v červnu 2012, jež měla i svoji „multi-user“ verzi.
Provozovatel	Poste Italiane – hlavní italský poskytovatel poštovních služeb.
Ceny	Cena za provoz schránky je € 15 za rok.
Zajímavosti	- Technické atributy schránky: - maximální denní počet položek: 200, - maximální velikost zprávy (včetně příloh): 30MB, - maximální počet příjemců zprávy: 100. - Funkce služby Archiv jsou následující: - ukládání osobních souborů, - ukládání emailových správ včetně příloh, - uhyhřívání v archivovaném obsahu, - řazení dokumentů, - vytváření a spravování složek, - a další. - Archiv má kapacitu 4 GB. - Pro podniky je nabízena „multi-user“ správa datové schránky, kdy do datové schránky má přístup více uživatelů. - Služba je integrována s elektronickým bankovníctvím. - Pro zahraniční zájemce poskytovatel umožňuje využít službu PReM (Postal Registered electronic Mail), což je elektronická obdoba doporučeného dopisu. - Služba disponuje autentifikací odesílatele a příjemce, - Je využívána služba ECPM (Electronic Postal Certification Mark), díky níž je k dispozici časové razítko a je zaručena integrita obsahu. Úložný prostor má velikost 1GB, - Maximální denní počet položek: 200, - Maximální velikost zprávy (včetně příloh): 10MB, - Maximální počet příjemců zprávy: 50.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	
Podnikatelské subjekty	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	
Občané	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Veřejná správa (OVM)	ANO*	ANO*	ANO*
Podnikatelské subjekty	ANO*	ANO*	ANO*
Občané	ANO*	ANO*	ANO*

*Povinnost využití služby ke komunikaci nebyla identifikována.

Použité zdroje

Focus on - PReM [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.posteitaliane.post/english/focus-on/prem.shtml>>.
 INTERNATIONAL POST CORPORATION. *Strategic Perspectives on the Postal Market* [online]. 2012-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.ipc.be/~media/Documents/PUBLIC/Markets/Strategic%20Perspectives%202012%20FINAL.pdf>>.
 Online - Postmailbox [online]. 2011 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.poste.it/postali/online/postmailbox.shtml>>.
 Poste Italiane - Posteitaliane.mail@ [online]. 2011 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.poste.it/online/postemail_at/>.
 POSTE ITALIANE. *SOCIAL REPORT 2011* [online]. 2012 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.posteitaliane.post/resources/english/editoriali/pdf/social_report_2011.pdf>.

14.1.10 Španělsko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	47 milionů
Hlavní město	Madrid
Penetrace internetovým připojením	67,2 %

Dirección Electrónica Habilitada (DEH)

Stát	Španělsko
Účel/zaměření	Služba DEH slouží převážně ke komunikaci s daňovým úřadem, ale je možné jí využívat také jako nástroj na zabezpečenou elektronickou komunikaci s jinými úřady.
Popis	Služba DEH je přístupná přes portál 060.ES, který byl spuštěn na základě přijetí zákona, který stanovoval povinnost veřejné správy poskytovat elektronické služby pro občany do roku 2010. Na základě královského dekrety 1363/2010 musí společnosti povinně přijímat notifikace a komunikovat s daňovým úřadem skrze DEH, takže je to využíváno převážně k tomu. Služba nicméně umožňuje přijímat oficiální dokumenty i od jiných autorit.
Historie	Portál 060.ES byl spuštěn v roce 2006. V tom samém roce byla zprovozněna i tato služba.
Provozovatel	Ministerstvo financí a veřejné správy (Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas)
Ceny	Příjemci platí paušální poplatek € 120 ročně.
Zajímavosti	- Služba rozesílá notifikace o příchozích zprávách emailem. - Uživatelé se musí do schránky přihlásit jednou za 10 dní, v opačném případě jsou nevyzvednuté zásilky považovány za odmítnuté.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	Není k dispozici	Povinné	
Podnikatelské subjekty	2 000 000	Není k dispozici	Povinné	Údaj z roku 2010. Jsou to téměř všechny podnikatelské subjekty.
Občané	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Veřejná správa (OVM)	NE	ANO Povinné	ANO Povinné
Podnikatelské subjekty	ANO* Povinné	NE	NE

Občané	NE	NE	NE
--------	----	----	----

*Povinnost odesílat daňová přiznání.

Metaposta				
Stát	Španělsko			
Účel/zaměření	Služba Metaposta slouží jako schránka, skrze kterou je možné přijímání dokumentů od úřadů nebo jiných subjektů, ale také jako úložiště, kam si může občan uploadovat důležité nebo citlivé dokumenty v elektronické podobě. Uživatelé si mohou v systému nastavit, od kterých subjektů si přejí přijímat právy.			
Popis	Metaposta je projekt, který je součástí e-strategie baskické vlády, která se inspirovala úspěšnými projekty v Dánsku a Norsku. Jedná se o schránku, která je přístupná přes webové rozhraní odkudkoliv.			
Historie	Metaposta byla uvedena do provozu v roce 2011 jako ústřední datová schránka v Baskicku.			
Provozovatel	Metaposta je společnost vlastněná následujícími akcionáři: - Fondo Ezten (Gestión Capital Riesgo del País Vasco, S.A.) – hedgeový fond s 30% podílem, - JIE (Sociedad Pública de Informática del Gobierno Vasco) – Ministerstvo informatiky 17,5% podílem, - Cámara de Comercio de Bilbao (Bizkaia) – hospodářská komora Bilbao s 15,10% podílem, - Cámara de Comercio de Gipuzkoa – hospodářská komora Gipuzkoa s 9,90% podílem. - Alava Chamber of Commerce – obchodní komora v Alavě s 5% podílem - Tecnalia Research & Innovation, - Výzkumné centrum Tecnalia s 7,5% podílem - Mondragon Investments – Investiční společnost Mondragons 7,5% podílem - Gureak Group (Gupost) – Centrum pro technologický výzkum a inovace s 7,5% podílem			
Ceny	- Pro občany jakožto příjemce je služba zdarma. - Ceny pro odesílatele se odvíjejí od velikosti dokumentu: 0Kb - 300Kb: 0,11€, 300Kb - 600Kb: 0,18€.			
Zajímavosti	Datové centrum Metaposty je umístěno v datovém centru systému Baskické vlády.			
Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	12	700 000	Dobrovolné	Data jsou za rok 2012.
Podnikatelské subjekty			Dobrovolné	
Občané	12 000	Není k dispozici	Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván				
Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané	
Veřejná správa (OVM)	NE	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	
Podnikatelské subjekty	NE	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	
Občané	NE	NE	NE	

Použité zdroje	
Administración pública electrónica - Wikipedia, la enciclopedia libre [online]. 2013, datum poslední aktualizace 2013-10-13 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://es.wikipedia.org/wiki/Administraci%C3%B3n_p%C3%BAblica_electr%C3%B3nica>. AGECIA TRIBUTARIA. NOTIFICACIONES ELECTRÓNICAS OBLIGATORIAS [online]. 2010-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.agencia-tributaria.es/static_files/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Informacion_institucional/Campanias/NEO/NEO.pdf>. Dirección Electrónica Habilitada- DEH- Servicio de recepción online de notificaciones [online]. 2013, datum poslední aktualizace 2013-08-07 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://direccionelectronica-habilitada.com/>. In its first year, Metaposta has sent more than 700,000 documents to 12,000 users METAPOSTA [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <https://www.metaposta.com/en/first-year.html>. Metaposta Businesses METAPOSTA [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <https://www.metaposta.com/en/pack-pyme.html>. Notificaciones electrónicas - 060 - Inicio [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://notificaciones.060.es/PCPublic_publicinfo.action>. SuperContable.com - ¿QUÉ ES LA DHE Y EN QUÉ CONSISTE? [online]. 2013, datum poslední aktualizace 2013-11-04 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.supercontable.com/articulos/deh/que_es_deh.htm>. Who runs METAPOSTA? METAPOSTA [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <https://www.metaposta.com/en/who-runs-metaposta.html>.	

14.1.11 Estonsko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)	
Populace	1,3 milionů

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Hlavní město	Talinn
Penetrace internetovým připojením	78,0 %

ID DigiDoc

Stát	Estonsko
Účel/zaměření	Služba umožňující sdílení, zasílání, skladování a podepisování úředních dokumentů.
Popis	Do systému je možné se přihlásit pomocí ID card nebo Mobile ID. Uživatel může nahrát, digitálně podepsat a odeslat jakýkoliv dokument a odeslat jej druhé straně k podepsání. Systém je využíván v soukromém sektoru, ale i v sektoru veřejném. Systém je využíván pro všechny možné typy dokumentů, od soudních dokumentů po obecní dokumenty. Dále je služba výrazně využívána v bankovním odvětví. Uživatelům je k dispozici 10 MB místa na skladování dokumentů.
Historie	Služba ID DigiDoc je projekt spuštěný v roce 2005 a je součástí strategického konceptu e-Estonia.
Provozovatel	Stát Estonsko
Ceny	Zřízení a příjem dokumentů je zdarma.
Zajímavosti	- Uživatel má k dispozici uskutečnit 10 podpisů za měsíc zdarma. - Dohromady má uživatel k dispozici 10 MB místa, nicméně jeden dokument může být skladován pouze 6 měsíců, poté je vymazán. Ceny za více podpisů a více místa nejsou k dispozici. - Objem dokumentů zaslaných či uložených roste meziročně o 100 %.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	100 000 000 podepsaných zpráv	Povinné	Údaj za rok 2012
Podnikatelské subjekty	Není k dispozici		Dobrovolné	
Občané	Není k dispozici		Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Odesílatel			
Veřejná správa (OVM)	ANO*	ANO*	ANO
Podnikatelské subjekty	ANO*	ANO*	ANO*
Občané	ANO*	ANO*	ANO*

*Povinnost využití služby ke komunikaci nebyla identifikována.

Electronic mail centre

Stát	Estonsko
Účel/zaměření	Služba Electronic mail centre umožňuje přijímat a odesílat dopisy v elektronické a zabezpečené podobě s digitálním podpisem.
Popis	Electronic mail centre je služba provozovaná státem vlastněnou poštou Eeposti. Služba je integrována s hybridní poštou. Dokumenty je možno také odesílat elektronicky a nechat je doručit v papírové podobě nebo naopak. Do systému se přihlašuje přes webové rozhraní pomocí Electronic ID Card nebo tzv. Mobile ID.
Historie	Služba Electronic mail centre byla zprovozněna estonskou poštou Eeposti v roce 2011.
Provozovatel	Eeposti (státem vlastněná pošta)
Ceny	- Registrace a příjem dopisů je pro občany je zdarma. Firmy musí při registraci podepsat smlouvu, registrace samotná je zdarma. - Zpoplatněny jsou jednotlivé zásilky.
Zajímavosti	- Eeposti také zprovoznila e-invoicing službu „eArvekeskus“ pomocí které je možné zasílat elektronické faktury. - Služba je integrována s hybridní poštou.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	300	Cca 300 000	Dobrovolné	Data za rok 2012
Podnikatelské subjekty			Dobrovolné	
Občané	Není k dispozici		Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván				
Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané	
Veřejná správa (OVM)	NE	NE	NE	
Podnikatelské subjekty	NE	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	
Občané	NE	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	

Použité zdroje	
Eesti Post [online]. 2013[cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://www.post.ee >.	
DigiDoc /e-Estonia [online]. 2013[cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://e-estonia.com/components/digidoc >.	
Digital Society Components /e-Estonia [online]. 2013[cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://e-estonia.com/components >.	
Electronic ID Card / e-Estonia [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://e-estonia.com/components/electronic-id-card >.	
Postal Technology International Awards 2012 [online]. 2013[cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://www.postaltechnologyinternational.com/awards_digital_mail_2012.php >.	
Terms and Conditions for the DigiDoc Portal [online]. 2013[cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://www.id.ee/index.php?id=35656 >.	

14.1.12 Německo

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)	
Populace	81,3 milionů
Hlavní město	Berlín
Penetrace internetovým připojením	83,0 %

De-Mail

Stát	Německo			
Účel/zaměření	De-Mail slouží čistě jako elektronická obdoba listovních služeb s garantovaným způsobem fungování a právní závazností.			
Popis	V Německu je přístup k řešení bezpečné elektronické komunikace s úřady založen na definici bezpečného řešení. Zákon definuje podmínky, které musí poskytovatel tohoto řešení splňovat, a to je poté provozováno soukromými subjekty, které musí obdržet příslušnou certifikaci. Řešení je decentralizované a zcela oddělené od systémů veřejné správy. Orgány veřejné správy jej mohou také využívat.			
Historie	V květnu 2011 nabyl v Německu účinnosti zákon, který stanovil právní rámec pro provoz služeb datové schránky De-Mail.			
Provozovatel	Provozovatelé jsou soukromé firmy, které mezi sebou soutěží prostřednictvím ceny za nabízené služby. Jsou tři poskytovatelé, kteří získali licenci: • GMX De-Mail, • Telekom De-Mail, • WEB.DE De-Mail.			
Ceny	• Správa účtu je u všech poskytovatelů zdarma. Platí se za odeslané zprávy. Cena se pohybuje mezi € 0,33 a € 0,39 za odeslanou standardní zprávu.			
Zajímavosti	• De-Mail není kompatibilní se systémem Deutsche post, tzn. lze posílat De-Mail pouze do De-Mail • Systém je připraven na EU roaming.			

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	Údaj z roku 2012
Podnikatelské subjekty	1 000 000	Není k dispozici	Dobrovolné	
Občané		Není k dispozici	Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Veřejná správa (OVM)	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně
Podnikatelské subjekty	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně
Občané	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně

E-postbrief

Stát	Německo
Účel/zaměření	E-postbrief je služba poskytující možnost zabezpečené elektronické komunikace, ale v současnosti nemá certifikaci De-Mail. Kromě možnosti oboustranné elektronické komunikace poskytuje E-postbrief možnost naskenování pošty zaslané v papírové podobě a doručení v podobě elektronické nebo naopak.
Popis	Do služby je možné se přihlásit skrze webové rozhraní po registraci u Deutsche Post.
Historie	Služba byla zahájena 14. července 2010. Zprovoznění provázela výrazná marketingová kampaň.
Provozovatel	Deutsche Post (německá pošta)
Ceny	Zřízení je zdarma. Odeslání doporučeného dopisu elektronickou cestou stojí 1,60 Eur což je zhruba polovina ceny za papírový dopis. Odeslání standartního elektronického dopisu stojí 0,58 Eur.
Zajímavosti	- Již dva dny po zprovoznění bylo registrováno 250 tis. uživatelů. Do konce prvního měsíce bylo registrováno téměř 1 milion uživatelů. - Služba je integrována s hybridní poštou. - V rámci služby je nabízen zabezpečený archiv. - Z uživatelského prostředí je možné datovou zprávu odeslat na fax.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Státní správa	Nevyužívá ke komunikaci	Nevyužívá ke komunikaci	Nevyužívá ke komunikaci	Data za rok 2010
Podnikatelské subjekty	1 000 000	Není k dispozici	Dobrovolné	
Občané		Není k dispozici	Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Veřejná správa (OVM)	NE	NE	ANO Dobrovolně
Podnikatelské subjekty	NE	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně
Občané	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně

Použité zdroje

BEUTH Patrick. *De-Mail: Chaos Computer Club kritisiert Trickseriei der Regierung* [online]. 2013-03-20, datum aktualizace 2013-11-12 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zeit.de/digital/datenschutz/2013-03/de-mail-sicher-bundesregierung/seite-1>>.

BRONIZSKI Lars. *State of the art: De-E-Mail* [online]. 2011-01-29, datum aktualizace 2013-11-12 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://erundsiemachen.files.wordpress.com/2011/01/state-of-the-art-de-mail1.pdf>>.

Deutsche Post | E-POST | E-POSTBRIEF Kosten und Preise [online]. 2013, datum aktualizace 2013-11-12 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.epost.de/privatkunden/epostbrief/preise.html>>.

Deutsche Telekom: De-Mail fact sheet [online]. 2012-05-05 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.telekom.com/media/media-kits/105338>>.

De-Mail und E-Post-Brief im Vergleich [online]. 2013-09-10 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.deutsche-handwerks-zeitung.de/de-mail-und-e-post-brief-im-vergleich/150/3101/208301/>>.

De-Mail von GMX - Sicher wie ein Brief [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.gmx.net/produkte/de-mail/>.

De-Mail – E-mail made in Germany [online]. 2013, datum aktualizace 2013-09-20 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.e-mail-made-in-germany.de/De-Mail.html>>.

De-Mail – So einfach wie E-Mail, so sicher wie Papierpost [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.cio.bund.de/DE/Innovative-Vorhaben/De-Mail/de_mail_node.html>.

E-Postbrief – Wikipedia [online]. 2013, datum aktualizace 2013-11-06 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://de.wikipedia.org/wiki/E-Postbrief>>.

PETERKA Jiří. *De-Mail: rozumnější než datové schránky?* [online]. 2011-05-09 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/de-mail-rozumnejsi-nez-datove-schranky/>>.

14.1.13 Polsko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	38,4 milionů
Hlavní město	Varšava
Penetrace internetovým připojením	64,9 %

SEKAP

Stát	Polsko
Účel/zaměření	Systém pro komunikaci s veřejnou správou pro slezský region. Systém mimo jiné obsahuje zabezpečenou poštovní schránku.
Popis	Jedná se o komplexní nástroj pro eGovernment v polském Slezsku. Systém obsahuje více jak 500 různých eGovernment služeb, a obsahuje následující moduly: • PeUP – platforma pro poskytování elektronických služeb, • SOD – systém pro řízení dokumentů, • PFE – platforma pro elektronické formuláře, • CC SEKAP – systém pro verifikaci elektronického podpisu, • MWD – modul pro výměnu dat, • Platební systém, • Bezpečnostní systém. Pro využití služeb je třeba registrovat elektronickou schránku a disponovat elektronickým podpisem. Systém podporuje obousměrnou komunikaci s veřejnou správou.
Historie	Návrh a implementace systému byla realizována v letech 2005–2008. Systém byl zprovozněn 25. 4. 2008. V letech 2009–2012 byl realizován projekt SEKAP2, který rozšířil původní systém. Projekt měl zvýšit kvalitu poskytovaných služeb a zvýšit interoperabilitu, a integrovat systém se systémem ePUAP, rozšíření systému pro řízení dokumentů a implementace elearningové platformy.
Provozovatel	Samospráva Slezského kraje – Slezská provincie je samosprávný celek Polska.
Cena	• Není k dispozici.

Zajímavosti	- Služba obsahuje pouze 12 686 registrovaných schránek, ačkoliv populace regionu přesahuje 4,6 milionu. - Nejvíce uživatelů schránek je v rozmezí 25–45 let. 34 % uživatelů využívá systém pouze k získání informací. 26 % uživatelů využívá systém k jednosměrné interakci (vyplnění formuláře) s veřejnou správou. 26 % uživatelů využívá systém k obousměrné interakci s veřejnou správou. 14 % uživatelů využít systém také k transakcím. - Oblasti, v rámci nichž jsou nejčastěji služby využívány: 15,21 % podnikání, 7,20 % volby, 4,83 % řidičské průkazy, 4,10 % registrace bydliště, 3,49 % daň ze zisku společnosti. - Projekt byl spolufinancován Evropskou unií. - Systém je integrován se systémem ePUAP. Jedná se o platformu (portál) pro komunikaci s veřejnou správou v Polsku. Uživatel se může prostřednictvím systému SEKAP přihlásit do systému ePUAP. Prostřednictvím portálu jsou nabízeny služby v následujících oblastech: - životní prostředí, - zaměstnanost, - vzdělání, - administrativní záležitosti občanů, - doprava a další.
--------------------	--

Typ subjektů	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	Není k dispozici
Podnikatelské subjekty	778	Není k dispozici	Dobrovolné	Číslo je z roku 2012
Občané	11 898	Není k dispozici	Dobrovolné	Číslo je z roku 2012

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Veřejná správa (OVM)	ANO*	ANO*	ANO*
Podnikatelské subjekty	ANO*	NE	NE
Občané	ANO*	NE	NE

*Povinnost využít služby ke komunikaci nebyla identifikována.

Použité zdroje

eGovernment Factsheets – The Poland [online]. 2012-01 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.epractice.eu/files/eGovernmentPoland.pdf>>.

ePUAP [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://epuap.gov.pl/wps/portal/lut/p/a1/jdDPCoJAEAbwZ-kBctb1T3bUStAOQt-pqe4kVtk0wdzGTevvcTiGkzW3g98E3AxQKoA3rK8G6Sjas1jt1z-Ya2yZOUEyRbYAikh2yfUgwSq0BnL5BsrMdDWLsrVyMEuu_PPoxPprL50AnycYdg1FFG88AfcMH-TJSMgYpalsPD8gDoyyHPp69P85vS8gTQII94y1vjKu8dFFw9mDKE7A1Vg7odC1RFSxqKxRsgASe2/dl5/d5/L2dJQSEvUUt3QS80SmlFL1o2XzE5MjQxMIMwSk9FN-DUwSVZUSji4NzYyMFMx/?lang=en>.

Platforma e-Uslug Publicznych - SEKAP [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://www.sekap.pl/content.seam?id=1&cid=10451>>.

Trusted profile-PUAP – Migrant EN [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.migrant.info.pl/trusted-profile-puap.html>>.

ZIEMBA Ewa, PAPAJ Tomasz. E-government Application at the Regional Level in Poland – the Case of SEKAP [online]. 2011-11 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<https://fedcsis.org/proceedings/2012/pliks/80.pdf>>. ISBN 978-83-60810-51-4.

14.1.14 Belgie

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	10,4 milionů
Hlavní město	Brusel
Penetrace internetovým připojením	81,3 %

Certipost

Stát	Belgie
Účel/zaměření	Služba je určena pro business prostředí, nikoliv pro komunikaci s úřady. V současnosti společnost poskytuje následující služby: - Odesílání/přijímání faktur. - Odesílání výplatních pásek.

Popis	Jedná se EBPP systém. Uživateli je umožněno odesílání, příjem a uhrazení faktur. Prostřednictvím systému je také možné odesílat výplatní pásky. Příjemci výplatních pásek se dostanou do zabezpečeného mailboxu skrze webové rozhraní.
Historie	Společnost byla založena v roce 2002 společností Belgacom (největší telefonní operátor v Belgii) a Belgickou poštou s poměrem vlastnictví 50/50. V roce 2008 se stala dceřinou společností belgické pošty. V roce 2012 byla koupena finskou společností Basware, která mimo jiné služby poskytuje B2B řešení elektronických faktur ve více než 100 zemích na světě pro více než 900 000 společností.
Provozovatel	Aktuálním majitelem je finská společnost Basware orientující se na B2B řešení, která mimo jiné (procurement, travel management, industry solutions) působí v oblasti e-invoicing již od roku 1985.
Ceny	Není k dispozici.
Zajímavosti	Pro výměnu faktur a odesílání výplatních pásek je potřeba integrace systému Certipost na interní systémy zapojených organizací.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Není k dispozici	Není k dispozici	Dobrovolné	
Podnikatelské subjekty	85 000	Není k dispozici	Dobrovolné	Data za rok 2012
Občané	520 000	Není k dispozici	Dobrovolné	Data za rok 2012

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván				
	Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Odesílatel				
Veřejná správa (OVM)		NE	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně
Podnikatelské subjekty		NE	ANO Dobrovolně	ANO Dobrovolně
Občané		NE	NE	NE

Použité zdroje
Bpost – the wikipedia, free encyclopedia [online]. 2013, datum aktualizace 2013-06-21 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://en.wikipedia.org/wiki/Bpost >.
Certipost - History [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://www.certipost.be/certipost/en/geschiedenis.html >.
Certipost - Solutionpicker [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://www.certipost.com/welcomeV2/index.php >.
Purchase-to-Pay & e-Invoicing solutions - Basware [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: < http://www.basware.com >.

14.1.15 Slovensko

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)	
Populace	5,5 milionů
Hlavní město	Bratislava
Penetrace internetovým připojením	79,1 %

Elektronické osobní schránky	
Stát	Slovensko
Účel/zaměření	Jedná se o elektronické schránky jejíž primárním účelem je autorizovaná komunikace podniků a občanů s veřejnou správou.
Popis	Na Slovensku byl na začátku roku 2014 zprovozněn systém elektronických schránek, který slouží primárně ke komunikaci mezi občany, právníky osobami a orgány veřejné moci.
Historie	Na podzim, 1. 11. 2013 na Slovensku nabyl účinnosti zákon č. 305/2013 Z.z. „o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov“. Jedná se o obdobu našeho zákona 300/2008 Sb. „o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů“ Dle tohoto zákony byly datové schránky zřízeny všem fyzickým osobám starším 18 k 1. 1. 2014 a všem orgánům veřejné správy a právníky osobám do konce ledna. Z řízenou schránku si je třeba aktivovat. U Fyzických osob je aktivace dobrovolná, právnícké osoby si schránku musí aktivovat do 18 měsíců a orgány veřejné moci si musí schránku aktivovat do 3 let.
Provozovatel	NASES (Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby), organizace Úřadu vlády SR.
Ceny	Není k dispozici.

Zajímavosti	• Přístupové rozhraní je řešeno prostřednictvím portálu www.slovensko.sk • Autorizace je na Slovensku řešena pomocí elektronických občanských průkazu vydaných po 1. 12. 2013 a PIN kódem. Pro přihlášení do schránky je také potřeba HW čtečka. • Základ identifikátoru uživatele elektronických schránek tvoří rodné číslo a jméno fyzické osoby • Odesílané zprávy vyžadující podpis je třeba elektronicky podepsat.. ▪ Elektronická podání lze také autorizovat prostřednictvím služby CzechPOINT. Jedná se o tzv. asistovanou elektronickou komunikaci s veřejnou právou. ▪ Díky tomu, že identifikátor je vázán na konkrétní fyzickou osobu nezáleží, ze které schránky je elektronické podání vůči veřejné správě učiněno. • V rámci služby je nabízena základní úložná kapacita 20 MB, kterou lze za poplatek navýšit. Při zaplnění této kapacity je uživateli zaslán informační email. Pokud uživatel nesjedná nápravu do 60 dnů, jsou zprávy promazány. • Pokud je příjemce OVM, zprávy jsou považovány za doručené již při jejich uložení do schránky. V případě jiného typu příjemce je zpráva považována za doručenou následující den po uložení do schránky. Pokud byla zpráva odeslána do vlastních rukou, je zpráva doručena potvrzením o převzetí, případně uplatňuje se lhůta 15 dnů (tzv. „úložná lhůta“). Pokud si adresát nevyzvedne zprávy do uplynutí této lhůty, je zpráva rovněž považována za doručenu. • Na webové prezentaci www.slovensko.sk je uvedena informace, že bylo zřízeno již 4,5 milionu elektronických schránek, nicméně se jedná o marketingovou deklaraci. Schránky nejsou použitelné, dokud si je majitelé neaktivují.			
Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	Údaj není k dispozici		Povinné zřízení, povinná aktivace do 3 let od 1. 1. 2014	Údaje jsou z počátku roku 2014
Podnikatelské subjekty			Povinné zřízení, povinná aktivace do 18 měsíců od 1. 1. 2014	
Občané			Povinné zřízení, dobrovolná aktivace	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván

Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané
Veřejná správa (OVM)	ANO Povinně	ANO Povinně	ANO Povinně
Podnikatelské subjekty	ANO Dobrovolně	NE	NE
Občané	ANO Dobrovolně	NE	NE

Použité zdroje

PETERKA Jiří. *Datové schránky jsou už i na Slovensku. Jak se liší od těch českých?* - Lupa.cz [online]. 2014-01-13 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jsou-uz-i-na-slovensku-ale-jine-nez-v-cr/>>.

Štát spustil elektronické schránky. Uľahčie kontakt s úradmi. [online]. 2014-01-02 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zive.sk/stat-spustil-elektronicke-schranky-ulahcia-kontakt-s-uradmi/sc-4-a-314708/default.aspx>>.

Úvod - UPVS [online]. 2013 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <https://www.slovensko.sk/sk/elektronicka-schranka/uvod/_elektronicke-schranky-podla-za/>.

Všichni Slováci dostali elektronickou schránku, přihlašují se občankou. [online]. 2014-01-06 [cit. 2014-01-30]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zive.cz/bleskovky/vsichni-slovaci-dostali-elektronickou-schranku-prihlasuji-se-obcankou/sc-4-a-171914/default.aspx>>.

14.1.16 Česká republika

Základní údaje (zdroj: Internet World Stats)

Populace	10,2 milionů
Hlavní město	Praha
Penetrace internetovým připojením	73 %

ISDS – Informační systém datových schránek

Stát	Česká republika
Účel/zaměření	Zabezpečená autorizovaná elektronická komunikace s orgány veřejné moci prostřednictvím elektronických datových zpráv. Dnes je prostřednictvím systému zpřístupněna také komunikace mezi soukromými subjekty.
Popis	Datová schránka je v podstatě elektronické úložiště. Pro běžného uživatele se může zdát, že datová schránka je alternativa k emailové adrese s tím rozdílem, že je zaručena důvěryhodnost a integrita doručovaných zpráv. Nejdříve byl tento nástroj určen pro komunikaci podnikatelských subjektů a fyzických osob s orgány veřejné moci, nicméně postupem času byly možnosti tohoto nástroje rozšířeny a dnes mohou podnikatelské subjekty a fyzické osoby také komunikovat mezi sebou. Právní platnost odeslané datové zprávy je stejná, jako u standardního doporučeného psaní.

Historie	O konceptu datových schránek se v České republice začalo diskutovat již v roce 2005. Mezi roky 2006–2008 vzniklo několik návrhů zákonů stanovujících legislativní rámec datových schránek. Klíčový je zákon 300/2008 sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který byl přijat 17. 7. 2008. Samotný provoz datových schránek byl zahájen 1. 7. 2009. Původně byly datové schránky určeny pouze pro komunikaci s OVM. Na začátku roku 2010 Česká pošta zavedla tzv. Poštovní datovou zprávu a tím umožnila využívat systém datových schránek pro komunikaci mezi soukromými subjekty.
Provozovatel	Za zprávu ISDS je zodpovědné Ministerstvo vnitra ČR. Provozovatelem je národní poštovní operátor Česká pošta, s. p.
Ceny	• Zřízení schránky je zdarma, náklady hradí odesílatel. • Zpoplatněné jsou některé editivní služby, jako je například datový trezor. • Cena za odeslání jedné poštovní datové zprávy je 11,68 Kč. • Fyzické doporučené psaní do 50 gramů je poštovním operátorem naceněno na 29 Kč.
Zajímavosti	• V dubnu 2010 hranice odeslaných datových zpráv překonala 10 milionů. Hranice 50 milionů byla překonána v červnu 2010. V září 2013 bylo systémem datových schránek odesláno již 150 milionů datových zpráv. • V prosinci 2013 Česká správa sociálního zabezpečení spouští ePortál, který umožňuje prohlížet údaje evidované v databázích ČSSZ a využívat online služby při komunikaci s úřadem. • Česká pošta v dubnu 2012 zavedla kreditní systém, prostřednictvím kterého je možné uhradit poplatky za aditivní služby ISDS. • V listopadu 2013 ČSOB jako první banka zpřístupnila datové schránky prostřednictvím elektronického bankovníctví. • Pokud OVM odesílá zprávu fyzické osobě či podnikatelskému subjektu, je fikce doručení stanovena na 10 dní. Pokud fyzické osoby či podnikatelské subjekty zasílají zprávu OVM, je rozhodným okamžikem čas doručení zprávy do datové schránky. Pro komunikaci mezi soukromými subjekty je za datum doručení považován okamžik přihlášení do datové schránky oprávněnou osobou. • Přístup k datové schránce je realizovaný prostřednictvím dedikovaného portálu na doméně www.mojedatovaschranka.cz. Přístupovat k datové schránce je také možné prostřednictvím aplikací třetích stran, jako jsou například spisové služby či Agendové informační systémy OVM, informační systémy komerčních subjektů a mobilních aplikací a to prostřednictvím webových služeb. • Do systému je možné také přistupovat přes mobilní aplikace. V současnosti jsou podporovány telefony s operačním systémem Linux, iOS a Android. • Každá datová zpráva se skládá z časového záznamu, elektronické značky a přílohy (vlastní obsah zprávy). • Maximální velikost jedné datové zprávy je 10 MB. • Mezi aditivní služby ISDS patří datový trezor, poštovní datová zpráva, notifikace o doručení datové zprávy, zvýšení zabezpečení přístupu k datové schránce, zajištění dlouhodobé platnosti datové zprávy. • Poštovní operátor nabízí také autorizovanou konverzi dokumentů z papírové podoby do elektronické a naopak.

Typ subjektu	Počet subjektů	Zaslané zprávy	Povinnost zřízení schránky	Komentář
Veřejná správa (OVM)	8 909	43 345 671	Povinné	Údaje o počtu subjektů jsou z konce roku 2013, údaje o zaslaných zprávách jsou za rok 2013
Podnikatelské subjekty	507 974 (z toho PO 454 334, PFO mají zřízeno 53 640 schránek)	9 580 866 (z toho PO 8 106 077, PFO odeslaly 1 474 789 zpráv)	Povinné pro právnické osoby uveden v obchodním rejstříku. Povinnost zřízení DS mají také advokáti, daňoví a insolvenční správci.	
Občané	41 624	96 142	Dobrovolné	

Pro jaké kanály komunikace je systém využíván				
Odesílatel \ Příjemce	Veřejná správa (OVM)	Podnikatelské subjekty	Občané	
Veřejná správa (OVM)	ANO Povinné	ANO Povinné	ANO Povinné	
Podnikatelské subjekty	ANO Dobrovolné	ANO Dobrovolné	ANO Dobrovolné	
Občané	ANO Dobrovolné	ANO Dobrovolné	ANO Dobrovolné	

Použité zdroje

Návrh zákona o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci a o změně některých zákonů (zákon o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci) [online]. 2006 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.estat.cz/share/estat.cz/docs/Zakon_elektronizace.pdf>.

Návrh zákona o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci a o změně některých zákonů (zákon o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci) [online]. 2007, datum poslední aktualizace 2013-05-21 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.vesmirmi-lide.cz/obr_noviny/nov_cl937a.pdf>.

Datová schránka – Wikipedie [online]. 2013, datum aktualizace 2013-10-24 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Datov%C3%A1_schr%C3%A1nka>.

PETERKA, Jiří. Jak se daří českému e-governmentu? [online]. 2010-07-12, [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.lupa.cz/clanky/jak-se-dari-ceskemu-e-governmentu/>>.

Poštovní podmínky – kompletní ceník [online]. 2014 [cit. 2014-03-07]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.postaonline.cz/documents/10180/282441/kompletni_cenik.pdf>.

Úvodní stránka | Datové schránky [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/kreditni-system-id40267/>>.

Zákon o e-governmentu: Občan klientem státu? [online]. 2006-03-16 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.isvs.cz/zakon-o-e-governmentu-obcan-klientem-statu/>>.

Zákon o e-governmentu: Pohled z druhé strany [online]. 2006-03-17 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.isvs.cz/zakon-o-e-governmentu-pohled-z-druhe-strany/>>.

Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů - č. 300/2008 Sb. - Konsolidované znění [online]. 2013 [cit. 2013-11-12]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-300>>.

